

Výročná správa

Predsedníctva ECAV na Slovensku
za rok 2022

SYNODA

NIMNICA

23. – 24. júna 2023

ECAV

Výročná správa Predsedníctva Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku za rok 2022 Synoda ECAV na Slovensku, Nimnica, 23. – 24. jún 2023

„Keď vychádzali z Jericha, nasledoval Ho veľký zástup. A hľa, dvaja slepí sedeli pri ceste, a keď počuli, že Ježiš ide tadiaľ, skríkli: Pane, Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami! Zástup im však dohovárať, aby zamĺkli, ale oni tým väčšmi kričali: Pane, Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami; I zastal Ježiš, zavolať ich a riekol: Čo chcete, aby som vám urobil? Povedali Mu: Pane, nech sa nám otvoria oči. I zľutoval sa Ježiš, dotkol sa im očí a hneď videli a nasledovali Ho.“

Mt 20, 29 – 34

1. Začiatok roka a veľmi nečakané zastavenie

Dva pandemické roky boli pre nás zvláštnym obdobím. Pamätáme ešte na to, ako sme ich vnímali? Učili nás služby „vhod – nevhod“ (heslo synody za rok 2020) a keď sa situácia dlhodobo nemenila, učili nás kráčať „trpezlivo a vytrvalo“ (heslo synody za rok 2021).

22.2.2022 sa skončil núdzový stav, ktorý trval od 17.11.2021. Znamenalo to hlboký výdych uľahčenia a nádej na novú, lepšiu kapitolu života a služby cirkvi. Začali sme prechádzať na režim živých stretnutí a podujatí. Volali sme ľudí späť do zhromaždení fyzickej cirkvi – považovali sme to za jednu z priorit nastávajúceho obdobia. Sledovali sme, koľkí sa vrátili, koľkí si odvykli chodiť, koľko spoločenstiev utlmilo činnosť a koľko práce bude treba na ich revitalizáciu. Uvedomovali sme si, aké nové návyky priniesla pandemická doba. Čo z nich je pozitívne a mohlo by zostať aj naďalej a s čím by bolo treba pracovať ako s negatívnym návykom a korigovať ho.

Tento čerstvý závan nádeje na normalizáciu situácie trval presne dva dni....

24.2.2022 Rusko zaútočilo na Ukrajinu. Začala sa vojna. V čase písania tejto správy trvá už rok a tri mesiace. Hneď od prvých dní vyhnala na Ukrajinu z domovov tisíce ľudí. Smerovali buď na západ štátu, alebo cez hranice ďalej do západnej Európy. Prechádzali aj našou hranicou.

To, čo sme zažívali, nemalo žiaden rovnocenný a porovnateľný precedens z nám dostupnej minulosti. Vlna utečencov z oblasti Krymu po jeho anexii Ruskom v r. 2014 a tiež z východnej Ukrajiny, sa s veľkosťou a intenzitou prúdu utečencov od 24.2.2022 nedala vôbec porovnať. Málokto z nás si vedel predstaviť, ako v takejto krízovej situácii presne jednať, aká má byť okamžitá stratégia a na čo sa treba pripraviť v strednodobej a dlhodobej perspektíve.

Spomíname na veľmi intenzívne online porady a telefonáty počas prvého týždňa konfliktu. Bolo pri nich viac toho, čo sme si ťažko vedeli predstaviť a stáli sme nad tým trochu v rozpakoch ako toho, čo sme dokázali racionálne a prakticky uchopiť a zariadiť. Napriek mnohým neznámym sme vedeli, že nesmieme s pomocou meškať, že musíme spájať sily a kooperovať, že musíme byť na hraniciach, musíme vedieť ponúknuť jedlo a nápoje, že potrebujeme utečencom zabezpečiť transport, ubytovanie a poradenstvo a že na to potrebujeme úplne extra peniaze.

Áno, je celkom prirodzené, že po skončení núdzového stavu sme si budúcnosť predstavovali úplne ináč. To, s čím sme boli zrazu konfrontovaní, pre nás znamenalo veľmi nečakané zastavenie....

2. „A zastal Ježiš“

Ktorá časť Písma k nám živo hovorí, aby sme v jej svetle dokázali duchovne rozpoznať charakter roku 2022 a lepšie porozumieť našej spoločnej cesty ním? Možno nám v tomto prípade pomôže alegorický výklad Písma a príbeh, ktorý zaznamenávajú všetci traja synoptickí evanjelisti. My zvolíme znenie, tradované Matúšom.

Sme v 20. kapitole Evanjelia podľa Matúša. Už dovtedy sa udeje niekoľko udalostí, dôležitých z hľadiska dejín spásy. V 16. kapitole Peter vyzná, že Ježiš je Mesiáš, Syn Boží. Ježiš vzápätí ako neoddeliteľnú súčasť svojho mesiášstva opíše svoju cestu – „cestu do Jeruzalema“, kde Ho čaká utrpenie a smrť. Peter odmietne predstavu, že Ježiš by mal ako Mesiáš trpieť. Ježiš však svoju cestu do Jeruzalema potvrdzuje a potvrdzuje aj svoje utrpenie a smrť ako Božiu vôľu.

V nasledujúcom deji Pán predpovedá svoje utrpenie a smrť druhý a tretí krát. Tretiu predpoveď už uvádza Matúšova poznámka, že „Ježiš sa poberal do Jeruzalema“ (Mt 20, 17). Poznámka nemá iba kronikársky charakter. Má dôležitý význam aj z hľadiska dejín spásy. To, že „Ježiš sa poberal do Jeruzalema“ znamená, že fakticky pristúpil k naplneniu zámeru Nebeského Otca. Matúšovmu rozprávaniu môžeme teda rozumieť fakticky i obrazne. Ježiš je „na ceste do Jeruzalema“, to znamená, že je kráčajúcim ľudským pútnikom i Božím Synom, ktorý ide vykonať dielo správy.

Ježiš na ceste už nikde neodbočuje. Vchádza do Jericha, do obvyklej poslednej zastávky pútnikov na ceste do Jeruzalema. Lukáš nám opisuje náladu v skupinke Jeho učeníkov a priaznivcov (Lk 19, 11). Jeruzalem je elektrizujúce miesto. Jeho blízkosť budí v učeníkoch predstavu, že by sa mohlo začať rovno pred ich očami odvíjať kozmické divadlo, v ktorom by mal ich Majster, ako Mesiáš, kľúčové miesto. Znamenalo by koniec tohto veku, príchod veku budúceho a nastolenie Božieho kráľovstva. Akékoľvek zdržania by boli v tejto chvíli neželané a zbytočné.

Ježiša ale predsa len niečo zastaví – kričanie dvoch slepcov, sediacich pri ceste. Učeníci im zakazujú kričať a zdržiavať. Ježiš po rozhovore s nimi vykoná div ich uzdravenia – div takého druhu, ktorý bol podľa židovského náboženského presvedčenia vyhradený iba Mesiášovi. Až potom kráča ďalej ...

Práve toto je základná perspektíva, ktorú ponúkame na ilustráciu nášho spoločného roku 2022. Zažili sme – pre nás nečakane – veľké zastavenie na našej „postcovidovej ceste“. Tá sa začínala pred nami nádejne otvárať. Dúfali sme – a bolo to ľudsky celkom pochopiteľné -, že už žiadne ďalšie zdržanie nezažijeme. To zastavenie si však s istom obdobím vyžadovalo sústredenie bezmála všetkých našich pracovných kapacít na pomoc utečencom.

Samozrejme, zastavenie, o ktorom hovoríme, sa netýkalo rovnako všetkých a všetkého. Zamestnalo a vyťažilo predovšetkým tých, ktorí cirkev, zbory a cirkevné organizácie vedú. Tiež tých, ktorí vo svojom prostredí dokázali poskytnúť priestory vhodné na ubytovanie, resp. na ubytovanie a zahájenie procesu integrácie utečencov. Tých, ktorí prejavili prirodzenú aktivitu a ponúkali akúkoľvek pomoc a spoluprácu. Svoju pozornosť sme nevenovali politickým špekuláciám o tom, kto vlastne a z akých dôvodov rozpútal túto vojnu, či aké zisťné ciele sledujú tí, ktorí utekajú za hranice. Vnímali sme úbohé položenie utekajúcich a prežívali principiálnu kresťanskú povinnosť pomáhať.

Tridsaťpäť závažných tém

Tu sa na chvíľu obzrime späť. V októbri 2020 predložilo P – ECAV synode Výročnú správu za r. 2019, teda za prvý rok svojej služby. Bol to rok, ktorý, čo sa jeho priebehu týka, bol štandardný, ničím nelimitovaný. V časti 4., nazvanej „Keď sa rozleje more“, je uvedené vyrátanie „aspoň tých najzákladnejších tém a výziev, s ktorými je naša cirkev dnes konfrontovaná“. Je ich tridsaťpäť. Pripomeňme si ich:

- Prinesenie nových metodicko – materiálnych a personálnych impulzov do práce s deťmi, dorastom, mládežou, mladými rodinami
- Nová katechéza pre strednú generáciu, ktorá dospela za komunizmu, je v najväčšom kariérnom rozmachu, ale zároveň túži po kresťanskom formovaní
- Prinesenie textov Symbolických kníh dnešnému čitateľovi v modernej slovenčine a ich aktualizácia
- Normalizácia vzťahov so SEMom
- Oficializácia vzťahov so SEŽ, právna, aj praktická
- Nastavenie korektných vzťahov s priateľskými misijnými organizáciami, a ak je to doktrinálne možné, využitie aj ich potenciálu
- Systematizovanie práce s vysokoškolákmi
- Systematizovanie nemocničnej služby
- Vytvorenie pozície sociálneho i liturgického diakona
- Efektívna misijná, sociálna a vzdelávacia práca s Rómami, s mládežou a s mladými dospelými v krízových situáciách
- Väzenská misia
- Efektívna misijná a pastorálna spolupráca s duchovnými Ústredia Ekumenickej pastorálnej služby v Ozbrojených silách a ozbrojených zboroch SR
- Preorganizovanie cirkevných zborov v kritických regiónoch z hľadiska ich schopnosti riadiť a financovať svoje vlastné záležitosti
- Zjednodušenie správy cirkvi a decentralizácia jej riadenia
- Implementácia „zabudnutého“ elektronického informačného systému (EIS)
- Všetko sumarizujúca otázka: „Koľko nás ročne stojí taká cirkev, akú by sme ju chceli mať?“
- Potreba priniesť do cirkvi nebývalé množstvo peňazí z vlastných vreciek, aktuálne asi 1,5 milióna eur ročne. Zmeniť nie iba legislatívu, ale predovšetkým mentálne nastavenie mnohých členov cirkvi, ktorí si postupne zvykli na to, že cirkev je lacná a akoby z princípu naďalej lacná byť má. Že o peniazoch netreba hovoriť a keď ide do tuhého, zaberie niekto iný, predovšetkým zahraničie
- Príprava na sčítanie obyvateľstva v roku 2021, ktoré bude mať dôležitý význam z hľadiska financovania cirkvi
- Riešenie krízového stavu Tranoscia, hlavne v súvislosti s tým, čo sa dá nazvať „priemyselnou sabotážou“ proti vlastnej firme zo strany jej bývalých zamestnancov, členov orgánov a predstaviteľov, preskupených do Spolku Tranovský
- Riešenie postkrízového stavu v Reformate. Nastavenie nie iba proklamovaného, ale reálneho režimu opráv budov a manažmentu ich užívania
- Potreba nového spevníka, novej Agendy, väčšieho výberu liturgických možností vzhľadom na to, že na niektorých miestach v cirkvi – v menších spoločenstvách – je už cirkev liturgicky i spevácky poddimenzovaná, a na iných miestach – vo veľkých cirkevných zboroch – by si žiadala viac liturgických foriem z hľadiska pestrosti spoločenstiev
- Nutnosť mať opäť mediálny výbor, ekumenický výbor, výbor zahraničnej misie, spevníkovú komisiu
- Nutnosť mať kvalitný mediálny dosah na členov cirkvi cez sociálne siete a prinášať vlastné kvalitné mediálne obsahy
- Inštitucionalizovaná celoročná výučba organistov a dirigentov
- Misijno – pedagogické centrum
- Vnútromisijné centrum v silnej väzbe na Tranoscus
- Fungujúca diakonia – celocirkevná diakonia v strediskách, diakonia a zariadenia v pôsobnosti zborov, či dobrovoľnícka diakonia
- Moderné archívne, dokumentačné, múzejné a školiace stredisko
- Dobře zabezpečené školy s kvalitnými, motivovanými a kresťansky vyprofilovanými pedagógmi a s dostatočným počtom zahraničných lektorov

- *Vlastná výkonná podporoveň*
- *Privedenie a motivovanie pre prácu vo výboroch a orgánoch cirkvi tých najšikovnejších ľudí, lojálnych celku cirkvi, schopných sa obetovať, ísť aj s kožou na trh*
- *Získanie čo najviac šikovných, osobne disponovaných a úprimne veriacich mladých ľudí pre štúdium na EBF UK, ochotných ísť do farsárskej služby a verne ju vykonávať*

Toľko citát. Keď bol tento zoznam vo výročnej správe formulovaný, nemal byť iba nezáväzným výpočtom tém. Týmto zoznamom tém a úloh s nimi súvisiacich sa cítime byť stále viazaní. Nie sú to témy „vedenia“, ale naše spoločné témy. Priniesol ich život, aj keď zodpovednosť za iniciáciu riešení, motiváciu, hľadanie know – how, výkon a udržateľnosť riešení je predovšetkým na vedení cirkvi. Tiež na členoch orgánov a pracovných výborov synody a GP. Zdieľanie sa s tým, nakoľko sa nám táto agenda darí plniť, považujeme za svoju povinnosť. Okolo tohto zdieľania sa by sa mal sústreďovať náš spoločný záujem, teda aj záujem synody.

Mnohé z tejto agendy sa podarilo realizovať. Cirkev sa z toho nesmierne teší! Z toho najdôležitejšieho uveďme, že v ťažkom roku 2022 sa rozbehlo Edukačno – misijné centrum, ktoré je vlastne integrujúcim orgánom dvoch v roku 2019 zamýšľaných inštitúcií – „Misijno – pedagogického centra“ a „Vnútromisijného centra v silnej väzbe na Transcius“. Rozbehla sa „Inštitucionalizovaná celoročná výučba organistov a dirigentov“. K novému nádychu pod novým vedením sa vzopla Evanjelická diakonia, s cieľom vytvoriť „Fungujúcu diakoniu – celocirkevnú diakoniu v strediskách, diakoniu a zariadenia v pôsobnosti zborov, či dobrovoľnícku diakoniu“. Snažili sme sa ďalej zdokonaľovať fungovanie Fondu finančného zabezpečenia, v rámci „potreby priniesť do cirkvi nebývalé množstvo peňazí z vlastných vreciek“.

Mnohé zo spomenutých tém sa začali riešiť už skôr, v covidových rokoch 2020 a 2021, „vhod – nevhod“, „vytrvalo a trpezlivo“. Nebolo to jednoduché, pretože niektoré úlohy si priamo vyžadovali osobné diskusie, nie úmorný režim online rokovaní. Mnohé je kontinuálne v riešení a vo vývoji. Mnohé iba čaká na zásadnejší prelom, čo nás nerobí práve spokojnými. Želali by sme si omnoho viac. Všeobecne by sme mohli povedať, že na začiatku roku 2022 sme si želali kráčať a napredovať, nemať žiadne odbočky a zdržania, nevybočiť z rámca. Vývoj udalostí bol však úplne iný.

Bolo zastavenie skutočne zdržaním sa a vybočením?

Členom Ježišovho sprievodu sa skutočne mohlo zdať, že dvaja kričiaci slepci, pri ktorých Ježiš zastal a ktorými sa musí zaoberať, predstavujú zdržanie na ceste. A nielen to. Predovšetkým predstavujú úplné vybočenie z rámca očakávania veľkých vecí, ktoré sa možno čoskoro začnú diať a v ktorých Ježiš ako Mesiáš bude hrať hlavnú úlohu (Lk 19, 11).

Cítime však, že Matúš, ako ranokresťanský autor a svedok viery v Ježiša, ponúka s odstupom času na tento príbeh úplne iný pohľad. Je to zároveň pohľad do tajomstva Božieho spravovania spásy. Práve toto zastavenie bolo malou, no veľmi výstižnou ilustráciou toho, aký bol zmysel Ježišovej cesty do Jeruzalema, aká bola kvalita a zmysel Jeho mesiášstva, čoho sa vôbec týkala Božia vôľa ktorú chcel Ježiš naplniť a vôbec, aký bol posledný zmysel Božieho vtelenia v Kristovi. Tým zmyslom bola služba, služba lásky. Tá mala na jednej strane univerzálny charakter: Pán Ježiš svojim sebvyaním sa, obetnou smrťou a slávnym vzkriesením poslúžil všetkým ľuďom všetkých čias. Túto pravdu postaví iný Ježišov svedok, evanjelista Marek, do úplného stredu svojej knihy a urobí ju hlavnou pointou svojho svedectva o Ježišovi, keď ten na svoju vlastnú adresu prednesie slová: „Syn človeka neprišiel, aby Jemu slúžili, ale aby On slúžil a dal život ako výkupné za mnohých“ (Mk 10, 45). Ale služba Pána Ježiša mala zároveň aj úplne osobný charakter. Ježiš sa dokázal zastaviť a skloniť ku jednotlivé ľudskej duši, aby pri Ňom a s Ňím zažila skúsenosť prijatia a bezpodmienečnej lásky. Prináša jej konkrétnu pomoc, uzdravenie, vyslobodenie, zvesť milosrdenstva, výzvu k novému životu, k prijatiu prichádzajúceho Božieho kráľovstva – Božej vlády v živote ľudí.

Či už na Ježišovo dielo služby pozeráme z univerzálnej perspektívy Božieho sklonenia sa ku svetu, alebo z veľmi osobnej perspektívy Ježišových stretnutí sa s „ľuďmi bez mena“, jedna vec sa vždy opakuje: na jednej strane volanie, ktoré chce a túži zaplniť vlastnú biedu a prázdnotu – „Pane, Synu Dávidov, zmiluj sa nad nami!“ (Mt 20, 31) a na druhej strane reakcia Pána Ježiša Krista, ako Absolútnej lásky – „i zľutoval sa Ježiš“ (Mt 20, 34).

Silným posolstvom tohto príbehu je teda to, že to, čo urobil Ježiš na kríži, univerzálne, a to, čo robí na ceste do Jeruzalema pri uzdravení dvoch slepcov, osobne, je súčasťou jedného a stále toho istého diela. Diela služby, lásky a vykúpenia. Hovoriť o zastavení sa a zdržaní, o zdržaní sa a vybočení z rámca poslania pri Jeho zapodievaní sa dvoma slepcami, nemá žiadne miesto. Je to nepochopenie Božieho spravovania spásy.

Takáto perspektíva vrhá úplne nové svetlo i na náš spoločne prežitý rok 2022. Áno, na jednej strane ľudsky úplne pochopiteľne konštatujeme, že na jeho začiatku sme dúfali, že niektoré veci sa po dvojročnej covidovej prestávke budú môcť znova rozbehnúť. Že sa budeme môcť s Božou pomocou zmocniť ďalších položiek našej spoločnej agendy, ktoré ešte zostávajú otvorené. Zaskočilo nás, že sme naše ľudské, časové, priestorové i finančné kapacity museli v dôsledku vypuknutia vojny na Ukrajine – najmä v prvých mesiacoch – úplne presmerovať a venovať sa úplne iným témam, aké sme si predstavovali.

Bolo toto zastavenie, vážne a neočakávané. Ale bolo to aj zdržanie a úplné vybočenie z rámca autentického poslania cirkvi? Sme presvedčení, že rozhodne nie! Tam, kde sa jedná o službu potrebným, tam, kde sa jedná o preukazovanie milosrdenstva v mene Ježišovej lásky, práve tam sa odohráva autentické poslanie cirkvi. Hovoriť vtedy o zdržaní sa a o vybočení z rámca jej poslania, nemá žiadne miesto.

Cirkev v takýchto chvíľach, ako je naša spoločná synodálna chvíľa obzretia sa za rokom 2022 rozpoznáva, že na riešenie „technickej agendy“, ktorá by mala vytvárať nové a lepšie rámce pre pôsobenie cirkvi – čo je určite dôležité – sa napokon vyskytne vždy čas a príležitosť. A Božia prozreteľnosť dokáže pridať i napriek vonkajšej nepohode i zdroje, i úspech, i požehnanie. Veď takto sa to udialo i v komplikovanom roku 2022, v ktorom sme sa predsa len mohli tešiť hneď z niekoľkých skvelých vecí, ktoré sa napriek všetkému podarili a začali fungovať. Ale služba, tá vyžaduje rozpoznanie a akcentovanie dôležitosti aktuálnej chvíle a jej potrieb. Môžeme byť Bohu vďační a hrdí na všetkých, ktorí toto rozpoznanie urobili a vytvorili širokú sieť obetavo slúžiacich v ťažkých časoch!

Uvážme, ako by nás mohlo tešiť, ak by sme si aj dokázali z tridsaťpäť položkového zoznamu dôležitých tém vyškrtnúť ďalšie ako splnené, ale zároveň by tí, ktorí utekajú pred vojnou, nachádzali medzi nami iba oveľa skromnejšie, minimálne, alebo dokonca žiadne možnosti pre nový život?

Táto správa sa snaží podať realistický obraz toho, ako sa aj naša cirkev nečakane „zastavila“ na svojej ceste, ale nahliadané očami evanjeliového príbehu „nezdržala sa“ a „nevybočila“ z rámca svojho poslania. Mobilizovala sa k službe v mene Ježišovej lásky. Pre historickú pamäť a zároveň pre veľmi názornú predstavu o dianí je do nej napríklad zaradená iba minimálne upravená správa o činnosti koordinátorky projektového programu Svetového luteránskeho zväzu (SLZ) ses. Ľudmily Martičkovej, alebo referát o činnosti koordinátora humanitárneho zásobovania br. Bevana Douglasa Steina. Za nimi je celý ďalší dlhý rad mien členov našej cirkvi a jej priaznivcov, ktorí vytvorili sieť pomáhajúcich.

Na druhej strane vo Výročnej správe čitateľ nájde aj „technické“ údaje o tom, čo z Božej milosti mohlo vzniknúť napriek tomu, že sme prežili ťažký rok a z čoho môže mať cirkev ako inštitúcia radosť (napríklad časť o činnosti Edukačno – misijného centra, Školy pre cirkevných hudobníkov, Múzea Lutherovej reformácie na Slovensku, fungovanie Fondu finančného zabezpečenia, kríza i nová nádej Evanjelickej diakonie, Evanjelický deň, slávnostné zhromaždenia a spoločné historické mílniky a ďalšie témy).

Toto všetko spolu, tak ako to na lineárnej časovej osi život prinášal, nájdeme ešte raz, akoby vo veľkom obraze zhrnuté v záverečnej, 21. časti tejto Výročnej správy - „Rok 2022 – sumarizujúci pohľad a povzbudenie pre cirkev“.

3. Evanjelické školstvo – vzdelávanie – výučba náboženstva – mládež – kňazský dorast – kapláni – misia

3.1 Vzdelávanie duchovných

Teologická konferencia 2022

Uskutočnila sa v termíne 4. - 6.10.2022 v hoteli Satel v Poprade. Zúčastnilo sa asi sto duchovných. Téma znela „Pastorálna služba, ako naliehavá požiadavka dneška“ („*Jedni druhých bremená znášajte a tak naplníte zákon Kristov.*“ Gal 6, 2). Túto tému priamo vyprovokovala covidová doba, ktorá naplno odryla požiadavku rozvíjať pastorálne a poradenské zručnosti našich duchovných a sústrediť naše vzdelávacie kapacity na túto oblasť. Téma teda nebola iba vyšpekulovanou témou konferencie, ale skutočne „naliehavou potrebou dneška“.

Hneď v úvode bolo formulovaných päť otázok, ktorými sa mala nielen konferencia, ale ktoré by mali inšpirovať aj ďalšie príslušné zložky našej cirkvi:

1. Akú dôležitosť má téma pastorálnej služby pre našu cirkev dnes?
2. Ako kvalitne pripravuje Evanjelická bohoslovecká fakulta budúcich duchovných na výkon pastorálnej služby?
3. Ktoré sú základné okruhy problémov, alebo základné skupiny, kde naši duchovní pôsobia v pastorálnej službe?
4. Jestvuje požiadavka a možnosť na ďalší rast našich duchovných v pastorálnych zručnostiach a pastorálnych odbornostiach, aby boli naše kompetencie kvalitnejšie.
5. Iniciovanie vzniku siete našich ordinovaných i neordinovaných, ktorí sú v téme pastorálnej starostlivosti vyprofilovaní, sú v nej doma a ktorí by garantovali skvalitňovanie našej pastorálnej služby.

Prednášali Eva Oslíková, emer. biskup Július Filo, Radoslav Naď, Lýdia Naďová, Natália Kaciánová, Viktor Sabo, Ľubomír Kordoš, manželia Beňovci, Denisa Kuruc Vargová, Peter Mozola, Jozef Šimek a Samuel Linkesch.

Tradične bolo do programu konferencie zaradené a pozdravenie duchovných pri okrúhlych výročiach ich ordinácie. Z dvadsiatich jubilujúcich prišlo len päť: Samuel Linkesch a Ivan Eľko – 35, Ľubomír Trnavský – 40 a Daniela Horínková a Ľubomír Batka st. – 50 rokov od ordinácie.

<https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/teologicka-konferencia-o-pastoracii>

Foto zdroj: ecav.sk

Všeobecná pastorálna konferencia 2022

Uskutočnila sa 16.5.2022 v divadle J. G. Tajovského vo Zvolene. Zúčastnilo sa asi sto duchovných. Téma bola „Quo vadis cirkevná hudba a liturgia ECAV?“. ECAV si v r. 2022 pripomínala 60. výročie zavedenia slovenskej liturgie a 30. výročie vydania Evanjelického spevníka. Cieľom konferencie bolo, aby zástupcovia Výboru cirkevnej hudby a hymnológie, Bohoslužobného výboru a Spevníkovej komisie ECAV predstavili svoje úsilie na poli cirkevnej hudby a liturgiky, načrtli svoj postoj k jej momentálnemu stavu, potrebám a smerovaniu cirkvi v tejto oblasti. Prednášali Katarína Valčová, Janko Siroma, Ján Velebír, Slavomír Sabol a Ivan Eľko.

V rámci diskusie na otázky účastníkov odpovedal Zbor biskupov. Organizáciu konferencie finančne podporil Banskobystrický samosprávny kraj. <https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/kam-kracas-cirkevna-hudba-a-liturgia>

Foto zdroj: ecav.sk

Vzdelávanie kaplánov

Vzdelávanie kaplánov v roku 2022 bolo naplánované v jarnom a jesennom termíne pod vedením ses. farárky Kataríny Hudákovej.

30.5. – 2.6. 2022 sa na GBÚ konal prvý seminár 2022 – vzdelávanie kaplánov ECAV na Slovensku. Kapláni sa venovali homiletike, a to konkrétne pripravám a modelom kázni s br. farárom Martinom H., z ČCE Brno. Tému „Umieranie a prístup k umierajúcim“, predstavila Beáta S. , zdravotná sestra v hospici. Ses. K. Hudáková viedla tému s názvom „Pohrebné rozhovory“. Kapláni navštívili spoločne CZ Bratislava – Petržalka. Pod vedením brata Mgr. Martina Miti Kováča z Centra histórie ECAV sa venovali „Správe registratúry“ a „Cirkevnému archívnictvu“. Navštívili Múzeum Lutherovej reformácie. Absolvovali „Kultúru hlasového prejavu“ so ses. H. Čertíkovou, hlasovou pedagogičkou z VŠMÚ v Bratislave. Stretli sa s br. gen. biskupom. Ses. Dana Naďová z Metodicko-pedagogického centra (MPC), sa venovala témam „Postavenie náboženskej výchovy na štátnych školách“ a „Výchovno-vzdelávacia činnosť učiteľa náboženskej výchovy“. Br. gen. duchovný EPS Viktor Sabo predstavil pastorálnu činnosť v tomto špeciálnom prostredí.

4. 9. – 8. 9. 2022 sa na GBÚ konal druhý seminár 2022. Vzdelávanie kaplánov pokračovalo v homiletike a rozbere kázni. Pod vedením školiteľa Martina H. sa venovali príprave kazuálií, rozhovorom a príhovorom ku krstu, sobášu a pohrebu. So svojimi praktickými radami a skúsenosťami z práce s konfirmačnou mládežou prišli medzi kaplánov br. senior Marián Kaňuch a br. Marián Lajda z cirkevného zboru Žilina. Popoludnie bolo venované rétorike a prednesu pašiových textov vedené doc. Helenou Čertíkovou. Večer si kapláni vypočuli prednášku Jána Hudáka s praktickým cvičením o finančnej gramotnosti. Tretí deň vzdelávania pod vedením Daniely Naďovej sa venovali vyučovaniu náboženstva, príprave materiálov na vyučovanie, školskej legislatíve a príprave tematických celkov. M. Radúchová prezentovala prípravu vyučovacích hodín s ukázkami z cirkevných dejín. Doc. Anna Predmerská sa venovala hodnoteniu liturgického stvárnenia Služieb Božích a večer patrilo liturgickému prejavu a cirkevnému právu s Vladimírom Ferenčíkom. Kapláni spoločne navštívili CZ Dúbravka.

Foto zdroj: ecav.sk

3.2 Výchova kňazského dorastu

Spolupráca s EBF UK

Pre študentov 5. roč., ktorí plánovali ísť do duchovnej služby a pre 2. roč. študentov, ktorí sa uchádzali o vstup do programu KDS, boli pripravené psychotesty s Dr. Evou S. z VÚDPaP.

V plánovanom termíne sa uskutočnili pohovory so Zborom biskupov pre kandidátov na kaplánske skúšky.

Na veľkonočné a vianočné sviatky boli na výpomoc do cirkevných zborov vyslaní študenti z programu KDS.

Na návrh Správnej rady Študijného finančného fondu Samuela a Žofie Peressényi rozhodlo dňa 2.12.2022 GP o poskytnutí štipendií najlepším študentom EBF UK. Štipendium bolo slávnostne odovzdané P – ECAV 14.12.2022 na akademických Sl. Božích. Získali ho študenti Samuel Moric (2. roč.), Eva Chalupková (3. roč.), Andrea Majchráková (4. roč.), Ondrej Baranec (4. roč.) a dodatočne za predchádzajúci akademický rok Lea Sabolová (5. roč.).

Kaplánske skúšky 2022

7. 7.2022 sa na GBÚ konali kaplánske skúšky. Prihlásili sa traja absolventi EBF UK, ktorí ukončili štúdium v magisterskom odbore evanjelická teológia. Absolvovali písomnú skúšku na tému „Zážitok vo veži, ako kľúčový moment Lutherovho duchovného a mysliteľského vývoja a budúci základ luteránskej teológie (505. výročie)“.

Ústnu skúšku vykonali uchádzači pred komisiou, ktorej predsedal gen. biskup (Poriadok Sl. Božích), členmi boli biskup Ján Hroboň (Znalosť Biblie), biskup Peter Mihoč (Praktická exegéza), Rastislav Stanček (Malý katechizmus a Dogmatika), Vladimír Ferenčík (Cirkevné právo) a Anna Predmerská (Liturgický spev).

Kaplánske skúšky úspešne ukončili a prevzali si svedectvo o kaplánskej skúške, ktoré ich oprávňuje byť ordinovanými za kňaza ECAV: Miroslava Kmecová, Timotej Devečka a Matej Trepáč.

Slávnosť ordinácie sa uskutočnila 16.7.2022 o 10.00 hod. v Liptovskom Mikuláši.

Foto zdroj: ecav.sk

Farárske skúšky 2022

3.10.2022 sa na GBÚ konali farárske skúšky. Kandidáti sa podrobili pred komisiou Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku písomnej a ústnej skúške. Kandidáti uspeli v predpísaných predmetoch farárskej skúšky a obdržali svedectvo o vykonaní farárskej skúšky.

Komisia pre farárske skúšky pracovala v zložení: gen. biskup (Katechetika), biskup Ján Hroboň (Pastorálka), biskup Peter Mihoč (Homiletika), Vladimír Ferenčík (Liturgika a Cirkevné právo), Michal Valčo (Dogmatika), Ján Hruška (Cirkevné dejiny), Anna Predmerská (Cirkevná hudba) a Libor Bednár (Etika).

Osvedčenie o absolvovaní farárskych skúšok obdržali: Simona Devečková, Ivan Klinko, Ivan Lukáč, Samuel Sabol, Ľubica Štefanidesová a Filip Púpala.

Foto zdroj: ecav.sk

3.3 Školský výbor ECAV na Slovensku

Školský výbor sa v roku 2022 stretol 19.1.2022 a 14.11.2022 online. Sledoval kurikulárne a vzdelávacie zmeny, výsledky a novelizáciu Školskej legislatívy s platnosťou od 1.1.2022. Venoval sa témam o medzirezortných pripomienkových konaniach k zákonom týkajúcim sa školstva, sledoval plán úloh, vzdelávacie aktivity a prácu EMC. Oboznamoval sa s prácou Asociácie evanjelických škôl Slovenska (AEŠS). Zaoberal sa návrhom zmluvy ECAV s Rakúskou cirkvou z pohľadu školstva. Prostredníctvom ses. Daniely Naďovej, metodičky pre náboženskú

výchovu získaval informácie o činnosti a ponuke vzdelávania MPC Trenčín. Prijímal informácie o súťažiach a ďalšej práci na didaktických pomôckach na vyučovanie náboženstva. Riešil fungovanie a správu webového profilu: www.skoly.ecav.sk.

Fond vzdelávania sledoval výšku finančných prostriedkov na účte, pripravoval plán podpory aktivít v oblasti školstva a vzdelávania.

Evanjelické školy ECAV na Slovensku v školskom roku 2022/2023

ECAV mala v r. 2022 12 materských škôl, 2 špeciálne materské školy, 6 základných škôl, 1 špeciálnu základnú školu, 7 gymnázií a 1 praktickú školu (v tom sú zarátané 4 spojené školy)

Pre všetky ročníky základných škôl máme učebnice náboženskej výchovy, pracovné zošity a metodické príručky.

Pre stredné školy máme učebnicu pre 1. a 2. ročník verejných škôl a pre 1. ročník cirkevných škôl. Vo vydavateľstve Transcius je pripravovaný do tlače pracovný zošit pre 2. ročník cirkevných gymnázií.

Vyučovanie náboženstva

Žiaci navštevujúci náboženskú výchovu/náboženstvo ev. a. v.

Prehľad počtu žiakov vyučovaných náboženskú výchovu evanjelickú vo verejných a súkromných školách						
Školský rok		2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
1.	VD ECAV - verejné a súkromné školy	7 086	7 262	7 213	7 128	7069
2.	ZD ECAV - verejné a súkromné školy	6 528	6 408	6 352	6 222	6 472
Prehľad počtu žiakov vyučovaných evanjelické a. v. náboženstvo na evanjelických školách						
3.	Evanjelické materské školy	570	581	571	571	606
4.	Evanjelické základné školy	1 230	1 270	1 317	1360	1 431
5.	Evanjelické gymnázia + OŠ	2 646	2 560	2 496	2 462	2 415
SPOLU		18 060	18 081	17 949	17 743	17 993

Poznámka: V štatistike ZD –náboženský výchova evanjelická na verejných školách nie sú zarátané deti v materských školách.

3.4 Voľnočasové misijné aktivity pre deti a mládež

Duchovná pieseň 2022

6.5.2022 sa online uskutočnil 8. ročník súťaže v sólovom speve Duchovná pieseň. 47 spevákov súťažilo v 5 kategóriách. Spievali predpísané povinné piesne z Evanjelického spevníka, alebo duchovnú pieseň podľa vlastného výberu.

Vyhlasovateľmi súťaže boli Školský výbor a Výbor cirkevnej hudby a hymnológie. Odbornú porotu viedla Jana Bosáková a členmi poroty boli Jana Pastorková, Eva Kolesárová, Ondrej Šaray, Marek Mišiak a Jozef Havrila.

Foto zdroj: ecav.sk

Súťaž Duchovná pieseň je zaradená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR medzi predmetové súťaže.

Biblická olympiáda 2022

29.4.2022 sa uskutočnil ďalší ročník celoslovenského kola predmetovej súťaže „Biblická olympiáda z evanjelického náboženstva a náboženskej výchovy pre školský rok 2021/2022 v Slovenskej republike. Súťaž sa konala online v programe EduPage, v dvoch kolách. V prvom – seniorálnom kole 25.3.2022 sa súťaže zúčastnilo 746 súťažiacich. Do celoslovenského kola súťaže postúpili úspešní riešitelia z prvého kola. Zaregistrovalo sa 326 súťažiacich, ktorí súťažili v štyroch kategóriách za štátne a cirkevné školy.

Odbornú porotu viedla Katarína Hudáková a členmi poroty boli Andrea Valentová, Viera Mosná, Martina Krivdová, Katarína Hanková, Simona Devečková, Viera Brtišová, Lucia Kmecová a Peter Taját. Vybrala témy zo Starej zmluvy – proroci a z Novej zmluvy – učenici a apoštoli.

Biblická olympiáda je zaradená medzi predmetové súťaže a konala sa s finančnou podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Priebeh súťaže organizačne zabezpečovalo Edukačno-misijné centrum GBÚ ECAV na Slovensku. Technickú a organizačnú podporu poskytla firma aSc Applied Software Consultants s. r. o. v programe EduPage. Ďakujeme za finančný príspevok z Fondu vzdelávania a dar Nadácii Jana Amosa Komenského, ktorá pre absolútneho víťaza darovala notebook.

<https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/skolstvo/celoslovenske-kolo-biblickej-olympiady-2022-vysledky>

3.5 Štúdium v Concordia, USA

Spolupráca so strednou školou St. Paul Lutheran Hight School v Concordii, Missouri, USA, funguje už 15 rokov. V školskom roku 2021/2022 na nej študovali piati študenti. Traja z nich sa vrátili aj v šk. roku 2022/2023 – Daniela Mozolová, Sofia Sabová a Timotej Stuchlý. Teší nás, že naši študenti sú hodnotení pozitívne. V šk. roku 2022/2023 nastúpili študenti Tatiana Bosáková, Emma Mišunová, Alexandra Simonová, Matej Popík a Ján Jakub Ferjo.

3.6 Americkí lektori v školskom roku 2022 – 2023

V roku 2022 sme poslali na základe požiadaviek našich bilingválnych cirkevných gymnázií v Bratislave, Tisovci, Martine, Liptovskom Mikuláši a Košiciach požiadavku na vyslanie lektorov Rachel Eskessen, ktorá zastrešuje misijnú prácu ELCA v strednej a východnej Európe.

Foto zdroj : archív T. Bosáková

Niektorí lektori, ktorí u nás pôsobili už v minulom školskom roku, sa rozhodli predĺžiť si svoje pôsobenie aj na ďalší školský rok. Na nový školský rok pricestovali na Slovensko traja noví lektori; dvaja na Evanjelické lýceum v Bratislave a jedna lektorka do Liptovského Mikuláša.

Orientačný kurz pred nástupom do škôl mali lektori v auguste 2022 v Bratislave pod vedením Naomi Sveholm, koordinátorky práce s lektormi na Slovensku a Kyle Svennungsen, pastora Medzinárodného zboru v Bratislave.

3.7 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Spolupráca s oddelením súkromných a cirkevných škôl na ministerstve školstva pokračovala s Ing. Máriou Parákovou, riaditeľkou oddelenia, pri organizovaní predmetových súťaží a predkladaní rozpočtu na Biblickú olympiádu, ktorá je zaradená do kategórie „B“ a tiež pri organizovaní súťaže Duchovná pieseň, ktorá je zaradená do kategórie „C“.

V rámci zasadnutí Školského výboru ECAV sme spolupracovali na Medzirezortnom pripomienkovom konaní týkajúcom sa školstva.

3.8 Štátny pedagogický ústav – Národný inštitút vzdelávania a mládeže

Predmetová komisia náboženskej výchovy/náboženstva sa stretávala na spoločných zasadnutiach a zaoberala sa Kurikulárnou reformou v regionálnom školstve, riešila manažment štátnych vzdelávacích programov a transformáciu Ústredných predmetových komisií do novej štruktúry.

V Ústrednej kurikulárnej komisii pre vzdelávacie oblasti sme pracovali na materiály „Úvod do kurikula základného vzdelávania v oblasti Človek a spoločnosť pre predmet náboženská výchova/náboženstvo.“ Pripravili sme s ostatnými cirkvami úvod do vzdelávacích štandardov pre predmet náboženská výchova/náboženstvo a podklady pre štandardy za jednotlivé cykly.

Podrobnejšie informácie o vzdelávaní prináša správa Školského výboru ECAV.

4. Profilové témy roku 2022

4.1 Nespokojnosť s pandemickými opatreniami a koniec pandémie

Začiatok roka 2022 sa niesol v znamení výmeny názorov medzi predsedami KBS a ERC a tiež medzi členmi a pozorovateľmi ERC, ohľadom únavy a frustrácie z prísnych pandemických opatrení, a to vzhľadom na to, že v susedných krajinách boli opatrenia menej prísne a zároveň počet infikovaných a zomrelých nižší. Akoby naša obeť úplného vlastného uskromnenia sa, spolupráce so štátom a solidarity so širokou komunitou, ktorú sme prinášali keď sme počas dvoch rokov akceptovali zákazy bohoslužieb a obmedzujúce režimy našich zhromaždení, nemala žiaden účinok a nepriniesla žiadne povzbudzujúce výsledky. Logicky sa dostavila únava a frustrácia.

Začiatkom roka 2022 nám prišlo veľmi ťažké akceptovať fakt, že ľudia, ktorí boli zdraví a negatívne testovaní, boli vylúčení z bohoslužobných spoločenstiev. Nemohli mať ani žiadny vlastný formát zhromaždení. Toto bolo principiálne proti duchu evanjelia. Bola to hranica, ktorú sme už neboli ochotní prekročiť. Predstavitelia KBS a ERC písomne žiadali, aby bohoslužby dostali status "esenciálnych potrieb" a platili pre ne mäkkšie podmienky, ktorých dodržiavanie sme garantovali.

Takýto svoj názor sme tlmočili prezidentke Zuzane Čaputovej dňa 21.1.2022. Výhradu voči zvonka nadiktovanému deleniu ľudí na tých, ktorí smú vstúpiť a nesmú vstúpiť do prostredia cirkvi na základe dokladu o očkovaní sme vyjadrili aj vo Vyhlásení k občanom Slovenskej republiky počas televíznej ekumenickej bohoslužby dňa 23.1.2022. A do tretice sme 21.1.2022 adresovali list premiérovi Eduardovi Hegerovi so žiadosťou o to, aby boli zrušené prísne obmedzenia pre návštevu bohoslužieb a aby boli bohoslužby zaradené medzi esenciálne potreby.

Na túto iniciatívu sme nedostali odpoveď. 22.2.2022 bol vyhlásený koniec lockdownu a núdzový stav bol zrušený. Život sa začal vracáť do normálnych kolají, pravda, s mnohými negatívnymi efektami, ktorými pandémia poznačila jednotlivcov, komunity, cirkvi, podnikateľské prostredie, ekonomiku. V prostredí cirkvi nás najviac mrzia dva z nich: fakt, že mnohí, hlavne z mladšej a strednej generácie, ktorí si budovali vzťah k miestnym komunitám a k sväteniu nedele návštevou Služieb Božích, svoj práce budovaný zvyk stratili a do zhromaždení sa už nevrátili a že mnohí, ktorí nesúhlasili s pandemickou politikou štátu a neraz sa o nej aj kriticky vyjadrovali, prestali navštevovať Služby Božie na protest.

4.2 Sčítanie obyvateľstva 2021

20.1.2022 boli zverejnené výsledky sčítania obyvateľov. K ECAV sa prihlásilo 286 907 osôb, čo bolo cca 5,3 % obyvateľov. V roku 2011 to bolo 316 250 osôb, cca 5,9% obyvateľov. Je to úbytok o 29 343 osôb, percentuálne o cca 0,5%. Pred 20 rokmi, v roku 2001 sa prihlásilo 372 900 osôb, čo bolo 6,9 % obyvateľov.

Ku 31.12.2011 malo Slovensko 5 397 036 obyvateľov, ku 31.12.2021 5 449 270 obyvateľov, čo je nárast o 52 234 obyvateľov.

V r. 2011 sa k jednotlivým cirkvám a náboženským spoločnostiam prihlásilo približne 4 100 000 osôb. V r. 2021 to bolo 3 800 000 osôb, čo je pokles o 300 000 osôb.

V r. 2011 bolo na Slovensku 1 296 000 obyvateľov, ktorí uviedli, že sú bez vyznania, alebo ktorí kolonku o cirkevnej príslušnosti ignorovali. V r. 2021 ich bolo 1 653 000, čo je nárast o 357 000 obyvateľov.

ECAV zostala druhou najväčšou cirkvou na Slovensku. Výsledky sčítania neovplyvnili výšku finančnej podpory, ktorú dostáva ECAV od štátu.

Percentuálny pokles počtu členov ECAV sa medzi dvoma sčítaniami spomalil z 1 % na 0,5 %. V absolútnych číslach sa v ostatnom desaťročí naša cirkev zmenšovala o 2 900 osôb ročne. Podrobné informácie o výsledkoch sčítania obyvateľov sú na stránke <https://www.scitanie.sk/k-rimskokatolickemu-vyznaniu-sa-prihlasilo-56-obyvateľov>

Vo vlastnej evidencii členov cirkevných zborov sme mali v roku 2022 evidovaných 201 418 členov, teda o 24 984 osôb menej ako pred 10 rokmi v r. 2012 (226 402 členov). To je priemerný ročný úbytok o takmer 2 500 členov. Vývoj evidencie členov je uvedený v samostatnej [prílohe k tejto správe](#).

Už vo výročnej správe za r. 2021 (časť 6.3, Sčítanie obyvateľstva), ktorá bola synode predložená päť mesiacov po zverejnení výsledkov sčítania, sme sa pokúsili o analýzu výsledkov sčítania. Konštatovali sme napríklad veľmi zlú demografiu (počet pohrebov v tisícoch prevyšuje počet krstov), cirkevný formalizmus ústiaci do duchovnej a konfesionálnej neurčitosti, zlyhávanie výchovy v rodinách, nepriťahujúca atmosféra v komunitách. Tiež sme sa pokúsili definovať možnosti, ako tomuto trendu čeliť.

V pokání sme si uvedomili aj vlastné chyby, ktorými sa podpisujeme pod výsledky, ktoré žiadnych pastierov cirkvi nemôžu tešiť.

V tejto chvíli ale uveďme ešte iný aspekt problému. Výsledky sčítania obyvateľstva mnohí očakávali najmä preto, že mali ukázať, ako sa početne vyvíja predovšetkým tá skupina obyvateľov Slovenska, ktorí nie sú evidovanými členmi našich cirkevných zborov, ale sami seba rodinne, kultúrne, „nábožensky“ považujú za evanjelikov. Zmenšila sa z 88 846 osôb na 80 456 osôb. To bolo novinkou. To, čo sme ale notoricky vedeli už pred výsledkami sčítania obyvateľstva, pretože o tom referujeme každoročne na našich zborových, seniorálnych, dištriktuálnych konventoch a synode je fakt, že počet evidovaných členov našich cirkevných zborov medzi rokmi 2011 a 2022 klesol z 227 404 na 201 418.

Toto by nás malo permanentne zarážať, znepokojovať a zamestnávať. Predovšetkým na miestnej úrovni! V ostatných rokoch sme boli napríklad svedkami toho, ako mnoho cirkevných zborov avizovalo dramatické zníženie počtu svojich členov. Rekordom bolo jednorazové zníženie o 1 200 členov! Znižovanie v stovkách je samozrejmosť, o desiatkach nehovoriac. Toto berieme ako prirodzený vývoj, prípadne ako ilustráciu toho, že cirkevné zbory nemajú v poriadku evidenciu svojich členov. Akoby sme si naše prekvapenie z nášho zmenšovania sa a hľadanie vinníkov nechávali až na zverejnenie výsledkov sčítania obyvateľstva, raz za desať rokov.

Ak niekoho nešokuje, ba považuje za prirodzený vývoj to, že jeho cirkevný zbor sa v krátkom čase zmenšil v desiatkach, stovkách a dokonca v mnohých stovkách, ale je nesmierne šokovaný celkovými nepriaznivými výsledkami sčítania a ak sa ešte stavia do pozície toho, kto bije na poplach a je šokovaný, potom sa ho treba pýtať, či v cirkvi skutočne žije a dlhodobejšie sleduje jej vývoj.

4.3 Fond finančného zabezpečenia (FFZ)

Fond finančného zabezpečenia ECAV (FFZ) bol zriadený **Cirkevným ústavným zákonom 2/2020** o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku, ktorý prijala Synoda ECAV 10.10.2020, ako reakciu na nový štátny Zákon č. 370/2019 Z. z. o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností, ktorý vstúpil do platnosti 1.1.2020 a zásadným spôsobom zmenil finančnú podporu pre cirkvi v SR od štátu. ECAV zároveň na tej istej Synode schválila spôsob výpočtu a výšku príspevkov pre rok 2021. CZ prispievali počas celého roka 2021, pričom príspevky duchovným sa začali vyplácať na základe rozhodnutia Synody od 1.7.2021, aby sa v priebehu prvého polroka vytvorila určitá finančná rezerva

Ilustračné foto: pixabay.com

Synoda ECAV 3.7. 2021 prijala **Štatút Fondu finančného zabezpečenia**, ktorým stanovila pravidlá pre vyplácanie nenárokovateľnej časti mzdy duchovných ECAV a zároveň schválila aj Platové tabuľky odmeňovania duchovných, v zmysle ktorých sa začala duchovným s účinnosťou od 1.7.2021 vyplácať nenárokovateľná časť mzdy (príspevok) z FFZ podľa podmienok stanovených štatútom, t. j. tým duchovným, ktorých CZ majú uhradené všetky predpísané splátky do FFZ

Pôvodné znenie zákona a štatútu FFZ uvažovalo o použití finančných prostriedkov na platy duchovných a programové ciele ECAV a dištriktov (do výšky 10% zostatku fondu), ktoré bolo v kompetencii schválenia GP. Na synode v 2022 bola schválená zmena zákona, aj Štatútu FFZ, ktorá upravila použité prostriedkov FFZ:

- *platy duchovných – v súlade so Zásadami o odmeňovaní duchovných a platnými platovými tabuľkami, mimoriadne mzdy duchovných a mimoriadne príspevky k mzdám duchovných*
- *ostatné osobné náklady duchovných, zákonné sociálne náklady duchovných, ostatné sociálne náklady duchovných*
- *výdavky na celocirkevné programy a služby ECAV, v súlade s rozpočtom schváleným Synodou ECAV*

Návrh na zmenu – **novelu zákona a štatútu** nebol predkladaný na minuloročnú synodu s cieľom spochybníť pôvodný účel FFZ, aby bol prioritne určený na zlepšenie mzdového ohodnotenia duchovných, ale schválenie zmien bolo nevyhnutné z dôvodu zodpovedného nastavenia financovania – nakoľko štátny transfer sa posledné roky zvyšoval iba minimálne a nebolo by z neho možné hradiť všetky osobné (mzdové) náklady, aj prevádzku GBÚ. Bolo to ovplyvnené najmä výrazným zvyšovaním minimálnej mzdy (ktorú je ECAV ako zamestnávateľ povinná poskytnúť všetkým zamestnancom) a tiež aj opakovaným zvyšovaním stravného (ktoré pokračuje aj v roku 2023).

Novela zákona a štatútu umožnila uhrádzať z FFZ pre duchovných aj ostatné osobné náklady – príspevky na stravné, odchodné, a pod., pričom tieto náklady sa budú z FFZ uhrádzať iba v potrebnej výške (na vykrytie nedostatku prostriedkov zo štátneho transferu). Zároveň sa novelou ustanovilo, že náklady na „celocirkevné programy“ nebude schvaľovať GP, ale synoda v rámci schválenia rozpočtu, kde bude presne stanovené, ktoré položky a v akej výške bude možné uhradiť z FFZ.

Žiadne „iné“ náklady ako tie, ktoré odsúhlasí synoda v rámci položiek rozpočtu, sa z FFF nebudú môcť uhradiť. Čiže žiadne prevádzkové náklady GBÚ, cestovné, energie atď. sa nebudú uhrádzať z FFZ.

Ako príklad uvádzame výňatok zo schváleného rozpočtu na rok 2023 (položky a ich obsahová náplň boli podrobne vysvetlené na Synode ECAV v roku 2022)

NÁKLADY - NÁVRH ROZPOČTU 2023 – výňatok								
P č.	AÚ	Popis	1 Štátne prostriedky	2 Cirkevné prostriedky	3 Fond finančného zabezpečenia	4 Účelové prostriedky a fondy	5 Podnikateľské prostriedky	Spolu
18	512	Cestovné	8 013	9 053	0	8 313	0	25 379
19	513	Náklady na reprezentáciu	0	10 262	0	0	0	10 262
20	518	Ostatné služby	78 234	33 297	0	71 561	182 000	365 091
21	521	Mzdové náklady	3 351 025	0	1 226 209	26 000	0	4 603 234
22	524	Zák. soc. a zdrav. poisť.	1 177 164	0	382 346	9 152	0	1 568 662
23	527	Zákonné soc. náklady	51 560	0	280 161	0	0	331 721
24	531	Daň z motorových vozidiel	0	0	0	0	0	0
31	546	Dary	868	595	0	251	0	1 714
32	547	Osobitné náklady	44 367	13 000	12 180	25 000	2 900	97 447
33	549	Iné ostatné náklady	6 800	0	0	0	2 100	8 900
34	551	Odpisy dl.nehmot. a dlh. hmot. maj	0	27 005	0	6 263	57 900	91 167
35	552	Zostat. cena pred. dl.nhm. a hm.maj.	0	0	0	0	0	0
36	556	Tvorba fondov (náhrada povinných ofier)	0	0	40 700	0	0	40 700
37	561	Poskytnuté príspevky org. jednotkám	0	0	0	0	0	0

FFZ je vedený na samostatnom bankovom účte, ktorý slúži iba na tento účel.

V roku 2021 boli predpísané platby v celkovej výške 1 350 342,67€, pričom k 31.12.2021 boli príspevky uhradené vo výške 1.195.882,43€. Príspevky duchovným boli vyplatené vo výške 298.751,62€, konečný účtovný stav FFZ k 31.12.2021 (zároveň krytý zostatkom na bankovom účte) bol 897 130,81€

V roku 2022 boli predpísané platby vo výške 1 625 439,36 €, uhradené boli vo výške 1 423 880,36 €. Použitie FFZ v roku 2022 bolo vo výške 1 274 082,86 € (hrubá mzda a odvody zamestnávateľa), vrátane doplatkov za minulý rok (ktoré schválila synoda v júni 2022). Ostatné osobné náklady – príspevok na stravu, ktoré odsúhlasila synoda 2022, budú z FFZ preúčtované dodatočne. Presné informácie budú predmetom správy o hospodárení, ktorá bude predložená na jesennú synodu.

Príspevky sa vyplácajú podľa schválených platových tabuliek, rozdiel v príklade mzde farára v CZ v roku 2023:

farár s 20 ročnou praxou	CZ platiaci do FFZ	CZ neplatiaci do FFZ
tabuľka 1	700€	700€
tabuľka 2	49€	0€
tabuľka 3	195,22€	0€
SPOLU (brutto)	944,22€	700€

Rozdiel je 244,22€ mesačne v prospech farára, ktorý pôsobí v platiacom zbore. O toľko dostáva duchovný mesačne viac (v hrubom). Ročne je náklad z FFZ na farára s 20 ročnou vo výške 2930,64€, a keď k tomu pripočítame odvody (ktoré uhrádza zamestnávateľ), celkové náklady sú 3.962,23€ - čo zodpovedá predpisu pre CZ s 1 farárskym miestom a počtom členov cca 480. Takýto CZ je približne „hraničný CZ“ (bod nula), keď sa výška príspevkov vyrovnáva s čerpaním. Väčšie CZ od neho sú tie, ktoré sú „solidárne“, menšie sú tie, ktoré „čerpajú“.

Údaje o FFZ sú v záujme transparentnosti štvrťročne zverejňované na web stránke ECAV, kde si každý môže pozrieť súhrnné, ale aj podrobné údaje o prepisoch, platbách a čerpaní. V prílohe k tejto správe prikladáme za rok 2022 sumárny prehľad o platbách a čerpaní FFZ podľa jednotlivých seniorátov (podľa skutočne vyplatených

príspevkov duchovným v danom senioráte) . Ďalšie informácie a podrobnosti o FFZ za rok 2022 sú na web stránke <https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/informacia-o-stave-ffz-k-31-12-2022>

Ak stále počuť hlasy, že „spravodlivejšie“ by bolo platenie si „svojho duchovného“, je potrebné si uvedomiť, že väčšina CZ vo všetkých „južných“ seniorátoch by toho nebola schopná, čo by viedlo k tomu, že duchovní by si hľadali finančne lepšie zabezpečené CZ a v „chudobnejších častiach“ by nemal kto slúžiť.

FFZ je založený na solidárnosti - to by mal byť základný princíp, s ktorým by sa mali stotožniť všetci - CZ prispievajú na chod celej cirkvi a pre všetkých duchovných (nielen pre toho svojho), a na základe schválených platových tabuliek (synodou) to cirkev vypláca všetkým zamestnancom.

Podobne funguje štátny systém zdravotného alebo sociálneho poistenia – väčšinou prispievajú najviac tí, ktorí z neho minimum čerpajú (pracujúci, väčšinou mladší a zdravší) Keď so systému prispievame, nerobíme to preto, aby sme mali iba pre vlastné čerpanie (keď budeme chorí), tiež z toho nikto nevie presne povedať, komu mnou zaplatené príspevky na zdravotné a sociálne poistenie boli vyplatené (ide to jedného balíka a štát to vypláca podľa určitého nastaveného systému)

Nie je to možno ideálny systém, je iba v začiatkoch svojho fungovania a až čas nám ukáže, kde má svoje nedostatky a kde budú potrebné úpravy na jeho zlepšenie. Ale, prosíme, nespochybnujme ho ako taký, lebo už za krátku dobu svojho fungovania dokázal aspoň o kúsok zlepšiť životné podmienky mnohých farárskejších rodín.

4.4 Voľby generálneho dozorca ECAV

Po rezignácii br. Jána Brozmana na funkciu gen. dozorca ECAV v máji 2021, tento úrad zastávala od 1.6.2021 ses. Renáta Vinczeová, zároveň dištr. dozorkyňa ZD. V lete 2021 sa konali voľby gen. dozorca (kandidovaní boli br. Marián Damankoš a Ivan Trepáč). Žiaden z nich nedosiahol nadpolovičnú väčšinu hlasov, a to vďaka tomu, že 15% členov volebných konventov odovzdalo prázdny, resp. okázalo znehodnotený hlasovací lístok.

Voľby sa opäť opakovali na jar 2022. Dňa 4.4.2022 boli kandidačným zasadnutím predsedníctiev dištriktov a seniorátov kandidovaní Peter Gärtner a Renáta Vinczeová. 22.4.2022 sa konala online predvolebná diskusia oboch kandidátov. 23.4.2022 Zbor biskupov vydal Vyhlásenie k voľbám, ktorým obhajoval legitimitu kandidačného orgánu, spochybňovaného vyhláseniami Asloz a Slovenskej evanjelickej jednoty, obhajoval legitimitu volieb vykonaných v zmysle platných zákonov a vyzval členov ECAV k účasti na voľbách, bez zbytočného politikárčenia. Voľby sa konali 24.4., 1.5. a 8.5.2022. Na GP 20.5.2022 boli sčítané hlasy. Voľby dopadli podobným spôsobom ako v r. 2021, počet neplatných hlasov bol 17%.

4.7.2022 sa konala nová kandidačná porada na voľbu generálneho dozorca. Kandidovaní boli všetci štyria predchádzajúci kandidáti: br. Marián Damankoš, Peter Gärtner, Ivan Trepáč a ses. Renáta Vinczeová. Jednoznačne to vnímajme zo strany kandidačného orgánu ako správny a férový signál a pre kandidátov ako isté zadostučinenie po všetkom tom, čo si museli na svoju adresu vypočuť či prečítať. Kandidačná porada kandidovaním všetkých štyroch vyslala signál, že žiaden z týchto kandidátov nebol nevhodný na túto funkciu, ale predchádzajúce voľby neboli úspešné z dôvodu zámerného ignorovania volieb časťou evanjelickej verejnosti.

Voľby sa konali 4., 11. a 18.9.2022. Na GP 30.9.2022 boli spočítané hlasy. Najviac hlasov získali Marián Damankoš a Renáta Vinczeová. Druhé kolo volieb sa konalo 30.10., 6. a 13.11.2022. Väčšinu hlasov získala ses. Renáta Vinczeová. Jej voľba nadobudla právoplatnosť dňa 20.12.2022. Stala sa historicky prvou ženou vo funkcii generálneho dozorca ECAV, 71 rokov po ordinácii prvej ženy, Dariny Bancíkovej.

Voľby v r. 2021 a 2022 boli v časti evanjelickej verejnosti úplne samozrejme označované ako „nelegitímne“, „nemorálne“ a pod. Ak takými skutočne boli, očakávali by sme, že proti ich priebehu a výsledkom budú podané

žaloby. Nič také sa však nestalo, pretože žalovať nebolo čo. Voľby prebehli presne tak, ako prebehali všetky ostatné voľby v cirkvi od prijatia novej Cirkevnej ústavy r. 1994. Ak súčasné voľby boli nelegitímne a nemorálne, potom od roku 1994 naša cirkev nemala ani jedno legitímne vedenie, a to nie iba na celocirkevnej úrovni, ale aj na úrovni dištriktov, seniorátov a cirkevných zborov.

Ak sa niekomu v rokoch 1994 – 2006 a v rokoch 2006 – 2018 zdal byť tento volebný systém zlý a voľby konané na jeho základe nelegitímne a nemorálne, mal čo najrýchlejšie iniciovať príslušnú zmenu. Mal sa takto postarať o pokoj, jednotu, dobré mravy a poriadok v cirkvi. Nikto tak neurobil! Prebudiť sa až vo chvíli, keď v roku 2018 neboli kandidačným orgánom kandidované isté citlivé osoby, objaviť zrazu, aký je náš volebný systém zlý, infikovať týmto názorom evanjelickú verejnosť a každé ďalšie voľby označovať za nelegitímne a nemorálne, považujeme za úbohé a za politicky účelové. Najviac bolestivé ale je, že to ubližuje jednote cirkvi, ktorú mnohí z tých, ktorí dnes hovoria o nelegitimite a amorálnosti volieb, mali strážiť.

Nikto z nás netvrdí, že terajší volebný systém je dokonalý. Ani zďaleka nie je dokonalý, ale v žiadnom prípade nie je nelegitímny. Je legitímny, platný, žiaden iný nemáme a držíme sa toho, ktorý máme.

Na synode v júni 2022 sme predložili synode myšlienku, či by naša cirkev na základe skúseností zo zámerne zneplatnených volieb v roku 2021 a 2022 neuvažovala nad zmenou volebného systému na voľbu predsedníctiev dištriktov a cirkvi. Na jednej strane preto, že môže nastať situácia, že sa ťažko nájdu kandidáti, ktorí budú chcieť zažiť urážanie a diskreditáciu už pri voľbách, akú zažili kandidáti v rokoch 2021 a 2022. Na druhej strane preto, že za vnútrocirkevnú demokraciu sa nedá považovať to, keď volič, nainfikovaný článkami od anonymných autorov (uvažujme len nad tým, aká obrovská moc v Evanjelickej cirkvi dnes pochádza od anonymných autorov....) znehodnocuje volebný lístok v presvedčení, že práve tým dokazuje svoje evanjelictvo a bojuje proti nejakým temným silám v cirkvi, ktoré prišli zneplatniť Augsburgské vyznanie.

Všetkým štyrom kandidátom na úrad generálneho dozorcú ďakujeme za ich ochotu kandidovať i za ich doterajšiu a stále vykonávanú službu v cirkvi. Ses. generálnej dozorkyni Renáte Vinczeovej cirkev vyprosuje Božie požehnanie pre jej život a službu!

4.5 Evanjelický festival – Evanjelický deň v Kežmarku

Evanjelický festival sa mal konať v lete 2021, pri príležitosti 100. výročia zriadenia Evanjelickej cirkvi v Československu. Prípravy naň sa oficiálne začali 4.5.2020, návštevou veľkej delegácie predstaviteľov ECAV, SEM, pracovníkov GBÚ a predstaviteľov domáceho cirkevného zboru v Kežmarku. Spoločne s Evanjelickým festivalom sa mal konať mládežnícky SEMfest.

Mali sme optimistickú predstavu, že pandémia bude záležitosťou pár mesiacov. V priebehu leta 2020 sme poslali pozvánky zahraničným partnerom. Nástup druhej vlny v jeseni 2020 a zimný a jarný lockdown 2021 podujatie spochybnil. Prípravný výbor na jar 2021 navrhol, aby bol festival preložený na leto 2022.

V roku 2022 sme pod tlakom vojny na Ukrajine, neistého výhľadu do r. 2022 začali prihliadať jednak na naše finančné možnosti a jednak na vhodnosť väčšieho festivalového podujatia v čase vojny a utečeneckej krízy.

Foto zdroj:ecav.sk

Zmenili sme koncept stretnutia zo štvordňového na dvojdňové a napokon na jednodňové nedeľné podujatie - „Evanjelický deň“. Domáci cirkevný zbor k tomu ako bonus ponúkol sobotné uvedenie opery Mojžiš.

Napokon bol Evanjelický deň v Kežmarku veľmi pekným a vydareným podujatím. Sobotný večer dal okrem opery Mojžiš možnosť po čase sa stretnúť naživo z mnohými našimi zahraničnými hosťami z partnerských a sesterských cirkví. Domáci cirkevný zbor si s láskou a výborne plnil všetky svoje hostiteľské povinnosti. Vydarilo sa počasie, prišla pekná návšteva ľudí, ktorí sa už túžili vidieť a páčil sa nedeľný program v dvoch jednoduchých blokoch – TV Služby Božie (kázali traja biskupi) a diskusné poobedie, mapujúce život a službu cirkvi. Podujatie finančne podporil Prešovský samosprávny kraj. Viac informácií a fotografií nájdete na <https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/slavnostne-sluzby-bozie-v-kezmarku-pocas-evanjelickeho-dna-2022>

4.6 Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku

Br. Miti Kováč spoločne s br. Karolom Prudilom pripravili vizuálny koncept a dramaturgické stvárnenie muzeálnej expozície v budove na Palárikovej. V máji a júni 2021 prebiehali menšie stavebné úpravy priestorov expozície a ich maľovanie pred inštaláciou mobiliáru múzea. V komornom zložení sme sa zišli v Múzeu dňa 2.12.2021, aby sme poďakovali Pánu Bohu za dokončenie tejto etapy prác a dokončenie prípravy expozície.

Na prelome rokov 2021 a 2022 pokračovali menšie stavebné práce a zariaďovanie na prízemí Múzea (šatňa a zázemie). Pracovníci GBÚ odpracovali 2.3.2022 jeden brigádnický deň pri čistení priestorov, umývaní okien a úprave predzáhradky a dvoru.

Muzeálna zbierka bola slávnostne otvorená za prítomnosti členov GP a mnohých oficiálnych hostí dňa 10.3.2022. Od jari 2022 Múzeum víta hostí, jednotlivcov i delegácie. Odborný sprievod poskytujú Miti Kováč a Michal Šedovič. Návšteva Múzea je skvelou príležitosťou pre spoločenstvá v CZ a školách, ako sa zaujímavou a interaktívnou formou oboznámiť s našou históriou. Viac informácií je možné nájsť na web stránke <https://www.centrumhistorie.ecav.sk/muzeum-lutherovej-reformacie/o-nas#>

Foto zdroj: ecav.sk

4.7 Nové podmienky podporného fondu Hoffnung für Osteuropa (HfO)

Bývalý predseda predstavenstva podporného Fondu HfO nám v r. 2020 prízvukoval, že spolupráca HfO a ECAV by mala fungovať na princípoch, na ktorých bol fond kedysi založený: 50% projektov má byť z oblasti diakonie a 50% „cirkevných“, ale prednostne misijných, vzdelávacích, komunitných a až v poslednom rade stavebných. Od tohto princípu sa ECAV charakterom väčšiny svojich žiadostí permanentne odklášala (väčšina žiadostí zo strany ECAV bola na stavebné projekty).

V prvom pandemickom roku 2020 sme dostali z dôvodu striktného obmedzenia podujatí na nemeckej strane historicky najnižšiu podporu – 79 000,- eur, teda iba asi 40% z toho, čo dostávala napr. pred desiatimi rokmi.

Pre rok 2021 nám boli odkomunikované pravidlá a priority, ktoré maximálne uprednostňovali projekty, zaoberajúce sa následkami pandémie, marginalizovanými skupinami, zdravím obyvateľstva, dofinancovaním subjektov ktoré boli ochromené pandemiou. Stavebné projekty nemali byť financované vôbec.

Pre rok 2022 nám nemecký partner neposlal žiadne nové pravidlá a priority. Mali naďalej platiť tie, ktoré platili v r. 2021. Avšak vzhľadom na komplikujúce sa podmienky získavania finančných prostriedkov od darcov nám HfO avizoval, že už nedokáže pre ECAV vopred garantovať presnú sumu, ktorou budú projekty podporené. V minulosti bola hlavným zdrojom (90%) prostriedkov pre Fond HfO veľkopiatočná ofera a príležitostné zbierky v cirkvi. Zvyšok bol financovaný z darov. V súčasnosti pochádza suma, ktorá sa bude prerozdeľovať na podporu projektov, približne rovnakým pomerom z príjmov z ofery a zbierok.

Podpora sa bude rozdeľovať z jedného finančného balíka pre všetkých 9 krajín, ktoré sú v rámci HfO podporované (Gruzínsko, Grécko, Poľsko, Rumunsko, Rusko, Srbsko, Slovensko). ECAV v mene toho, že je členom Trojpartnerstva, má stále medzi týmito krajinami špeciálne postavenie, čo však nemení nároky na kvalitu a zacielenie ňou podávaných projektov.

Snahou HfO do budúcnosti je aj to, aby žiadatelia sami prezentovali svoj projekt pred Prerozdeľovacím výborom, ktorého zástupcovia by buď pricestovali na Slovensko, alebo by sa prezentácia udiala online.

V roku 2023 a v blízkej budúcnosti budú podporované najmä diakonické, dobročinné a humanitárne projekty, resp. dôležité bude, aby diakonicko - sociálny zámer bol prítomný v každom predkladanom projekte. Podporované budú projekty na podporu ľudí, najmä zo znevýhodnených a ohrozených skupín – zdravotne postihnutí, rómske komunity žijúce v osadách alebo na mestskej periférii, deti a mládež, starší ľudia, azylanti, bezdomovci, nezamestnaní a ďalší ľudia ohrození chudobou a sociálnym vylúčením.

Stavebné projekty budú podporované iba v prípade, ak majú konkrétny humanitárny účel (napr. výstavba bezbariérového vstupu, sociálnych zariadení pre imobilných a pod.).

Pre žiadateľa, ktorý sa uchádza o podporu prvýkrát, bude maximálna suma jednej žiadosti 5.000€. Ďalšiu žiadosť o podporu bude možné podať až po vyúčtovaní prvej žiadosti - má to byť istý spôsob „overenia“ žiadateľa, jeho korektnosti a zodpovednosti (to sa týka žiadateľov, ktorí ešte doposiaľ nemali podporu z HfO). Žiadatelia, ktorí budú mať prvú žiadosť (v max. sume 5.000,- €) realizovanú a vyúčtovanú, budú môcť v nasledujúcom projektovom období podať ďalšiu žiadosť až do max. výšky 20.000,- €. To znamená, že žiadatelia, ktorí mali v poslednom období podporené projekty a aj riadne vyúčtované, budú môcť už teraz žiadať o túto vyššiu sumu.

Pre výnimočné – jednorazové projekty, napr. v súvislosti s koronou alebo vojnou, bude možné podať žiadosti o mimoriadnu samostatnú podporu, pričom max. suma bude možná vo výške 7.500,- €.

Zámerom HfO je, aby projekty boli žiadateľmi predkladané na dlhšiu dobu realizácie – až 18 mesiacov (alebo aj 2 roky), pričom by to bola iba jedna žiadosť a jedno vyúčtovanie, čo by znížilo administratívnu náročnosť na strane žiadateľov ECAV, aj na strane HfO (toto sa netýka projektov v prípade prvej žiadosti, ktoré sú do sumy 5.000€).

Všetky podmienky podávania, posudzovania a vyúčtovania žiadostí do Fondu HfO, ale aj do fondu EKM a Gustav Adolf Werk upravilo GP dňa 2.12.2022 v podobe Zásad o schvaľovaní žiadostí o podporu projektov zo zahraničia, ktoré boli následne zverejnené na web stránke ECAV, spolu s novým formulárom žiadosti.

Kým sa nový režim udeľovania podpory na projekty rozbehne a ustáli z hľadiska príslušných lehôt, aby nevzniklo hluché obdobie, HfO vyčlenilo 30 000,- eur pre rok 2023 na tzv. malé projekty. Udelilo právomoc GP vo vlastnej kompetencii rozhodnúť o podpore projektov.

4.8 Žaloby na ECAV

Výška plátov duchovných a žaloba na ECAV

Siedmi duchovní, ktorých cirkevné zbory neprispievajú do FFZ, adresovali ECAV sťažnosť vo veci výšky mzdy. Žiadajú, aby im bola priznaná vo výške 1,6 násobku minimálnej mzdy, na čo majú nárok podľa Zákonníka práce. Piaty z nich – br. Ján M. , Jozef V., Peter S. a ses. Ľubomíra M. a Eva J. – podali žalobu na doplatenie mzdy na ECAV. Ses. Ľubomíra M. medzitým rozviazala pracovný pomer s ECAV.

Ilustračné foto: pixabay.com

ECAV napísala vyjadrenie k žalobám. Z formálneho hľadiska nepovažuje požiadavku na 1,6 násobok minimálnej mzdy pre duchovných za neoprávnenú, vzhľadom na ich dosiahnuté vzdelanie, charakter vykonávanej práce a úroveň zodpovednosti, i keď každému duchovnému tradične patrí ako súčasť jeho ohodnotenia i jeho vokátor. Avšak podľa Zákonníka práce zamestnávateľ môže mať „... odmeňovanie zamestnancov dohodnuté v kolektívnej zmluve“. ECAV ako zamestnávateľ prostredníctvom uznesení synody upravila platové náležitosti duchovných zákonom, mzdovými tabuľkami a zásadami pre odmeňovanie duchovných.

V marci 2022 pojednával Okresný súd Bratislava III. žalobu br. Jozefa V.. Zamietol ju v plnom rozsahu. Br. Jozef V. sa odvolal.

Žaloba br. Jána M. na ECAV

ECAV čelila v roku 2021 žalobe br. Jána M.. Zažaloval ju o „priznanie nárokov zamestnanca z titulu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávnom vzťahu“. Br. Ján M. bol údajne postihovaný zo strany ECAV za upozorňovanie na závažnú protispoločenskú činnosť. Oznamovanie protispoločenskej činnosti vykonával údajne v štyroch smeroch: poukazoval na vyradovanie kandidátov z volieb vrcholných predstaviteľov cirkvi v roku 2018, na kauzu bývalého generálneho biskupa Júliusa Fila, ako vedomého spolupracovníka ŠtB, na kauzu pochybného hospodárenia spoločnosti Reformata a kauzu netransparentného financovania rekonštrukcie a následného nehospodárneho predaja účelového zariadenia Helianthus Sigord.

Br. Ján M. bol za nahlasovanie protispoločenskej činnosti údajne prenasledovaný a postihovaný dvojakým spôsobom. Najprv disciplinárnym rozhodnutím Šarišsko – zemplínskeho seniorátu, kde mu bol udelený trest – odvolanie z funkcie zborového farára, s podmieneným odkladom na jeden rok. Týmto disciplinárne orgány seniorátu riešili záležitosti okolo kontrolnej návštevy zo seniorátu v CZ Michalovce a tiež nezaslania dokumentov zo zasadnutia výročného konventu v CZ Michalovce. A za druhé bol údajne prenasledovaný a postihovaný jeho „vyradením“ z volieb biskupa Východného dištriktu.

Pojednávanie sa na Okresnom súde Bratislava III. konalo dňa 1.2.2022 a v pokračovaní dňa 18.3.2022. Sudca žalobu zamietol v celom rozsahu. Konštatoval, že Ján M. nie je ohlasovateľom protispoločenskej činnosti a že štát nezasahuje do vnútorných záležitostí a rozhodnutí orgánov cirkvi. Br. Ján M. sa odvolal.

Žaloba zo strany Asloz na ZED

Predžalobnú výzvu od tej istej advokátskej kancelárie dostalo aj ZED. Prípád sa začal priamou a priznanou požiadavkou od bývalého predsedu farárskeho spolku v Durínsku na ZED, aby finančná pomoc našim duchovným, ktorí sa aktivizujú v Asloz, a ktorí sú údajne prenasledovaní, nebola už viac vyplácaná priamo im, ale aby im bola vyplácaná cez ZED. Výbor ZED na túto požiadavku odpovedá v liste, adresovanom Výboru partnerskej farárskej organizácie v Durínsku. Pritom uviedol informáciu, že istému nášmu duchovnému mal byť ponúknutý vstup do Asloz v súvisi s nejakou finančnou výhodou. ZED použil v liste na označenie tohto počinu slovo „korumpovanie“. Za toto slovo bol ZED na Slovensku obratom žalovaný.

Pripomeňme, ako žaloba vznikla. Informácia o liste ZED-u prišla na Slovensko od bývalého predsedu Durínskeho farárskeho spolku k Milošovi K., odtiaľ k Jaroslavovi M., odtiaľ do advokátskej kancelárie, ktorá dostala od Jaroslava M. plnú moc na podávanie predžalobných výziev. Tá zaslala predžalobnú výzvu ZED-u. ZED uznal nárok žalobcu a bol ochotný ospravedlniť sa. Žalujúci však trval na súdnom pojednávaní. ZED v r. 2022 súd prehral a podľa nariadenia súdu sa ospravedlnil Asloz v liste adresovanom Durínskemu farárskemu spolku. Po roku od súdu, na jar 2023 si advokátska kancelária od Farárskeho spolku v Durínsku vypýtala text ospravedlnenia, aby skontrolovala jeho znenie.

Noví predstavitelia farárskeho spolku v Durínsku s lútosťou konštatujú, že ako orgán nikdy neboli informovaní o liste, ktorý ich Výboru adresoval ZED a ktorý bol dôvodom žaloby. Záležitosti okolo listu boli súkromnými aktivitami bývalého predsedu spolku. Zároveň po rokoch preberajú agendu spolku. Pre nás budú zaujímavé informácie o tom, ako presne fungoval „paralelný FFZ“, teda dotačný systém, ktorým boli podporovaní duchovní a cirkevné zbory, sympatizujúce s Asloz.

Žaloba zo strany Asloz na ECAV

Do tretice, dobré meno Asloz malo byť poškodené zverejnením vyhlásenia k inštalácii Predsedníctva ECAV a biskupa ZD, zo dňa 4.3.2019. V texte vyhlásenia sa spomínal aj anonym, vyhrážajúci sa zhromaždeniu bombovým útokom. V texte bola tiež spomenutá zlá atmosféra v ECAV a aktivity Asloz.

Žalobca tvrdí, že v čitateľovi mohla vzniknúť domnienka, že vyhrážanie sa bombovým útokom má na svedomí Asloz. V roku 2021 GPZ pripravil vyjadrenie ECAV k žalobe. V apríli 2023 súd žalobu zamietol. Žalujúca strana sa zrejme odvolá.

5. Edukačno – misijné centrum (EMC)

Vznik a činnosť EMC určite patrí medzi zázraky roku 2022, ktoré v zložitých časoch dokážu potešiť a povzbudiť. Bolo zriadené 3.7.2021 synodou v Trenčianskych Tepliciach. Po krátkej pilotnej činnosti v závere roku 2021 sa jeho oficiálna činnosť začala 1.1.2022.

Už 7.7.2021 P – ECAV poverilo prípravou spustenia činnosti EMC br. Stanislava Gregu ako koordinátora pre oblasť misie a br. Mateja Oráča ako koordinátora pre oblasť vzdelávania, a to na prechodné obdobie do 31.12.2021. Dôvodom bolo ich výborné etablovanie sa a predchádzajúca činnosť v pracovnej skupine, ktorá z poverenia GP pripravovala ideovo – obsahový zámer a strategicko – koncepčné materiály pre pôvodne plánované Evanjelické vzdelávacie centrum. Pracovná skupina vypracovala v jarných mesiacoch 2021 veľmi hodnotnú Koncepciu misie a vzdelávania ECAV 2021 – 2030. Tá bola schválená spolu so Štatútom EMC na synode v Trenčianskych Tepliciach 3.7.2021.

22.7.2021 sa uskutočnilo stretnutie P-ECAV, Zboru biskupov a poverených koordinátorov EMC, kde bola prediskutovaná budúca práca EMC. Mala sa riadiť prioritne Štatútom EMC a Koncepciou misie a vzdelávania ECAV 2021 – 2030.

5.1 Pravidelné aktivity EMC v roku 2022

EMC uskutočňuje v zmysle svojho štatútu odbornú-metodickú, misijnú, vydavateľskú, publikačnú, výskumnú a konferenčnú činnosť a vzdelávanie nepedagogických zamestnancov.

Plán aktivít EMC na rok 2022 bol rozčlenený prioritne do aktivít v oblasti misie a edukácie (vzdelávania a výchovy). V každom mesiaci boli realizované tri pravidelne sa opakujúce aktivity:

Na potulkách s Lukášom (pravidelné online biblické štúdium každú sobotu 17:30 – 18:30 s výnimkou letných prázdnin). Naživo si ich vypočulo 452 sledujúcich (údaje ku koncu októbra 2022). Výstupom boli audiovizuálne nahrávky biblického štúdia zverejňované na YouTube ECAV s vami, pod názvom Na potulkách s Lukášom

(vypočítané 10 645 krát). Audio nahrávky boli zverejňované na podcastoch (452 vypočítaní). Kazateľmi boli bratia biskupi a oslovení ordinovaní členovia ECAV. V budúcnosti je plánované rozširovanie okruhu kazateľov.

Učiteľské fórum (UF) učiteľov náboženskej výchovy organizované v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom (MPC) v Trenčíne už od jesene 2021. Učiteľské fórum sa konalo jedenkrát v mesiaci. Bolo zamerané na vzdelávanie učiteľov náboženskej výchovy ECAV. Moderovala ho metodička ses. Dana Naďová, zamestnaná v MPC. Po jej odchode z MPC v jeseni 2022 sa UF transformovalo na webináre EMC z metodicko-didaktickej oblasti. Veľmi sa tešíme, že záujem o webináre začal narastať aj vďaka skúsenostiam, jednoduchšiemu online prístupu a nadšeniu ses. D. Naďovej (príloha 2).

Pravidelné online vzdelávania pre členov ECAV, ktoré sa konali jedenkrát v mesiaci (od jesene 2022 dva krát) cez platformu zoom. Cieľom bolo „pilotné“ predstavenie rôznych vzdelávaní z „5o“ (päť oblastí: misijno-sociálna, mediálno-technologická, metodicko-didaktická, psychologicko-eticko-pastorálna a hospodársko-právna), ktoré boli ponúkané bezplatne všetkým záujemcom na základe prihlásenia (*ponuka všetkých vzdelávaní je pravidelne aktualizovaná: <https://www.ecav.sk/emc/ponuka-vzdelavani>*). Príjemným prekvapením bol narastajúci záujem zo strany členov iných cirkví, najmä ak išlo o vzdelávania z oblasti mediálno-technologickkej, metodicko-didaktickej a pastorálno-eticko-psychologickej. Okrem pravidelných vzdelávaní, ktoré boli stanovené v pláne EMC 2022, mali záujemcovia možnosť prihlasovať sa priebežne aj na vzdelávania na základe osobných preferencií (*konkrétne vzdelávania sú spustené po naplnení počtu záujemcov, ktorý je uvedený v anotácii ku vzdelávaniu*). Ďalšou možnosťou bolo objednať si vzdelávanie (a) pre potreby cirkevno-organizačných jednotiek (COJ), ktoré niektoré COJ využili (príloha 2).

Učiteľské fóra a pravidelné vzdelávanie sa uskutočnili 39 krát, účinkovalo 51 prednášajúcich a školiacich (údaj ku koncu októbra 2022)

5.2 (Ne)pravidelné aktivity EMC v roku 2022

Po spustení činnosti EMC 1.1.2022 začal vedúci EMC Stanislav Grega kreovať a koordinovať v spolupráci s Výborom misie pracovné sekcie EMC na celocirkevnej úrovni, a to pre prácu s deťmi, dorastom, konfirmantmi, mládežou, presbytermi atď. Cieľom je sfunkčňiť jednotlivé sekcie, ktoré budú v budúcnosti s pracovníkmi EMC koordinovať vzdelávanie, tvorbu materiálov a misijné aktivity v rôznych vekových kategóriách v rámci ECAV. Ide o minucióznu prácu, ktorá je behom na dlhé trate.

EMC od začiatku roka rozbehlo intenzívnu spoluprácu s Výborom cirkevnej hudby a hymnológie (VCHH) na čele s br. Jankom Siromom, ktorý už v jeseni 2021 reagoval na pozvanie k spolupráci s EMC. Vo februári prebehli rokovania s Máriou Jašurďovou, ktorá sa podujala pripraviť zborník notových úprav vybraných piesní z Evanjelického spevníka pre cirkevno-zborové spevokoly. Výsledkom jej niekoľkomesačnej práce je zborník pod názvom Chválimo ťa, Bože, ktorý bol 8.10.2022 slávnostne uvedený P-ECAV na Festivale chrámovej piesne ZD v Nitre.

Foto zdroj: zdecav.sk

V marci sa v spolupráci VCHH a EMC konal Kantorský kurz I. v Prešove, v apríli Dirigentský kurz a kurz hlasovej výchovy I. v Liptovskom Mikuláši, v septembri Kantorsko-dirigentský kurz II. v Bratislave a v novembri Dirigentský kurz II.

Úžasné je, že spoločným úsilím sa podarilo od septembra 2022 otvoriť trojročnú Školu cirkevných hudobníkov (ŠCH) ECAV. Momentálne ju navštevuje 10 študentov. Projekt ŠCH spolufinancujú študenti ŠCH, EMC a spolok Martin – Luther – Bund.

Pracovná sekcia pre prácu s deťmi EMC v máji pripravila jednodňovú konferenciu, zameranú na vzdelávanie pracovníkov detských besiedok v Martine, kde bol zároveň predstavený pracovný materiál ZOOTOPIA. Súčasťou konferencie bola prednáška: Aký dopad má na deti online a dištančné vyučovanie? psychologičky Anny P.

Foto zdroj : ecav.sk

Pracovná sekcia pre prácu s presbytermi EMC pripravila pre členov ECAV (pôvodne plánovaná pre seniorálnych resp. zborových presbyterov) víkendové stretnutie „Veľká Javorina Slovensku – odkaz minulosti dnešku“, ktoré malo pripomenúť odkaz sestier Kristíny a Márie Royových pre vnútromisijný život ECAV. Akcia sa konala s finančnou podporou Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Ďalším formátom, ktorý plánuje EMC rozvíjať, sú pravidelné duchovné cvičenia ordinovaných a neordinovaných členov ECAV. Duchovné cvičenia ordinovaných boli naplánované na január 2022, ale neuskutočnili sa pre pandemickú situáciu. Nepodarilo sa ich žiaľ realizovať ani v náhradnom septembrovom termíne, pre nečakanú chorobu lektora. Realizované boli v januári 2023. Duchovné cvičenia neordinovaných ECAV boli naplánované na apríl 2022. Z dôvodu vyťaženia ubytovacích zariadení v súvislosti s vojnou na Ukrajine boli presunuté na december 2022 pod názvom Život v kocke.

5.3 Publikačná činnosť EMC 2022

V spolupráci s Kristínou Liberčanovou pripravilo EMC na jar 2022 praktický manuál pre prípravu a realizáciu detského biblicko – environmentálneho tábora pod názvom: Stvorené je nám zverené. Záujem o materiál v postcovidovej dobe bol veľký. Za symbolickú cenu 3,- € sa predalo 50 ks manuálu v pdf formáte. Uvedomujeme si, že je dôležité neustále hľadať spôsoby ako naplniť reálne potreby detí a mladých ľudí, odpovedať na ich otázky, ale zároveň zachovať autentické biblické posolstvo bez devalvácie evanjelia.

Pracovná sekcia pre prácu s deťmi EMC na čele s autorkou ses. Janou Kendžurovou pripravila manuál pre detský tábor pod názvom ZOOTOPIA na motívy rozprávky ZOOTROPOLIS. Za cenu 5,- € sa predalo 35 ks manuálu v pdf formáte. Veríme, že materiály splnili svoju úlohu a s Božom pomocou pomohli resuscitovať detské kolektívy, ktoré sa stretli na letných táboroch v r. 2022 po dlhej dobe.

V spolupráci s misijným pracovníkom CZ Prešov P. Urbancom pripravilo EMC online manuál pre prípravu dorastového tábora. VCHH v spolupráci s EMC a Máriou Jašurdovou pripravili do tlače v Transosciu notový zborník Chválime Ťa, Bože.

5.4 Konferenčná činnosť EMC 2022

Pracovníci EMC iniciovali v roku 2022 otvorenie teologicko – liturgickej témy: Quo vadis cirkevná hudba a liturgia ECAV v 21. storočí? Téma bola obsahom pravidelnej Všeobecnej pastorálnej konferencie ordinovaných 16.5.2022 vo Zvolene. Totiž, v roku 2022 si ECAV pripomínala 60. výročie zavedenia slovenskej liturgie do praxe a 30. výročie vydania Evanjelického spevníka.

V spolupráci s EBF UK pripravilo EMC v októbri 2022 vedeckú konferenciu (55 účastníkov) „Barbarská noc evanjelikov“ – pri príležitosti 60. výročia politických procesov s duchovnými ECAV v tragickom roku 1962. EMC bude finančne participovať aj na vydaní zborníka z konferencie.

5.5 Projektovo-grantová činnosť EMC 2022

V roku 2022 sa pracovníci EMC snažili podávať projekty a získavať externé granty, ktoré by pomohli spolufinancovať prácu EMC a odbremeniť rozpočet ECAV. Projekt na podporu zo SLZ vypracovali Andrej Kuruc a Matej Oráč. V marci 2022 sme dostali vyrozumienie, že SLZ podporí EMC v rokoch 2023 – 2025 sumou celkovo 75 369,- eur.. ECAV je povinná zo svojich prostriedkov spolufinancovať tri roky po 7 tis. eur, spolu 21 tis. eur. EMC tak bude mať k dispozícii v nasledujúcich troch rokoch na svoju činnosť min. 96 369,- eur.

V spolupráci so zast. gen. dozorkyňou ses. R. Vinczeovou EMC vypracovalo projekt „Veľká Javorina Slovensku – odkaz minulosti dnešku“, ktorý bol reakciou na projektovú výzvu Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) pre rok 2022. Projekt bol fokusovaný na vzdelávanie presbyterov a pripomienku odkazu sestier Royových. TSK podporil projekt sumou 1200 eur.

V súvislosti s prípravou projektu trojročnej Školy cirkevných hudobníkov (ŠCH) 2022 – 2025 sme požiadali o dotáciu 2 000,- eur spolok Martin – Luther – Bund, na spolufinancovanie nákladov v školskom roku 2022/2023. Dotácia bola schválená s prísľubom prolongácie aj na školské roky 2023/2024 a 2024/2025. Projekt ŠCH je realizovaný v spolupráci s Výborom cirkevnej hudby a hymnológie ECAV.

Cieľom EMC je ponúkať aj kvalitné vzdelávania pre ordinovaných ECAV. V procese riešenia je aj ďalší projekt adresovaný spolku Martin – Luther – Bundu, ktorý má znížiť náklady na realizáciu duchovných cvičení ordinovaných ECAV 2023 – 2025. Našou túžbou je, aby sa duchovných cvičení v tomto období zúčastnilo cca 100 ordinovaných ECAV.

Zníženiu nákladov na činnosť EMC má pomôcť aj podpora zo strany americkej partnerskej cirkvi ELCA. Tento projekt je na prelome rokov 2022/2023 v štádiu riešenia.

5.6 Personálne obsadenie EMC ECAV 2022

EMC pracovalo od 1.1.2022 v personálnom zložení: vedúci EMC br. Stanislav Grega (polovičný úväzok), koordinátor vzdelávacích aktivít br. Matej Oráč (polovičný úväzok), koordinátor misijných aktivít br. Štefan Kiss a tajomníčka EMC ses. Daniela Veselá. EMC je súčasťou GBÚ a nemá právnu subjektivitu. Mzdové náklady pracovníkov EMC sú hradené z rozpočtu ECAV.

5.7 Finančné príjmy a výdavky EMC 2022

Okrem mzdových nákladov na pracovníkov EMC bol rozpočet EMC 2022 rozpočtovaný na financovanie troch kľúčových oblastí: lektorská činnosť, tvorba vzdelávacích materiálov a konferenčná činnosť. V súčasnosti má EMC troch pravidelných darcov, ktorí mesačne prispievajú na jeho činnosť cez účet EMC (pribúdajú aj nepravidelní darcovia). Pracovníci EMC nemajú k účtu EMC dispozičné práva. Cieľom je maximálna miera transparentnosti. Ďalším zdrojom financovania sú finančné príjmy z nahrávok z webinárov EMC. V roku 2022 bola cena každej nahrávky 3,- eurá. Príjmom sú aj organizačné poplatky za kantorské a dirigentské kurzy, duchovné cvičenia neordinovaných a ordinovaných ECAV. Každý príjem na účet EMC (okrem explicitných darov a milodarov: <https://www.ecav.sk/emc/podpora>) je krytý vyúčtovacím listom EMC.

Výdavky

- na lektorskú činnosť (Na potulkách s Lukášom, webinále a prezenčné vzdelávanie, kantorsko – dirigentské kurzy, Škola cirkevných hudobníkov, vzdelávanie kaplánov) – 5 285,- eur
- honoráre za tvorbu materiálov (manuál na detský tábor ZOOTOPIA, zborníky notových materiálov Chválime Ťa, Bože, technicko – grafická úprava materiálov, tvorba loga EMC, jazykové korekcie materiálov EMC) – 1 325,- eur
- na konferenčnú činnosť (náklady na obed pre prednášajúcich a účastníkov konferencie Barbarská noc evanjelikov) – 182,40 eur

Spolu výdavky na činnosť EMC v r. 2022 okrem miezd zamestnancov – 6 792,40 eur

Príjmy

- dary pre EMC a príjem za nákup nahrávok z webinárov EMC, od októbra 2021 do 31.12.2022 – 2 374,34 eur
- dotácia z Martin – Luther – Bund na ŠCH, na mesiace sept. – dec. 2022 – 800,- eur

Činnosť EMC v r. 2022 stála ECAV 3 618,06 eur (okrem nákladov na mzdy zamestnancov). Protihodnotou je krásny balík aktivít, prezentovaný v tejto správe, ktoré predovšetkým pripravovali členov ECAV na rozmanité dielo služby, resp. im priamo duchovne slúžili a vzdelávali ich.

5.8 Propagácia aktivít EMC

Propagácia činnosti EMC prebiehala cez vlastnú facebookovú stránku EMC ECAV a webovú stránku: <https://www.ecav.sk/emc/charakteristika>, od roku 2023 to bude aj cez vlastnú stránku <https://emc.ecav.sk/>

Vedúci EMC a koordinátor pre vzdelávacie aktivity prezentovali (*online formou, alebo prezenčne*) činnosť EMC od októbra 2021 do júna 2022 vo všetkých seniorátoch ECAV na Seniorálnych pastorálnych konferenciách.

Kompletná správa o činnosti EMC je v prílohe, odporúčame ju do vašej pozornosti.

6. Elektronický informačný systém (EIS)

Malá skupina ordinovaných – dobrovoľníkov sa v rokoch 2019 a 2020 ujala v minulosti rozbehnutej a potom zabudnutej agendy EIS. Pracovala na jeho dotvorení, testovaní a implementácii. Synoda v roku 2020 schválila zákon o používaní EIS. V roku 2021 GP schválilo jeho prevádzkový poriadok. EIS bol oficiálne spustený 1.9.2021.

K máju 2023 požiadalo o prístup do systému 160 cirkevných zborov, vrátane niektorých seniorátov a troch biskupských úradov. Je to žiaľ asi iba polovica z celkového počtu subjektov, ktoré by mali byť zapojené do EIS. Pomoc na diaľku pri inštalácii programu a nastavení bezpečného pripojenia cez VPN do systému sa realizovala prostredníctvom zakúpenej licencie programu TeamViewer.

Priebežne sú opravované chyby a nedostatky, ktoré sa pri používaní systému občas objavujú, aby sa tak zabezpečila plná funkčnosť a používanie systému zo strany používateľov. Nahlásené chyby a pripomienky od používateľov systému sú riešené cez hlavného koordinátora (správcu) systému br. Štefana Poláka, ktorý po ich otestovaní vyhodnotí, či im vie s danou žiadosťou pomôcť sám, alebo bude potrebný programátorský zásah firmy SunSoft plus spol. s r. o., ktorá nám odstraňovanie týchto chýb zabezpečuje.

Momentálne najväčším problémom EIS je nedostatočný počet cirkevných zborov zapojených do systému. Tento problém žiaľ negatívne dopadá aj na už zapojené cirkevné zbory, ktoré si svoju povinnosť splnili a na základe stanovených podmienok poslali žiadosť pre získanie prístupu do EIS. Totiž, napríklad: cirkevnému zboru, ktorý má prístup do systému EIS sa práve nahlásila osoba, ktorá kvôli zmene bydliska chce zmeniť svoj pôvodný cirkevný zbor za súčasný v mieste trvalého bydliska. Po vzájomnom oboznámení cirkevných zborov si chce cirkevný zbor, ktorý má do EIS prístup, priradiť túto osobu do zoznamu svojich členov v systéme EIS. To mu však nie je umožnené, len ak by si takúto osobu sám nanovo vytvoril, pretože cirkevný zbor, ktorého bola daná osoba pôvodne členom túto osobu do systému nevytvoril, keďže doteraz nepožiadala o prístup do systému. Jednoducho, aj zodpovedné cirkevné zbory doplácajú na tie, ktoré si zatiaľ svoju povinnosť podľa záväzného nariadenia Synody z rôznych príčin nesplnili a nepožiadali o prístup do EIS. Systém má plný zmysel a bude dobre fungovať vtedy, ak sa doň prihlásia všetky cirkevné zbory a čím najrýchlejšie a kvalitne naplnia a budú aktualizovať svoje databázy. Vypĺňovanie a export štatistík, ktoré sa doteraz robilo v Maurice by od nového roka mal nahradiť EIS.

Medzi najdôležitejšie výzvy patrí teda aktívna snaha priviesť čo najväčší počet cirkevných zborov do systému EIS a cirkevné zbory, ktoré už do systému majú prístup viesť k jeho aktívnemu používaniu.

Zároveň je našou snahou doriešiť aj elektronickú správu registratúry, doplniť o modul, ktorý by mohol byť súčasťou už existujúceho EIS a bol by v zmysle platnej štátnej legislatívy, pretože terajšie moduly Dokumenty a Pošta v EIS na to momentálne nestačia. Tento systém na správu registratúry by mal byť schopný evidovať dokumenty, automaticky zabezpečiť vyradovacie konanie elektronických dokumentov za stanovené obdobie a ich následné presunutie do archívu, pričom v archíve by už tieto dokumenty boli uchované tzv. navždy (samozrejme by mala byť funkčná aj filtrácia dokumentov pre jednoduché hľadanie).

Okrem financií si väčšina z týchto vecí vyžaduje hlavne čas na prípravu a následnú realizáciu. Všetkých používateľov prosíme o trpezlivosť a porozumenie pri zdokonaľovaní systému EIS.

7. Cirkev zhromaždená alebo predstavitelia cirkvi vo verejnom a mediálnom priestore

ECAV nechce byť iba muzeálnym spolkom spomínajúcich. Vzácné historické jubileá, okrem prirodzenej piety a občerstvenia nášho historického poznania o nich, vždy obracajú našu pozornosť k dnešku, k našim aktuálnym úlohám. Prinášajú povzbudenie a posilu do ich uchopenia a riešenia.

- 2.1. – konali sa TV Sl. Božie v CZ Košice – Mesto. Bolo pripomenuté 100. výročie narodenia emer. biskupa Júliusa Fila st. a tiež farára Jána Vecana st. Kázal biskup Peter Mihoč
- 3.7. – konali sa TV Sl. Božie v CZ Kežmarok, v rámci Cirkevného dňa. Kázali spoločne traja biskupi
- 16.7. – konala sa slávnostná ordinácia novokňazov v Lipt. Mikuláši. Vykonali ju biskupi P. Mihoč a J. Hroboň
- 28.8. – konali sa TV Sl. Božie v CZ Svätý Kríž. Bolo pripomenuté 40. výročie premiestnenia dreveného artikulárneho kostola z Palúdzky. Kázal I. Efko
- 18.9. – konali sa TV Sl. Božie v CZ Revúca. Bolo pripomenuté 160. výročie založenia Prvého slovenského evanjelického gymnázia v Revúcej. Kázal I. Efko
- 13.11. – konali sa TV Sl. Božie v CZ Kokava nad Rimavicou. Bolo pripomenuté 100. výročie narodenia prvej ordinovanej ženy v ECAV – Dariny Bancíkovej. Kázala farárka Mária Hroboňová. Bola odhalená busta Dariny Bancíkovej v parku pred kostolom a konala na konferencia o jej živote a teologickom vývoji v ECAV smerom k ordinácii žien

7.2 Pozvania generálneho biskupa do cirkevných zborov a iné príležitosti

- 29.1. – predniesol biblický príhovor a kondolenciu nad hrobom farára Sönkeho Frosta v Nickelsdorfe, ktorý bol pracovníkom GBÚ v Bratislave.
- 20.3. – vykonal v zastúpení Sl. Božie v CZ Bratislava - Legionárska – časť Lamač.
- 15.4. – kázal na rozhlasových Sl. Božích z CZ Petržalka.
- 1.5. – kázal na Sl. Božích v Kokave nad Rimavicou – inštalácia farára Vladimíra Ticháňa
- 8.5. – vykonal Sl. Božie v CZ Pozdišovce
- 11.5. – kázal na akad. Sl. Božích s Več. Pánovou na EBF UK v Bratislave (prítomné P-ECAV)
- 8.6. – predniesol biblický príhovor a kondolenciu na pohrebe emer. biskupa ECAV v Slovinsku Gezu Ernišu v Moravskej Toplici
- 12.6. – kázal na Sl. Božích v CZ ECAV v Prahe – inštalácia farára Ondreja Kotscha
- 14.6. – kázal na pohrebe zakladateľky a prvej riaditeľky Evanjelickej diakonie na Slovensku Zuzany Kolárovskej vo Sv. Jure
- 21.6. – kázal pri posvätení generálne rekonštruovaného Biskupského úradu ECAV v Srbsku v Novom Sade
- 26.6. – kázal na Cirkevnom dni Luterskej evanjelickej cirkvi na Sliezske v Bystřici
- 9.7. – kázal na pohrebe prof. Dušana Ondrejoviča v Senci
- 10.7. – kázal na Sl. Božích v CZ Párnica a zúčastnil sa Zborového dňa

- 14.8. – kázal na Sl. Božích v CZ Brezová p. Bradlom. Zhromaždení blahoželali emer. biskupovi Ivanovi Osuskému k 80. narodeninám.
- 2.9. – kázal na Sl. Božích v CZ Veličná a mal prednášku na Zborovom dni
- 11.9. – kázal na Sl. Božích v CZ ECAV v Rumunsku v Nadlaku, pri 200. výročí posvätenia kostola a posvätení Diakonického domova
- 25.9. – kázal pri Pamiatke posvätenia chrámu v CZ Sliezskej cirkvi evanj. a. v. v Bystřici
- 2.10. – kázal na Sl. Božích v CZ Vyšný Žipov – Čierne nad Topľou
- 9.10. – kázal na Sl. Božích v CZ Tisovec a navštívil Evanjelické gymnázium v Tisovci
- 23.10. – kázal spoločne s biskupom Petrom Mihočom na Sl. Božích v CZ Prešov, pri pripomienke 100. výročia inštalácie prvých predsedníctiev ECAV na Slovensku v r. 1922 (prít. P-ECAV).
- 6.11. – vykonal slávnostný úvod seniora ZVS J. Paceka v Kremnici
- 27.11. – kázal na Sl. Božích v CZ Trenčín, pri inštalácii farára Jaroslava Jurka
- 4.12. – kázal na Sl. Božích v CZ Blatnica a vykonal posvätenie gen. opraveného organa
- 11.12. – kázal na Sl. Božích v CZ Lipt. Mikuláš – dcérocirkev Iľanovo. Biskup Peter Mihoč vykonal posvätenie Zborového centra Lýdia.
- 14.12. – kázal na akad. Sl. Božích s Več. Pánovou na EBF UK v Bratislave (prít. P-ECAV).
- 25. a 26.12. – v zastúpení vykonal Sl. Božie v Nitre

7.3 Ďalšie oficiálne príležitosti generálneho biskupa

- 10.3. – predniesol príhovor pri otvorení Múzea Lutherovej reformácie na Slovensku (prít. P-ECAV).
- 26.4. – predniesol príhovor na hrade Devín, pri pripomienke výstupu Štúrovej družiny na Devín
- 13.6. – prihovoral sa na pietnom zhromaždení Konfederácie politických väzňov Slovenska pri pamätníku na Justičnom paláci v Bratislave
- 23.6. – prihovoral sa na pietnom zhromaždení občanov pri Pamätníku obetiam komunizmu na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave
- 3.8. - prihovoral sa na pietnom zhromaždení Konfederácie politických väzňov Slovenska pri pamätníku pri Krajskom súde v Nitre
- 20.8. – prihovoral sa na pietnom zhromaždení občanov pri Pamätníku obetiam komunizmu pri väzení v Leopoldove
- 20.9. – kázal na Konferencii príslušníkov ZVJS v Kováčovej
- 19.10. – kázal na Sl. Božích v CZ Bratislava – Staré Mesto, pri otvorení Konzultácie SLZ (prít. P-ECAV)
- 30.10. – kázal v CZ Slovenského dištriktu Missourskej synody v CZ Sv. Pavla v Toronte, Kanada
- 19.11. – všetci traja biskupi sa prihovorili zhromaždeniu vo Veľkom Slavkove, pri 30. výročí založenia SEM
- 21.12. – prihovoral sa zhromaždeným na podujatí Pocta Tvarožkovcom na STU v Bratislave

7.4 Ďalšie vystúpenia, relácie a prítomnosť generálneho biskupa v iných médiách

---

- 23.1. – vystúpil na TV ekumenickej bohoslužbe pri Týždni modlitieb za jednotu kresťanov v Bratislave na Legionárskej
- 18.3. – vystúpil na ekumenických modlitebných bohoslužbách v Dóme sv. Martina v Bratislave.
- 27.3. - vystúpil na ekumenických modlitebných bohoslužbách v CZ Bratislava – Dúbravka.
- 12.4 – mal príhovor na otvorení výstavy o holokauste na Ev. gymnáziu J. A. Komenského v Košiciach a mal hodinu so študentmi
- 4.5. – zúčastnil sa pietnej spomienky na M. R. Štefánika na Námestí M. R. Štefánika v Bratislave
- 8.7. – všetci traja biskupi vystúpili v panelovej diskusii a varili guláš na SEMfeste vo Zvolenskej Slatine
- 24. – 25.7. – zúčastnil sa rozlúčky s biskupom Frankom O. Julým a inštalácie biskupa E. Gohla v ECAV Württemberg. Mal biblický príhovor k pracovníkom Ústredia Diakonie Württemberg v Štuttgarde
- 19.9. – zúčastnil sa Veni Sancte na Trnavskej univerzite

- 8.10. – vykonal slávnostné uvedenie troch spevníkov zborových piesní pri Festivale spevokolov ZD v Nitre (prít. P-ECAV)
- 19.10. – vystúpil na Tlačovej konferencii spoločne s predstaviteľmi SLZ pri konzultácii SLZ v Hoteli Crown Plaza v Bratislave. Predstavil delegátom Regiónu strednej a východnej Európy SLZ históriu a súčasnosť ECAV
- 25.10. – viedol časť duchovných cvičení s príslušníkmi EPS v OS a OZ na Slovensku na Lešti
- 11.11. – vystúpil v rámci prezentácie vydavateľstva Transciscus na Knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave, pri prezentácii knihy ECAV100.
- bol hosťom videopodcastu Hospodárskych novín „Doslova“ (19.12.) a bol hosťom relácie nedeľné „Dobré ráno“ v RTVS (4.12.).
- Poskytol rozhovor a napísal články pre konzervatívne weby Postoj a Štandard, poskytol rozhovor pre Slovenské národné noviny. Napísal článok do ročenky ECAV v Maďarsku a predslovy do niekoľkých publikácií. Písal články pre Evanjelický posol spod Tatier.
- Predniesol biblické príhovory pri online príležitostiach: 7.1. – porada predstaviteľov ELCA a riaditeľov cirkevných škôl, 4.4. – príhovor na začiatok Pôstneho modlitebného týždňa v ECAV, 25.4. – príhovor k synode partnerskej Evanjelickej cirkvi v strednom Nemecku a ďalšie.
- Pripravil štyri vysielania EMC z cyklu „Na potulkách s Lukášom“.

7.5 Štátna správa

- 21.1. sa konalo prijatie predstaviteľov cirkví a nábož. spoločností u prezidentky Zuzany Čaputovej, Pozvaný bol a zúčastnil sa ho gen. biskup.
- 14.6. sa konalo prijatie predstaviteľov cirkví a nábož. spoločností premiérom Eduardom Hegerom, Bratislava. Pozvaný bol a zúčastnil sa ho gen. biskup.
- 8.11. sa konalo prijatie gen. biskupa ministrom spravodlivosti Vladimírom Karasom. Zúčastnil sa ho aj gen. duchovný EPS Viktor Sabo.

8. Ekumenické a zahraničné vzťahy

8.1 Domáca ekuména

- ECAV sa aktívne zúčastňuje práce Ekumenickej rady cirkví na Slovensku (ERC). Snaží sa o korektné vzťahy so všetkými členskými a pozorovateľskými cirkvami. Gen. biskup je zároveň predsedom ERC.
- 18.1. – 25.1. sa konal ekumenický Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. V rámci ECAV sme ponúkli sériu večerných vysielaní na FB ECAV. Dramaturgicky ho pripravili Eva Guldanová, Jana Nunvářová a členovia Ekumenického výboru, na programe sa podieľali členovia ECAV i z ekumenického prostredia. TV ekumenická pobožnosť sa konala dňa 23.1.2022 z Evanj. chrámu Božieho na Legionárskej ulici v Bratislave, text liturgie preložila ses. Eva Guldanová a pobožnosť dramaturgicky pripravil br. Boris Mišina. Vyhlásenie ERC k obyvateľom Slovenska, ktoré pripravil predseda ERC predniesol generálny duchovný Ústredia EPS, plk. Viktor Sabo.
- V priebehu roka sa uskutočnilo naživo či online niekoľko pracovných konzultácií gen. biskupa, resp. P – ECAV, s bývalým predsedom KBS Stanislavom Zvolenským a jeho spolupracovníkmi, ohľadom pandemických opatrení, možnej novelizácie zákona o finančnej podpore cirkví a o ďalších aktuálnych témach.
- 21.1.2022 boli predstavitelia cirkví a náboženských spoločností prijatí prezidentkou Zuzanou Čaputovou a vystupovali jednotne v tlmočení skúseností s riešením pandemickej situácie a výhrad voči statusu cirkví v nej. V ten istý deň gen. biskup rokoval s biskupom Františkom Rábekom o možnosti spoločne pripraviť a vyhlásiť Rok kresťanskej kultúry 2023 – 2024 a tiež podpísal spoločný list predsedov KBS a ERC premiérovi Hegerovi v súvislosti s ďalšou neakceptovateľnosťou protipandemických opatrení pre cirkvi.

- Hneď v nasledujúce dni po vypuknutí vojny na Ukrajine stál na hraničnom priechode vo Vyšnom Nemeckom stan, ktorý obsluhovali ECAV, Ev. diakonia, Ústredie EPS a diakonia Reformovanej cirkvi Remidia. Vystriedalo sa v ňom a tiež v ďalšom stane v colnom priestore množstvo ordinovaných i neordinovaných z rôznych cirkví a organizácií. Fungovanie stanu a ďalších stanov kresťanských cirkví a subjektov bolo krásnou ukážkou žitej ekumény a spoločnej ekumenickej akcie.
- 27.3.2022 pripravil CZ v Dúbravke v spolupráci s ERC ekumenický modlitebný večer za mier na Ukrajine.
- 30.3.2022 sa gen. biskup a následne 10.6.2022 biskup Peter Mihoč zúčastnili rokovania SRC v Ženeve k situácii na Ukrajine a k možnému mierovému riešeniu konfliktu.
- 21.4.2022 pripravilo Ústredie EPS v budove Slovenského rozhlasu benefičný ekumenický a otvorený koncert „Očami srdca“, v ktorom boli ocenené osobnosti a organizácie z prostredia cirkví, armády a polície a pod., angažované v pomoci utečencom. Ocenený bol aj biskup VD Peter Mihoč a tím jeho spolupracovníkov. Príhovor k zhromaždeniu mal gen. biskup.
- Rokovanie nemeckého Výboru Partnerhilfe v Bratislave a v Prešove 16. – 17.10. bolo príležitosťou k ekumenickému stretnutiu a rozhovoru predstaviteľov podporovaných cirkví s nemeckými donormi.
- 3.12.2022 bol gen. biskup hosťom rímskokatolíckeho spoločenstva Campanilla, na diskusnom večeri spoločne s arc. Róbertom Bezákom. Gen. biskup v priebehu roka napísal texty pre kresťanský a konzervatívne ladené denníky Postoj a Štandard.
- Po celý rok 2022 aktívne pracoval novozriadený Ekumenický výbor pod vedením ses. Evy Guldanej. Jeho členovia bývajú podľa možností vysielaní na ekumenické podujatia do zahraničia a vytvárajú kontakt medzi ECAV a našimi ekumenickými partnermi. Okrem štandardných činností sledovania ekumenických tém a reagovania na ne ponúkol Ekumenický výbor i jeden zaujímavý nový formát – ekumenické duchovné cvičenia.

8.2 Zahraničné kontakty, online

- 17.1. – rokovanie s biskupom EKM Friedrichom Krammerom (I. El'ko, M. Kmeťová)
- 4.2. – rokovanie s biskupom ECAV Maďarsko Jaroslavom Javorníkom (I. El'ko)
- 1.3., 26.4. – rokovanie predstaviteľov SLZ a predstaviteľov susediacich cirkví o pomoci Ukrajine (I. El'ko, P. Mihoč, M. Kmeťová)
- 9.3. – rokovanie predstaviteľov SLZ a EMC (S. Grega, M. Oráč, A. Kuruc)
- 16.3., 14.4. – rokovanie s Péthurom Thorssteinsonom, program HfO (I. El'ko, M. Kmeťová)
- 18.3. – rokovanie predstaviteľov Trojpartnerstva (tri predsedníctva a delegáti)
- 22.3., 27.7. – rokovanie s Rachel Eskessen, ELCA (P – ECAV, A. Kuruc, Ľ. Martičková, E. Guldanej)
- 2.6. – rokovanie s predstaviteľmi SLZ ohľadom malých projektov (P – ECAV, Ľ. Martičková, E. Guldanej)
- 23.6., 29.6. – rokovanie s biskupom Tomášom Fabinyom, ECAV Maďarsko (Zbor biskupov)
- 27.7., 18.8., 20.12. – rokovanie s biskupom Michaelom Chalupkom, ECAV Rakúsko (I. El'ko, J. Bunčák, M. Kmeťová)

8.3 Zahraničné kontakty predstaviteľov cirkví, naživo

- 8.2. – rokovanie s predstaviteľmi Švajčiarskej misie viery, možnosť prevzatia projektu „Prameň na Súši“ (I. El'ko, E. Kolesárová, M. Kmeťová)
- 21.3. – rokovanie s biskupom ECAV Maďarsko Jánosom Szemereim o slovenskom evanjelickom zbore v Rajke (J. Hroboň, I. El'ko, J. Kolesár, E. Kolesárová a ďalší)
- spoločná večera predstaviteľov Konferencie európskych biskupských konferencií a Konferencie európskych cirkví (I. El'ko, Bratislava)
- 23. – 25.3. – rokovanie troch predsedníctiev, pracovníkov GBÚ a zástupcov SLZ o programe spoločnej pomoci utečencom a o podpore činnosti EMC
- 30.3. – rokovanie predstaviteľov Svetovej rady cirkví a predstaviteľov niektorých európskych cirkví o mieri na Ukrajine (I. El'ko, Ženeva)

- 22.4. – prijatie predstaviteľov Svetovej evanjelickej aliancie (I. Eľko, A. Kuruc)
- 11.4. - rokovanie s Péthurom Thorssteinsonom, program HfO (I. Eľko, M. Kmeťová)
- 3.5. – prijatie delegácie ECAV v Sasku (I. Eľko, M. Kmeťová)
- 5.5. – rokovanie Zboru biskupov s biskupov ECAV na Ukrajine Pavlom Shvarcom (GBÚ)
- 10. – 13.5. – návšteva predstaviteľov SLZ v zariadeniach pre utečencov (J. Bunčák)
- 13.5. – prijatie delegácie ELCA (I. Eľko, A. Kuruc)
- 19.5. – účasť a kázanie na synode ČCE vo Svitavách (I. Eľko)
- 8.6. – pohreb emer. biskupa ECAV v Slovinsku Gezu Ernišu (I. Eľko, B. Mišina, M. Toplice a Murska Sobota)
- 10.6. – rokovanie predstaviteľov Svetovej rady cirkví a predstaviteľov niektorých európskych cirkví o mieri na Ukrajine (P. Mihoč, Ženeva)
- 12.6. – kázeň na ordinácii farára Ondreja Kotscha, ECAV Česko (I. Eľko, Praha)
- 20. – 22.6. – návšteva v ECAV Srbsko, posvätenie generálne opraveného Biskupského úradu, slávnosti 100. výročie osamostatnenia ECAV v Srbsku (traja biskupi, ďalší delegáti ECAV na Slovensku)
- 24.6. – biskup SCEAV Tomáš Tyrlik kazateľom na synode v Banskej Bystrici
- 26.6. – kázeň na Cirkevnom dni LECAV v Bytčici, Sliezske (I. Eľko), prednáška (B. Mišina)
- 28.6. – rokovanie s biskupkou Wilmou Kucharek, ELCA (I. Eľko, GBÚ)
- 2.7. – oficiálne stretnutie a večera so zahraničnými hosťami Evanjelického dňa v Kežmarku, uvedenie opery Mojžiš v artikulárnom chráme (tri predsedníctva)
- 23. – 25.7. – rozlúčka s biskupom ELK Württemberg F. O. Julym, inštalácia biskupa E. Gohla, návšteva Ústredia Evanjelickej diakonie Württemberg (I. Eľko, M. Kmeťová)
- 8. – 10.9. – Stály výbor a Študijné dni Trojpartnerstva (delegácia ECAV, Stuttgart)
- 9. – 11.9. – návšteva v CZ Nadlak v ECAV Rumunsko, posvätenie Diakonického domova, 200. výročie posvätenia chrámu, návšteva biskupa Z. Adoriániho (I. Eľko, B. Mišina, J. Nunvářová, Nadlak, Arad)
- 24. – 25.9. – kázeň na Pamiatke posvätenia chrámu, CZ SCEAV Bystřice, Sliezske (I. Eľko, B. Mišina)
- 15.10. – biskup ECAV Česko Marián Čop kazateľom na synode na Sliachi
- 16. – 18.10. – rokovanie Výboru Partnerhilfe, Bratislava – Prešov (I. Eľko, P. Mihoč, M. Kmeťová, S. Miško)
- 19. – 21.10. – konzultácia SLZ pre región strednej a východnej Európy (prezident SLZ P. F. Musa, gen. tajomníčka SLZ A. Burghardt, biskupi a delegáti cirkví, P-ECAV, pracovníci SLZ a GBÚ (Bratislava)
- 22.10. – rokovanie s Péturom Thorsteinssonom (P – ECAV, M. Kmeťová)
- 22. – 23.10. – hostia z ECAV Württemberg a EKM pri posvätení Diakonického domova ELIM v Prešove
- 27.10. – 2.11. – návšteva v slovenskom CZ Sv. Pavla v Toronte, Kanada, kázeň (I. Eľko, E. Eľková)
- 18.11. – rokovanie s biskupkou Synody Sion, Wilmou Kucharek (I. Eľko, B. Mišina)
- 29. – 30.11. – rokovanie Stredoeurópskej iniciatívy SLZ (I. Eľko, M. Kmeťová, Köszeg, Maďarsko)
- 8.12. – rokovanie s predstaviteľmi ELCA (I. Eľko, E. Guldánová)
-

9. Kalendár najdôležitejších podujatí s celocirkevným dosahom

- 10.3. – slávnostné otvorenie Múzea Lutherovej reformácie na Slovensku
- 29.4. – celoslovenské kolo Biblickej olympiády, online
- 2.5. – Valné zhromaždenie ZED, voľby predstaviteľov ZED (Dom Xaver, Baďín)
- 6.5. – celoslovenské kolo Duchovnej piesne (Martin)
- 16.5. – Všeobecná pastorálna konferencia (Divadlo J. G. Tajovského, Zvolen)
- 2. - 3.7. – Evanjelický deň v Kežmarku (kázali traja biskupi)
- 8- 10.7. – SEMfest vo Zvolenskej Slatine
- 8.7. – traja biskupi na SEMfeste, varenie guláša, diskusia
- 18.9. – TV Sl. Božie, pripomienka 160. výročia založenia Prvého slovenského evanjelickeho gymnázia v Revúcej (gen. biskup, P – VD, P – GES, hostia)

- 26.9. – konferencia „M8“ o práci s vysokoškolskou mládežou v ECAV (biskupi, R. Vinczeová, BÚ Zvolen)
- 4. – 6.10. – Teologická konferencia 2022 (Hotel Satel, Poprad)
- 8.10. – Festival chrámovej piesne ZD v Nitre, slávnostné uvedenie troch zborníkov zborových piesní (P-ECAV, J. Hroboň, J. Siroma a ďalší)
- 11.10. – stretnutie predsedov synodálnych výborov a vedenia cirkvi (R. Vinczeová, BÚ Zvolen)
- 13.10. – konferencia „Barbarská noc evanjelikov“ 1962 - 2022 (EMC a EBF UK, EBF UK Bratislava)
- 7.11. – pracovné stretnutie P-ECAV, biskupov a seniorov (BÚ Zvolen)
- 10. – 12.10. – Misijná konferencia ECAV (biskupi, delegáti, Račkova dolina)
- 22. – 23.10. – posvätenie Diakonického zariadenia VD ELIM, televízne Sl. Božie pri 100. výročí inštalácie prvých biskupov a dozorcov cirkvi, slávnostný galakonzert „100 listov Kristových“ (tri predsedníctva, predsedníctva seniorátov, hostia, Prešov)
- 27. – 29.10. – Konferencia Rodinného spoločenstva (Tatranské Matliare)
- 11.11. – knižný veľtrh Bibliotéka a prezentácia Tranoscia, Incheba – Bratislava
- 13.11. – TV Sl. Božie, pripomienka prvej ordinovanej ženy – farárky D. Bancíkovej a konferencia (P-ECAV, M. Hroboňová, V. Ticháň, prednášajúci hostia a ďalší)
- 19. – 20.11. – Slávnostná konferencia a bohoslužobné zhromaždenie pri 30. výročí založenia SEMu (traja biskupi, vedenie SEM a ďalší, Ichtys Veľký Slavkov)

10. Misijné, vzdelávacie a komunitné snahy dištriktov

10.1 Západný dištrikt

Západný dištrikt ECAV pripravil v roku 2022 Semináre pre neordinovaných, interaktívne tréningy pre presbyterov a aktívnych spolupracovníkov v cirkevných zboroch, v spolupráci s EVS. Témou bola komunikácia a vzťahy v cirkevnom zbore. Semináre sa konali na pôde cirkevných zborov Galanta a Trenčianske Stankovce.

Dištriktuálna pastorálna konferencia bola vo Zvolene. Prednášané bolo o revitalizácii cirkevných zborov a bol pripravený interaktívny tréning *Odolný život – Ako horieť a nevyhorieť*.

Okrem tradičných spomienkových Služieb Božích na Branč sa konal i nový formát - Služby Božie v prírode. V júni boli v Kremnických Baniach, v spolupráci s CZ Kremnica a Zvolenským seniorátom a v septembri boli pri príležitosti 75. výročia presídlenia Slovákov z Dolnej zeme, v amfiteátri v Galante. Na týchto sa okrem domácich predovšetkým z Bratislavského a Dunajsko - nitrianskeho seniorátu zúčastnili aj hostia zo zahraničia, Marián Čop – biskup ECAV v Česku, Dušan Tillinger – ev. farár v Kanade a Attila Spišák – ev. farár v Maďarsku.

Festival chrámovej piesne, jeho 4. ročník, sa konal v Nitre. V nesúťažnej časti vystúpil jeden spevokol, v súťažnej päť spevokolov (jeden z Východného dištriktu). V rámci festivalu boli slávnostne uvedené tri zborníky piesní pre spevokoly s upravenými piesňami z Evanjelického spevníka.

Misijné dni ZD ECAV v Piešťanoch ponúkli bohatý program od piatkového večera do nedeľného poľudnia. Mali prednáškovú a diskusnú časť, bola možnosť individuálneho i párového poradenstva, programy pre deti a pre mládež, hudobný program a nedeľné Služby Božie spoločne s domácimi viery z CZ Piešťany.

10.2 Východný dištrikt

Východný dištrikt ECAV si v priebehu roku 2022 niekoľkými podujatiami pod názvom „100 listov Kristových“ (2K 3, 2) pripomenul 100. rokov samostatnosti VD ECAV na Slovensku, 100. výročie inštalácie prvého biskupa VD Jura Janošku (zároveň prvého úradujúceho generálneho biskupa) a 100. výročie schválenia Ústavy ECAV.

V rámci ubilea pripravil päť panelových diskusií, slávnostne otvoril a posvätil Diakonický domov ELIM (22.10.), pripravil celocirkevné TV Služby Božie pri príležitosti stého výročia volieb prvých predsedníctiev cirkvi a slávnostnú akadémiu v Divadle Jonáša Záborského v Prešove (23.10.). Vznikla nová webová stránka www.100vdecav.sk, ktorá nielen pripomína históriu VD, ale aj jeho súčasnosť.

Dištriktuálna pastorálna konferencia bola v Prešove (7.2.). Prednášané bolo o tom, ako (ne)čítať Bibliu a orientovať sa v bludisku biblických interpretácií.

Dištriktuálny deň VD sa v r. 2022 nekonal kvôli Evanjelickému dňu v Kežmarku (3. 7.).

Misijné dni VD (25. - 28. 8. Ľubovnianske Kúpele) na tému "Parfuméria života".

VD ECAV sa spolupodieľal na organizovaní 17. Rodinnej konferencie na tému "Teplo domova" (27. - 29. 10. Tatranské Matliare) a spolupracuje na projektoch EMC ECAV.

VD ECAV vydáva mesačník eVýchod. Predstavitelia dištriktu a pracovníci BÚ VD na svojich pleciach preniesli množstvo práce s ukrajinskými utečencami

10.3 Spoločné snahy

Oba dištrikty spoločne pripravili pred pôstom a Veľkou nocou a pred adventom a Vianocami Kázňové prípravky pre duchovných (online). Oba spolupracujú na misijných, školiacich, vzdelávacích a komunitných projektoch s EMC ECAV.

Odporúčame synodálom a členom cirkvi, aby si pozorne prečítali obe výročné správy predsedníctiev dištriktov za rok 2022 s mnohými kronikárskymi údajmi, výzvami, pastorálnymi povzbudeniami a štatistickými údajmi. Ďakujeme predsedníctvám dištriktov a ich spolupracovníkom za ne.

11. Reformata

Synode v júni 2022 bol konateľmi br. Petrom Gärtnerom a Tomášom Hybenom predložený informatívny a koncepčný materiál s 21 prílohami. Okrem iného obsahoval časti o hospodárení spoločnosti, finančných záväzkoch spoločnosti voči ECAV, kompletnú pasportizáciu majetku ECAV, prehľad nájomných vzťahov vyplývajúcich zo správy majetku ECAV, návrh opráv a investícií a ďalšie.

Októbrová synoda okrem riešila problematiku ďalšieho možného nakladania s budovami Panenská 25 a Svoradova 1 a ich využitia s prínosom pre ECAV. Prijaté uznesenia pri budove Panenská 25 však neumožnili pokračovať v pláne jej rekonštrukcie a využitia ako sociálneho zariadenia. Umožnili však naďalej rokovať s developerskou spoločnosťou o možnosti združenej investície pri budove Svoradova 1. V priebehu nasledujúceho času bola táto problematika riešená na úrovni štatutárov a konateľov Reformaty, informatívne aj na úrovni GP a GHV. Ďalšie možné riešenia v oboch prípadoch presiahli rámec roka 2022 a boli predmetom mnohých úvah a jednaní v r. 2023, o ktorých bude synoda informovaná a bude o nich rozhodovať.

Reformatá vykonávala správu budov a manažment nájomných vzťahov. O všetkom tomto pojednáva Správa o činnosti Reformata s. r. o., ktorá bude predložená synode a ktorú dávame do láskavej pozornosti.

12. Evanjelická diakonia

12.1 Preberanie úradu ED

1.3.2022 sa končil termín prihlásenia sa do konkurzu na miesto riaditeľa ED. Prihlásili sa štyria kandidáti, ktorí boli vypočutí na GP na jeho zasadnutí dňa 11.3.2022. Za riaditeľku ED bola zvolená ses. Ľubica Szabóová Vysocká. 31.3.2022 sa začal proces preberania úradu ED aj za účasti P – ECAV, riaditeľa GBÚ a GPZ a analýza súčasného stavu ED a Ústredia ED. Proces pokračoval dňa 6.4.2022 v tom istom zložení, resp. pokračoval ešte osobnými jednami medzi riaditeľkou ses. Ľubicou Szabóovou Vysockou a br. Jánom G., medzi GPZ a br. Jánom G., resp. medzi GPZ a právnym zástupcom br. Jána G. Do tohto dátumu bol úradom štatutára ED poverený br. Ján G., ktorý mal udelenú generálnu plnú moc na zastupovanie riaditeľa Jána Hubu od 12.2.2014 v plnom rozsahu, t. j. vyše 8 rokov.

Pripomeňme, že dňa 20.4.2022 sa vo Zvolene konalo prvé stretnutie novoustanovenej Správnej rady ED za účasti P – ECAV (predsedom Správnej rady ED sa stal br. Tomáš Hyben) a dňa 17.5.2023 sa konalo pracovné rokovanie členov SR ED a zástupcov jednotlivých stredísk, za účasti P – ECAV. Ďalšie zasadnutia SR ED, vždy aj za účasti P – ECAV, boli dňa 22.8. a 19.9.2022.

Nová riaditeľka ses. Ľubica Szabóová Vysocká neakceptovala predstavu br. Jána G. o všeobecnom prebratí agendy Ústredia ED ECAV a trvala na dôkladnom, protokolárnom odovzdávaní agendy. Navrhla odovzdávanie za prítomnosti právneho zástupcu, resp. notára, tak isto za prítomnosti P – ECAV a GPZ. Vydala pokyny a výzvy týkajúce sa zabezpečenia účtovnej dokumentácie, prehľadov zmlúv, majetku, pracovnej činnosti zamestnancov, dokumentov o SED. Br. Ján G. však odovzdal len osem šanónov, týkajúcich sa dokumentácie.

Zistené skutočnosti z rozpačitého preberania úradu ED ilustrujú doterajšie fungovanie ED. Nová riaditeľka registrovala rôzne aktivity smerujúce k zdržovaniu, odďaľovaniu, dodatočnému doplňovaniu, alebo naopak vyberaniu kľúčových dokumentov z Ústredia ED, pokusov o vytváranie „akútnych“ úloh a snahy o spochybnenie kompetencií, ktoré by spomalili a zneprehľadnili celý proces analýzy a preberania ED.

Naviac odovzdávanie informácií, agendy a ich kompletnosť bolo ovplyvnené výpoveďami zamestnankýň Ústredia ED s postupným ukončením k 30.4., 31.5. a 30.6.2022 a ich čerpaním dovolenky. O procese preberania a zisteniach bolo priebežne informované P-ECAV, riaditeľ GBÚ a GPZ pre povahu zistených vecí a po zasadnutí novovytvorenej SR ED v apríli 2022 aj predsedu SR ED.

Úplné informácie a súvislosti týkajúce sa stavu a preberania účtovnej agendy, mzdovej agendy, majetku a financií, automobilov, príviesného vozíka, nehnuteľností a tiež o vykonávaných činnostiach v čase od 1.4.2022 do konca kalendárneho roku, sú opísané v správe riaditeľky ED na synodu v októbri 2022 a v júni 2023. Odporúčame ich synodálom na dôkladné preštudovanie.

V nasledujúcej časti našej Výročnej správy uvedme predovšetkým zhrnutý výber z ťažiskových tém, s ktorými sa riaditeľka ED Ľubica Szabóová Vysocká a jej malý tím (Ústredie ED malo okrem nej jednu pracovníčku, od augusta 2022 ďalších dvoch pracovníkov) stretol. Ak bolo totiž prirodzenou a entuziastickou víziou novej riaditeľky rozvíjať samotnú činnosť Ústredia ED a jednotlivých stredísk, vstúpiť do nových rozvojových projektov a tiež podieľať sa na pomoci ukrajinským utečencom, tak napokon sa ukázalo, že prvým a základným faktorom, ktorý výrazne obmedzoval časové a pracovné kapacity a v neposlednom rade spôsoboval hlbokú frustráciu, bolo riešenie situácií, ktoré sa stali známymi po prebratí úradu Ústredia ED a ktorým bolo treba čeliť.

12.2 Automobily

Súčasťou projektov od donora Diakonie Katastrophenhilfe (DKH) od r. 2015 boli vždy zaobstarania áut napr. za účelom pripravenosti na katastrofy, posilnenia terénnej opatrovateľskej služby a pod. Takto boli nadobudnuté autá: Škoda Octavia Elegance, Škoda Yeti s ťažným zariadením – pre toto auto bola pre potreby projektu DKH uzatvorená Zmluva o uzatvorení budúcej kúpnej zmluvy, na základe ktorej mala automobil odkúpiť ED za 3.206,- eur a Škoda Kodiaq. Žiadne z vyššie uvedených áut po skončení operatívneho leasingu sa nedostali do majetku ED ECAV. Pritom súčasťou zmluvy o leasingu (Kodiaq) bola možnosť predkupného práva.

Pri ďalšom aute Škoda Octavia v 2018 došlo k jeho odkúpeniu po skončení leasingu uhrádzanom ED za 14.000,- €. Po kontrole revíznej komisie v auguste 2021 predal štatutár ED auto Školiacemu stredisku ED (ŠS ED). V ňom sa stal zároveň štatutárom. Auto bolo ŠS ED predané za príspevok z programu HfO 4.375,- Eur a malo byť určené pre účely ZSS Semerovo, o ktorého existencii v tom čase nikto netušil. Napriek tomuto predaju v účtovných dokladoch ED od začiatku roka figurujú nákupy PHM a faktúra za opravu tohto auta, už nepatriaceho ED. Keďže pri odovzdávaní úradu br. Ján G. žiadne takéto auto neodovzal a zamestnankyne ho ani nevyužívali na svoje služobné cesty, br. Ján G. priniesol zmluvu o výpožičke tohto auta od 1.1.2022 od ŠS ED pre Ústredie ED, nevýhodnú pre ED a zaradil ju do šanónu zmlúv. Pred odovzdaním tam 4.4.2022 nebola. Toto auto bolo napokon pre ED bezodplatne prevedené a odovzdané ED tak, že bolo 9.9.2022 zaparkované k vyzdvihnutiu v Starom Meste, čo je mimo štandardných postupov v zmysle Štatútu ED. Takto napokon ED získala pre svoje potreby aspoň jedno auto z celkom bohatého autoparku, ktorým disponovala ED v predchádzajúcich rokoch.

Príběhy týchto áut a predovšetkým príbeh tohto posledného uvádzame preto, lebo pri preberaní agendy Ústredia ED dňa 31.3.2022 sme sa pýtali práve na toto auto. Domnievali sme sa, že toto služobné auto bude okamžite k dispozícii riaditeľke ED. Iba vtedy a po tejto otázke sme sa dozvedeli, že auto bolo predané Školiacemu stredisku ED, za peniaze z fondu HfO. Zarazilo nás, načo je potrebné auto Školiacemu stredisku. Každý bol v tom, že po rozviazaní pracovného pomeru so ses. Katarínou Ch. Školiace stredisko existuje iba na papieri, nemá žiadne vedenie a nevykonáva žiadnu činnosť. V ten deň sme sa dozvedeli, že správcom Školiaceho strediska je br. Ján G. a Školiace stredisko činnosť vykonáva – zriadilo vo svojej kompetencii tri pobytové zariadenia (Zariadenie sociálnej starostlivosti Semerovo, Trenčianske Teplice a Motešice), o ktorých nemal nikto ani potuchy! V ďalšom procese sme sa dozvedeli viac podrobností, z ktorých boli najšokujúcejšie tie, ako tieto tri zariadenia, umiestnené v budovách vo vlastníctve súkromnej osoby (štatutár Lepší svet, n. o.), pod hlavičkou ED použili na svoje stavebné zveľadenie finančné prostriedky z fondu HfO, resp. z 2% z daní pre ED. Týmto zistením sa začalo jedno veľké dobrodružstvo rozpletania tohto príbehu. Ten bol komentovaný vetou na adresu vedenia ED a ECAV - „vás zaujímajú iba papiere, ale my slúžime ľuďom“.

12.3 Vnútroorganizačný dokument o prenose zriaďovateľských kompetencií

Fakt, že Školiace stredisko mohlo tieto tri pobytové zariadenia vo svojej kompetencii zriadiť bol umožnený tým, že SR ED prijala Vnútroorganizačný dokument o prenose zriaďovateľských kompetencií. V protokole z odovzdania šanónu 31.3.2022 sa tento dokument nenachádzal, jeho existencia bola objavená až neskôr v procese preberania agendy. Tento dokument umožňoval existujúcim strediskám zakladať nové zariadenia vo vlastnej kompetencii, bez predchádzajúceho schválenia vyššími orgánmi ED, resp. GP. Bolo to br. J. G vysvetľované ako úsilie umožniť zjednodušenie zakladania nových zariadení a tak rozvoj ED. Zaujímavé však bolo to, že na stretnutí novej SR ED so zástupcami stredísk dňa 17.5.2022, nikto zo zástupcov stredísk, kto predtým nebol priamo členom SR ED a nezúčastnil sa na schválení dokumentu, o tomto dokumente nič nevedel. Teda presne po roku od prijatia tohto dokumentu nič o ňom nevedeli tí, kvôli ktorým bol údajne dokument prijímaný a komu mal slúžiť. To dosvedčuje účelový a špekulatívny dôvod vzniku tohto dokumentu. SR ED ho vyhlásila za neplatný, jednak pre okolnosti jeho vzniku – SR ED, ktorá ho prijala dňa 21.5.2021 nebola uznášaniaschopná a jednak preto, že dokument je v rozpore s predpismi ECAV vyššej právnej sily.

Dôsledky, vyplývajúce z prijatia tohto dokumentu sa naplno prejavili pri jednom jedinom zariadení, kvôli ktorému bol zrejme tento dokument účelovo prijatý – pri Školiacom stredisku ED. Dokument mal umožniť, aby sa tri zariadenia, s ktorými nemala ECAV nič spoločné, mohli napojiť na ED, a tak prijímať finančné prostriedky od štátu a tiež finančné benefity zo zdrojov HfO. Registrácia účelového zariadenia ZSS Semerovo, so štatutárom J. G. , prebehla na cirkevnom odbore Ministerstva kultúry už štyri dni po prijatí tohto dokumentu, 25.5.2021, bez akéhokoľvek vedomia GP, alebo synody.

Paralelne s tým prebehli zmeny v štatúte ŠS ED. Kým v prvej verzii štatútu menuje a odvoláva správcu, resp. riaditeľa ŠS ED výhradne riaditeľ ED, tak, ako to je aj v iných SEDkách, v druhom štatúte sa tieto kompetencie začínajú meniť a v treťom štatúte ŠS ED zo dňa 21.3.2022, prijatom teda desať dní pred prebratím úradu novou riaditeľkou ED, dostáva právo menovať a odvolávať správcu a riaditeľa ŠS ED výhradne Správna rada ŠS ED. Tým je stav v ŠS ED úplne zabetónovaný. Zároveň bol doplnený cieľ a predmet činnosti – okrem vzdelávania aj o poskytovanie starostlivosti o núdzných a poskytovanie sociálnych služieb.

Nasledujúce mesiace sa riaditeľka ED musela intenzívne venovať komplikovanej agende činnosti Školiaceho strediska ED, resp. činnosti ZSS Semerovo s ďalšími dvoma zariadeniami pod hlavičkou Školiaceho strediska ED, ktoré ani ED, ani ECAV nezriadila a ani o nich nevedela, ale zároveň zrejme poberajú v mene ED štátny príspevok a profitujú na dotáciách zahraničných donorov tak, ako málokteré zariadenia pred nimi (v minulosti z HfO udelené, na pôvodný účel nepoužité, neskôr účelovo popresúvané a napokon pre ZSS Semerovo, a tiež zariadenia Trenčianske Teplice a Motešice udelené dotácie z fondu HfO vo výške 35 133,- eur, 30 000,- eur a 12 500,- eur, plus výťažok z 2% z daní pre ED v r. 2021!).

Registrácii štvrtého zariadenia pod touto hlavičkou v Bratislave bolo už zabránené. Vec je stále v riešení, je otvorená, aj so všetkými riskantnými reputačnými, ekonomickými i praktickými dopadmi pre ED a ECAV. Je tiež komplikovaná neochotou predstaviteľov ZSS Semerovo, resp. ŠS ED komunikovať. Viac podrobností o nej, ako aj o ústrednej úlohe neziskovej organizácie Lepší svet v tomto celom dianí, sa dá čítať v správe o činnosti ED, predloženej na jesennej synode v r. 2022, ktorú dávame synode opäť do láskavej pozornosti.

12.4 Strediská evanjelickej diakonie

Nové vedenie ED zisťovalo reálny, aktuálny stav SED, teda napr. platnosť štatútov s dodatkami, menovacie dekréty, zloženie Správnych rád a počty členov, zápisnice zo zasadnutí SR, výročná správa a správa o činnosti za r. 2021. Výročné správy majú SED predkladať na Ústredie ED najneskôr posledný marcový deň príslušného kalendárneho roka. Niekoľko SED tento termín splnilo oneskorene (napr. aj ZSS Semerovo, navyše bez ekonomických dát), resp. vôbec nepredložilo ani skrátenú verziu správy (SEDky Skalica, Modra – Kráľová, Komárno, Beckov, Veličná, Svetlo Opiná).

12.5 Zborová diakonia

V zmysle nového štatútu ED mala byť SR ED doplnená o jedného člena za zborové diakonie, zriadené a samostatne fungujúce pod cirkevnými zbormi. Nakoľko na Ústredí ED nebol ustálený aktuálny zoznam CZ s vlastnou zborovou diakoniou, boli oslovené všetky CZ v ECAV s cieľom aktualizácie, vzájomnej informovanosti, nastavenia komunikácie a spolupráce medzi cirkevnými zbormi a ich diakoniami a Ústredím ED. Tiež im bola adresovaná žiadosť o zaslanie spätnej väzby o ich zriadenej, resp. fungujúcej, nefungujúcej, či plánovanej zborovej diakonii. Mnohé CZ, pri ktorých sa na webe spomína ich zborová diakonia, oslovilo Ústredie ED aj telefonicky po odoslaní listu. Z 318 cirkevných zborov zaslal len jediný nomináciu do SR ED. Nejakú spätnú väzbu zaslalo len desať.

12.6 Diakonie Katastrophenhilfe

Od 1.9.2022 je oficiálne schválená projektová podpora 305.652,- eur s projekt. nákladmi 339.613,- eur z Diakonie Katastrophenhilfe (DKH) na výšku prostriedkov, ktorá v posledných rokoch na ED v takom rozsahu nebola. ED tri mesiace s donorm pripravovala projekt, aby sa dostalo podpory odídencom z Ukrajiny, nachádzajúcich sa v ubytovacích kapacitách ECAV, možnosti pokrytia výdavkov na rozširovanie ubytovacích kapacít a tiež podpory miestnych aktérov (v cirk. zboroch, zbor. domoch, ubytovaniach), aby mohli byť za dlhodobé venovanie sa utečencom aj odmenení, pretože majú aj iné povinnosti.

Projektové zdroje okrem určených na riadenie projektu na Ústredí ED, budú smerované do terénu a lokalít našej cirkvi podľa pravidiel rozpočtu a plnenia indikátorov. Uvedené sa už deje, boli zaslané informácie všetkým ubytovávateľom a aj ZD ECAV a VD ECAV, že tento projekt z DKH začína. Pracovníci ED sú plne v kontakte s tými, ktorí prejavili záujem. Zároveň prebieha mapovanie a reportovanie do DKH – nakoľko títo sprísnil podmienky.

Aj pri tomto projekte a vysvetľovaní opodstatnenia projektových výdavkov bola ED obmedzená faktom, že v minulosti práve z DKH boli cez projekty financované autá ED. Donorovi je zvláštne, že žiadne z nich sa na ED nenachádza. To znižuje dôveryhodnosť ED ako žiadateľa grantu.

Foto zdroj: diakonia.sk

12.7 Štátny príspevok

V roku 2021 bol transfer štátneho príspevku v zmysle zákona o finančnej podpore činnosti cirkvi a náboženských spoločností (č. 370/2019 Z. z.) pre ED ECAV rozdelený a poskytnutý cestou ECAV Ústrediu ED ECAV a strediskám evanjelickej diakonie a i. V roku 2022 bol príspevok poskytnutý Ústrediu ED ECAV zodpovedajúci výške 4,45% z celkovej hodnoty, ktorú ECAV prijala od štátu. Z prijatého príspevku bude aj v roku 2022 rozdelená časť pre strediská evanjelickej diakonie.

12.8 Poďakovanie

Záverom konštatujeme iba ťažko zakryvateľný fakt, že viaceré časti správy o činnosti ED v r. 2022 predstavujú ťažké čítanie. Veríme však, že sa tento príbeh bude časom rozpletať a že pred Ústredím ED stojí skutočne nová kapitola jej činnosti. K tomu želáme novému vedeniu ED a členom SR ED veľa síl, múdrosti a Božie požehnanie!

Ako už mnoho krát, dovoľujeme si vysoko oceniť obetavosť a nasadenie všetkých zamestnancov jednotlivých stredísk ED a tiež samostatných diakonických zariadení a služieb cirkevných zborov a subjektov. Zabezpečujú pobyt, liečbu, denné fungovanie, pohodu v starobe a radosť zo života mnohým klientom. Mnohokrát robia viac, ako káže iba povinnosť. Nech všetkým Pán Boh odplatí svojim požehnaním!

13. Transcius

Predstavenstvo spoločnosti pracovalo v r. 2022 v zložení: Jaroslav Pilát (predseda predstavenstva), Peter Gärtner (riaditeľ, podpredseda predstavenstva od 19.7.2022), Eva Bachletová, Libor Bednár, Ján Jančo, Roman Porubän (členovia predstavenstva) a Tomáš Hyben (vzdal sa funkcie člena predstavenstva s účinnosťou od 27.4.2023). Dozorná rada v zložení Ján Hudák, Ján Paciga a Anna Klimčíková.

V roku 2022 Transcius čelil predovšetkým výzvam, ktoré spočívali v náraste nákladov na tlač a papiera, náraste cien poštových služieb, náraste mzdových nákladov v dôsledku zvyšovania minimálnej mzdy, náraste nákladov na energie. Vplyv nárastu snád' všetkých spotrebiteľských cien tovarov a služieb mal vplyv aj na záujem zákazníkov investovať prostriedky do kníh a časopisov. Nosnou témou fungovania vydavateľstva stále zostáva optimalizácia činností a zefektívňovanie procesov.

Spoločnosť v roku 2022 zamestnávala v priemere 12 zamestnancov: dvaja zamestnanci v redakcií, piati zamestnanci predajní, piati operačná podpora na ústredí. Na vydavateľskom úseku formou dohody pracuje jedna pracovníčka. Zároveň koordinuje činnosť študentky VŠ so zameraním na editorský smer, ktorá získava formou dohody o brigádnickej práci študenta odbornú prax. Prínosom pre edičnú činnosť vydavateľstva je naďalej pomoc ochotných externých spolupracovníkov pod vedením šéfredaktora a zároveň člena predstavenstva Libora Bednára.

Redakcie časopisov Cirkevné listy a Dúhu sú zastrešované externými redaktormi na honorár a v redakcii novín Evanjelický posol spod Tatier ako kmeňové zamestnankyne pracujú od 1.1.2023 dve redaktorky na plný úväzok. Ďalší redaktori pracujú ako externí spolupracovníci na honorár.

Takmer všetky činnosti spojené s prípravou kníh do tlače sú zabezpečované cez externých partnerov, s efektívne vynaloženými prostriedkami na ich odmenu. Transcius v r. 2022 nemal k dispozícii interného grafika, ani pracovníka na správu e-shopu.

V súvislosti so správou vlastných nehnuteľností Transcius pristúpil k ďalšiemu prenájmu priestorov, ktoré boli pre súčasné fungovanie firmy vyhodnotené ako nadbytočné. V r. 2022 bol prenajatý nebytový kancelársky priestor (32 m²), v minulosti využívaný aj ako „oddelenie spracovania kníh“. Nájomca previedol nevyhnutné opravy v celkovej výške 9 000,- € s DPH. Aktívnu správou nehnuteľností Transcius zabezpečuje časť zdrojov na napĺňanie hlavného cieľa, ktorým je vydavateľská činnosť.

Transcius s vďakou prijal v minulom roku dedičstvo vyplývajúce zo závetu po nebohej ses. MUDr. Eve Blažejovej z Piešťan. Finančná čiastka pripísaná na účet spoločnosti v súvislosti s výkonom závetu predstavovala sumu 8 150,60 €.

Dva pandemické roky, reálna zastaranosť vydavateľstva, pokles počtu predplatiteľov periodík a s tým spojené finančné možnosti do veľkej miery okresali plány Transcicia a zreálnili očakávania. Napriek tomu sa vydavateľstvu stále darí napĺňať základné poslanie, a to je vydávať knihy a evanjelické periodiká.

13.1 Vydané knihy

V roku 2022 vydal Transcius dve reprezentatívne publikácie. Prvou je *ECAV-SK 1921-2021*, ktorú pripravil do tlače Martin Kováč s kolektívom 31 autorov. Zachytáva život Evanjelickej cirkvi na 504 stranách veľkého formátu so stovkami fotografií v chronologickom slede. Popisuje udalosti, ktorými naša cirkev žila v priebehu posledných sto rokov.

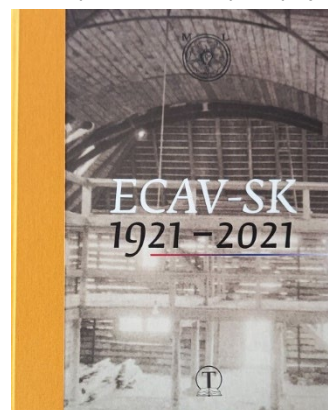

Foto zdroj: transcius.sk

Foto zdroj: tranoscius.sk

Druhou knihou je *500 rokov reformácie v obrazoch* od Prof. Janky Krivošovej. Autorka v nej podáva výklad šesnástich vyšívajúcich gobelínov s hutným komentárom ku jednotlivým postavám, kostolom a dejinným situáciám zobrazených na gobelínoch s doplnením o dobové ilustrácie.

V edícii Osobnosti Tranoscius priniesol životopisný román Nory Baráthovej – *Študent*, ktorý je portrétom študentských liet básnika Pavla O. Hviezdoslava. V edícii Teologická knižnica Tranoscia vyšla knižka *Duch Boží v teológii Paula Tillicha* od Libora Bednára.

V malej edícii Tranoscius vydal knihu krátkych pobožností s modlitbami pre chorých *Božie potešenie v chorobe a trápení* od brata farára Vincenta Blažka. Novinkou na vianočný trh 2022 boli *Povesti* od Antona Pižurného s podtitulom – *Korene sú našou korunou – príbehy, ktoré sa viažu ku našim slovenským hradom*. Pracovný zošit *Pod' sa hrať* je súbor pracovaných listov plných vystrihovačiek a aktivít pre deti. Zošit obsahuje deväť Ježišových podobenstiev a vystrihovačky ku Vianociam, Veľkej noci a Svätodušným sviatkom. Tradične vyšli stolový, nástenný a Tranovského evanjelický kalendár 2023.

Z bohoslužobných kníh Tranoscis vydal dotlač *Chrámovej agendy, Evanjelického spevníka a Biblie*. Dotlača tiež *Matriky*, obaly ku krstu, konfirmácii a sobášu, Pracovné zošity a učebnice evanjelického náboženstva a pravidelne tiež konfirmačnú príručku od Miroslava Hvožďaru *Verím a sľubujem*, či pamätné knihy ako napr. *V Božom náručí* – pamätná kniha ku krstu, alebo pre deti modlitbičky v obľúbenom titule *Prosbíčky do ručičky*.

Náklady na tlač a dotlač titulov v roku 2022 boli vo výške 99 968,51 €.

Bonusom bolo spustenie mobilnej aplikácie „Tranapp“, kde je možné si stiahnuť v digitálnej podobe Evanjelický spevník, Funebrál, Pašie, modlitby, bohoslužobné knihy, či príručky pre konfirmandov alebo aj Cirkevno-právne predpisy. *K 31.12.2022 bolo zaznamenaných takmer 1000 inštalácií tejto aplikácie. Zakúpených bolo 158 položiek, pričom v balíku Všetky spevníky ich bolo 131.*

13.2 Vydávané periodiká

Medzi počtom periodík vydávaných v ECAV, počtom aktívnych členov cirkvi a počtom distribuovaných výtlačkov jestvuje korelácia. Nezanedbateľný je tiež tlak konkurenčných médií, a to nielen z cirkevného prostredia. V blízkej budúcnosti sa Tranoscius bude musieť vysporiadať s otázkou, aké množstvo periodík môžeme v prostredí našej cirkvi vydávať a zároveň udržať požadovanú kvalitu. Táto téma bola otvorená špeciálne i v rámci Generálneho presbyterstva i Mediálneho výboru.

- **Evanjelický posol spod Tatier.** Evanjelický posol spod Tatier (EPsT) v období pandemických opatrení v roku 2021 prešiel na dvojtýždennú periodicitu. Od roku 2022 vychádza EPsT ako dvojtýždenník. Vstúpil do svojho 113. ročníka a je reprezentatívnym printovým médiom ECAV na Slovensku. Na základe podmienok zmluvy o spolupráci s ECAV na Slovensku a po schválení v GP predstavenstvo spoločnosti Tranoscius schválilo s účinnosťou od 1.1.2023 za šéfredaktorku Evanjelického Posla spod Tatier ses. Ivanu Damankošovú.
- **Cirkevné listy.** Napriek negatívnym ekonomickým ukazovateľom Tranoscius pokračuje vo vydávaní tradičných Cirkevných listov (CL), ktoré majú hlbší teologický a duchovný koncept a sú určené náročnejšiemu čitateľovi z radov duchovných a neordinovaných v cirkvi. Počnúc rokom 2023 sú CL distribuované spolu s EPsT. Vychádzajú s dvojmesačnou periodicitou. Udržujú si vysokú kvalitu obsahu i pestrosť príspevkov. K spolupráci sú pozývaní pedagógovia Evanjelickej bohosloveckej fakulty.
- **Dúha.** Už v 34. ročníku vychádza časopis pre deti Dúha, ktorý čítajú nielen deti v rodinách, ale slúži aj ako metodická pomôcka pri výučbe náboženstva na školách a na detských besiedkach. Od septembra 2022

Tranoscius distribuuje predplatiteľom v priemere 293 ks. Z toho 48 kusov majú objednané fyzické osoby a 149 ks farské úrady. Zvyšných 96 kusov bolo distribuovaných evanjelickým základným školám, ktorých máme v ECAV šesť, s potenciálnym počtom žiakov na prvom stupni 600. Obsahovo veľmi hodnotnému časopisu dnes však chýba nie len dopyt po ňom, ale aj nový tvorivý impulz. Je potrebné vytvoriť nový tím spolupracovníkov podieľajúcich sa na tvorbe Dúhy a to tak, aby časopis mohol osloviť súčasnú generáciu detí s podnetmi, reflektujúcimi na dnešnú dobu. Otvára sa tu priestor k spolupráci Tranoscia, cirkvi, EMC a tvorivých jednotlivcov.

CL i Dúha každoročne vytvárajú stratu, ktorú musí spoločnosť kryť zo svojich prostriedkov získaných z iných výrobných alebo obchodných činností (strata v r. 2022 bola 5 025,62 €). Obsah týchto časopisov však nie je v prostredí našej cirkvi ničím nahraditeľný.

Všetky ostatné informácie, týkajúce sa obchodnej činnosti spoločnosti, hospodárskych a obchodných ukazovateľov, prebiehajúcich súdnych sporov a ďalšie fakty sú zverejnené v Správe predstavenstva o vedení obchodnej činnosti spoločnosti a o stave majetku akciovej spoločnosti Tranoscius, a. s. pre 33. riadne Valné zhromaždenie. To sa konalo 27. apríla 2023 v Lipt. Mikuláši a boli ním zahájené štvordňové slávnostné podujatia pri príležitosti 125. výročia založenia Tranoscia.

14. Ekumenická pastoračná služba v Ozbroyených silách a Ozbroyených zboroch Slovenskej republiky (EPS)

V roku 2022 vykonávalo službu v EPS desať duchovných ECAV. Pôsobili v Ozbroyených silách (vojenský duchovní br. Viktor Sabo – zároveň generálny duchovný EPS a Ondrej Rišiaň), v zložkách Ministerstva vnútra (policajní duchovní br. Milan Petrula, Milan Bartko, Matúš Vongrej, Ján Paciga a ses. Júlia Štofánová), v Zboroch väzenskej a justičnej stráže (väzenský duchovný br. Ľubomír Kordoš a Dušan Vaňko) a vo Finančnej a colnej správe (br. Marián Bodolló). Okrem nich niekoľko ďalších členov ECAV tvorí tím zamestnancov Ústredia EPS.

Gen. biskup bol ako predseda Ekumenickej rady cirkví s gen. duchovným EPS Viktorom Sabom v pravidelnom pracovnom kontakte. S gen. duchovným služobne komunikuje aj Zbor biskupov.

Evanjelickí duchovní v Ústredí EPS si plnia svoje povinnosti, vyplývajúce z ich služobného zadelenia a rozkazov nadriadeného - nadriadených. Správa o činnosti Ústredia EPS, ako ju pripravil generálny duchovný Ústredia EPS, vojenský biskup plk. Viktor Sabo, je prílohou tejto Výročnej správy. Dávame ju synodálom i členom cirkvi do láskavej pozornosti.

15. ECAV a média

V roku 2022

- sme verejným médiám poskytli 9 oficiálnych tlačových správ
- nahrali a odvysielali sme 42 minútových nedeľných príhovorov gen. biskupa „Milí moji...“.
- FB stránka ECAV s vami dosiahla 15 tisíc a YouTube kanál ECAV s vami cca 3 900 sledovateľov
- ranné zamyslenia „Počúvajte Slovo Božie“ sú naďalej samofinancovateľným projektom zo zbierky a majú svojich pravidelných cca 2 000 divákov. V rámci decembrovej 2021 a januárovej 2022 kampane bolo vyzbieraných cca. 2 300 €. V roku 2022 bolo odvysielaných 313 ranných zamyslení. Tieto sú okrem YouTube vysielané aj v niektorých regionálnych televíziách.
- bol odvysielaný dohodnutý počet 15 rozhlasových prenosov Služieb Božích z predom vybraných centier regiónov, kde je záruka kvalitného spevu chrámového zhromaždenia a kvalitného nástroja a organistu (2 z Trnavy, 3 z Banskej Bystrice, 2 z Bratislavy - Petržalky, 3 z Bardejova, 2 z Prešova, 2 zo Žiliny a 1 z Nesváda)

- priamych prenosov televíznych Služieb Božích v RTVS bolo 10 (Hybe, Štítник, Trenčín, Kežmarok, Svätý Kríž, Revúca, Prešov, Malá Čalomija, Kokava nad Rimavicou a Boliarov). Uskutočnil sa aj jeden mimoriadny televízny prenos Služieb Božích z CZ ECAV Košice – ešte v rámci reakcie na pandemický režim
- keďže RTVS prenosmi nepokrýva všetky naše cirkevné sviatky, špeciálne dohodnuté a odvysielané boli aj Služby Božie na TA3 (na Veľkonočnú nedeľu z Veľkých Levár a na Štedrý večer z Bratislavy-Legionárskej).
- v rámci rokovania zástupcov Svetového luteránskeho zväzu v Bratislave pripravilo mediálne oddelenie tlačovú konferenciu, na ktorej bola predstavená ECAV na Slovensku ako súčasť veľkej celosvetovej evanjelickej rodiny
- projekty, ktoré v ONLINE svete – či už na webe ecav.sk, alebo na sociálnych sieťach ECAV s vami stále prebiehali a pokračujú sú Spomienky na významných slovenských evanjelikov – br. Tibor Molnár ich v roku 2022 pripravil celkovo 49, Modlitebné námety v adventnom čase – br. Stanislav Kocka ich pripravil 28, tieto boli spojené aj s videami publikovanými na YouTube, Modlitebné námety pred začiatkom školského roka – br. Stanislav Kocka ich pripravil 14, Modlitebné námety počas pôstu – br. Stanislav Kocka ich pripravil 47
- pripravené boli aj dve diskusie: 22.4.2022 sa uskutočnila ONLINE diskusia kandidátov na generálneho dozorca ECAV na YouTube (Peter Gärtner a Renáta Vinczeová) a 12.9.2022 sa konala ONLINE diskusia cez ZOOM s účastníkmi Valného zhromaždenia Svetovej rady cirkví.

16. Zahraničné vzťahy a pracovno-partnerské kontakty ECAV

16.1 Nemecky hovoriace zahraničie

Oblasť zahraničných vzťahov s nemeckým jazykovým prostredím má na starosti zahraničná tajomníčka ses. Marcela Kmeťová. Jej práca sa skladá z dvoch častí: prvou je pôsobnosť v oblasti udržiavania partnerských vzťahov a komunikácia so zahraničnými subjektmi a druhou procesovanie a vyúčtovávanie našich žiadostí o podporu z fondov. Z najdôležitejších udalostí a faktov uvádzame nasledovné:

16.1.1 Partnerské kontakty a podujatia

- **Pohreb spolupracovníka GBÚ Sönkeho Frosta, farára z CZ Nickelsdorf-Deutsch Jahrndorf** - 14.1.2022 sa gen. biskup spolu s riaditeľom GBÚ a ses. tajomníčkou pre zahraničie Marcelou Kmeťovou zúčastnili na pohrebe dlhoročného spolupracovníka GBÚ, nemeckého farára Sönkeho Frosta. Pôsobil v CZ Nickelsdorf-Deutsch Jahrndorf v susednom Rakúsku. Dve hodiny týždenne vypomáhal na zahraničnom oddelení GBÚ. Pán Boh si ho povolal po vážnej a ťažkej chorobe vo veku nedožitých 60 rokov.
- **Zoznamovací rozhovor gen. biskupa Ivana Elka a krajinského biskupa EKM Friedricha Kramera** - 17.1.2022 sa gen. biskup stretol online s krajinským biskupom EKM Friedrichom Kramerom. Cieľom stretnutia boli rozhovory o tom, čím obidve cirkvi momentálne žijú a akým témam sa venujú a čo pripravujú do ďalšieho roka.
- **ECAV v Maďarsku** oslovila gen. biskupa, aby napísal príspevok do ročenky – „Predstavenie ECAV v ročenke“. Príspevok obsahoval predstavenie ECAV na Slovensku, význam partnerstva s maďarskými luteránmi, hlavné znaky a charakteristika roka 2021.
- **Stretnutie s Emanuelom Lippunerom zo Švajčiarskej misie viery** - 8.2.2022 sa gen. biskup stretol s br. Emanuelom Lippunerom, členom predstavenstva Švajčiarskej misie viery. Táto nezisková organizácia má svoje pobočky aj na Slovensku. Tá v obci Súš (CZ Stará Turá) prevádzkuje misijné, formačné a agro hospodárske centrum Prameň na Súši. Švajčiarska misia viery ponúka ECAV podieľať sa na spravovaní centra.

- **Teologické dni Martin-Luther-Bund, 7. – 9.3.2022** - 7. – 9.3.2022 sa konali teologické dni Martin-Luther-Bund (MLB) v Hofgeismare. Našu cirkev zastupoval br. farár Ján Oslík z Modry.
- **Zasadnutie 16. krajinskej synody ELKW, 17. – 19.3.2022** - Evanjelická krajinská cirkev vo Württembersku (ELKW) informovala gen. biskupa o jarnom zasadnutí 16. krajinskej synody, ktoré sa konala hybridnou formou v Stuttgarte. Na základe vtedy platných pravidiel účasť hostí zo zahraničia nebola možná. Partnerská cirkev pripojila možnosť zúčastniť sa online zasadnutí synody. Gen. biskup bol pozvaný v sobotu, 19. 3. v časti „Aktuelle Stunde“ povedať krátku správu o situácii na Ukrajine a zároveň vysloviť modlitbu. Kvôli pohrebu v rodine sa nemohol zúčastniť, zastúpil ho dištr. biskup VD Peter Mihoč.
- **Pétur Thorsteinsson z württemberskej Diakonie navštívil Slovensko** - 10. – 14.4.2022 navštívil našu cirkev Pétur Thorsteinsson, výkonný riaditeľ partnerskej Diakonie vo Württembersku. Stretol sa s mnohými, ktorí pomáhajú utečencom z Ukrajiny (riad. ED Ľubica Szabóová Vysocká, gen. biskup Ivanom Elko, Denisa Vargová – správkyňa humanitárneho skladu ECAV v Pozdišovciach, biskup VD Peter Mihoč). Navštívil hraničný prechod Vyšné Nemecké, medzinárodné mládežnícke centrum ICHTHYS, Janoškov dom a diakonický domov ELIM.
- **Konferencia Luth. európskej komisie Cirkev a Židovstvo (LEKKJ) – online, 26. - 29.4.2022** - pozvanie od Luteránskej európskej komisie Cirkev a Židovstvo (LEKKJ), online v dňoch 26. – 29. 4.2022. ECAV zastupovala ses. Sidónia Horňanová.
- **Krajinská synoda EKM – príspevok Ivana Elka k aktuálnej situácii pomoci na Ukrajine** - 27. – 30. 4.2022 sa uskutočnilo zasadnutie krajinskej synody partnerskej cirkvi EKM. Krátky videopozdrav a informáciu o aktuálnej situácii v ECAV na Slovensku v súvislosti s pomocou na Ukrajine priniesol online gen. biskup.
- **Nemecká návšteva v ECAV na Slovensku, 28.3. – 2.4.2022** - Plánovaná návšteva biskupky partnerskej Evanjelickej cirkvi v strednom Nemecku a jej tímu bola na poslednú chvíľu odvolaná z dôvodu ochorenia ses. biskupky Spengler.
- **Friedemann Oehme a Martin Henker sa stretli s Ivanom Elkom, 3.5.2022** - 3.5.2022 mája prijal gen. biskup návštevu z Evanjelickej luteránskej cirkvi v Sasku – vrchného cirkevného radcu Friedemanna Oehmeho a superintendenta v. v. Martina Henkera. Cieľom ich návštevy bolo predstaviť prácu Fondu solidarity saského farárskeho spolku, ktorého novým výkonným riaditeľom je superintendent v. v. Martin Henker.
- **Medzinárodná mierová konferencia vo Wittenbergu, 7. – 12.5.2022** - Partnerská Evanjelická cirkev v strednom Nemecku organizovala konferenciu na tému: „Stať sa cirkvou spravodlivého mieru“. ECAV zastupovali br. Milan Bartko a Milan Petrula z Ústredia Ekumenickej pastoračnej služby MV SR. Br. Milan Petrula sa aktívne zúčastnil panelovej diskusie na tému: „Riešenie konfliktov v cirkvi a spoločnosti“.
- **Pozvanie k ordinácii 2022, 8.5.2022** - Evanjelická cirkev v strednom Nemecku pozýva každoročne gen. biskupa ECAV na slávnosť ordinácie novokňazov. Aj v r. 2022 krajinský biskup Friedrich Krammer pozval gen. biskupa na túto slávnosť, ktorá sa uskutočnila v nedeľu 8. 5. v katedrále sv. Maurícia a Kataríny v Magdeburgu. Gen. biskup sa nemohol zúčastniť, zastupoval ho dištr. biskup VD Peter Mihoč, ktorý sa podieľal na liturgii ordinácie a prihovoril sa i ordinovaným.
- **Európsky ekumenický študijný kurz v Josefstali, 9. – 18.5.2022** - Evanjelická luteránska cirkev v Bavorsku organizuje ekumenický študijný kurz v Josefstali, na ktorý pozýva jedného účastníka z ECAV na Slovensku. Témou bolo „*Kein Geist der Furcht, sondern der Kraft, der Liebe und der Besonnenheit*“ – *Christliche Identität in einem sich verändernden Europa*. ECAV zastupoval br. farár Martin Šefranko.

▪ **Pozvanie na synodu ČCE, 19. – 21.5.2022** - 19. – 21.5. sa konalo zasadnutie synody Českobratskej cirkvi evanjelickej vo Svitavách. Gen. biskup poslúžil kázňou slova Božieho na otváracích SB vo štvrtok, 19. mája.

▪ **100. výročie osamostatnenia Slovenskej evanjelickej a. v. cirkvi v Srbsku** - 21. – 22.6.2022 sa konala slávnosť

stého výročia osamostatnenia Slovenskej evanjelickej a. v. cirkvi v Srbsku v Novom Sade. Zároveň sa konalo posvätenie generálne rekonštruovanej budovy Biskupského úradu ECAV v Srbsku. Bola to príležitosť stretnúť sa s mnohými vzácnymi hosťami (biskupka Slovenskej synody Sion v USA Wilma Kucharek, Thomas Drobena, farár v USA, Michael Hübner, generálny tajomník Martin-Luther-Bund, Robert Johnson z ELCA, Marián Čop, biskup Slovenskej ECAV v Českej republike, Leon Nowak, biskup z ECAV v Slovinsku, predstavitelia slovenského seniorátu ECAV v Rumunsku atď)

Foto zdroj : ecav.sk

ECAV zastupoval Zbor biskupov so svojimi tajomníkmi.

▪ **Lužický Kirchentag (Lausitz Kirchentag)** - 24. – 26.6.2022 sa konal Lužický Kirchentag pod mottom „VON WEGEN“. Pod týmto mottom päť cirkevných seniorátov Evanjelickej cirkvi a. v. Berlín-Brandenbursko-Sliezsko a Evanjelická luteránska cirkev Sasko pozývali do Görlitz. Gen. biskup sa nemohol zúčastniť kvôli synode. ECAV na Slovensku zastupovali manželka Alcnauerovci.

▪ **Evanjelický deň Kežmarok** - Na Evanjelickom dni, o ktorom píšeme na inom mieste správy, sa zúčastnilo 20 zahraničných hostí z partnerských a sesterských cirkví zo strednej Európy i Kanady. Za všetkých nich zhromaždenie pozdravila diakonka Dr. Birgit Susanne Dinzinger, vedúca oddelenia pre migráciu a medzinárodnú diakoniú ELKW a Dušan Tóth, farár z Toronta.

▪ **55. medzinárodný ekumenický seminár v Štrasburgu, online 4. – 8.7.2022** - Inštitút pre ekumenický výskum v Štrasburgu pozval na ekumenický seminár, ktorý sa konal online. Téma znela „Ekumenism in the Digital Space“. ZBB rozhodol o účasti ses. Evy Guldanovej, ale vzhľadom na prebiehajúce zmeny v personálnom obsadení inštitútu, bol seminár napokon zrušený.

▪ **Martin Luther Bund – Letný jazykový kurz nemčiny, 19.7. – 13.8.2022** - Partnerská organizácia Martin – Luther – Bund pozýva každoročne zástupcov ECAV na Slovensku na letný jazykový kurz nemčiny do Wittenbergu. Zúčastnil br. farár Ľudovít Hroboň, z CZ Lučenec.

▪ **„Rozlúčka a nový začiatok“ – 24.7.2022** - Pod heslom "Rozlúčka a nový začiatok" sa konali 24.7.2022 slávnostné služby Božie pri príležitosti rozlúčky s doterajším biskupom Frankom Ottfriedom Julym a uvedenia do úradu novozvoleného krajinského biskupa partnerskej Evanjelickej krajinskej cirkvi vo Württembersku (ELKW), Ernsta Wilhelma Gohla. Pozvaní boli viacerí biskupi partnerských cirkví, zástupcovia z ekumény, Svetového luteránskeho zväzu a politickí činitelia. Za ECAV sa zúčastnil gen. biskup, tajomníčka ses. Marcela Kmeťová a bývalý gen. biskup Miloš Klátik. Na ďalší deň navštívil gen. biskup spolu s biskupom z Rumunska Reinhardom Guibom ústredie Diakonie v Stuttgarte. Vykonal rannú pobožnosť pre prítomných pracovníkov ústredia. Pétur Thorsteinsson im predstavil jednotlivé oddelenia ústredia.

▪ **Missions – Ókumenewoche (Misijný a ekumenický týždeň)** - V rámci partnerských aktivít pozvala Evanjelická cirkev v strednom Nemecku kaplánov z ECAV na kurz, ktorý sa uskutočnil v dňoch 18. – 22.7.2022 v Neudietendorfe. Za ECAV sa zúčastnili kapláni Samuel Sabol a Martin Kmec.

- **Stretnutie Trojpartnerstva** - 9.9.2022 sa v Stuttgarde uskutočnilo najreprezentatívnejšie stretnutie Trojpartnerstva - Študijné dni. Zúčastnili sa tridsiati zástupcovia troch partnerských cirkví (ECAV, ELW a EKM). Téma stretnutia bola „Premeny a výzvy v pastorálnej starostlivosti.“

ECAV na Slovensku reprezentovali tajomníčka pre zahraničie Marcela Kmeťová, senior TUS a zároveň zástupca biskupa VD Marián Kaňuch, riaditeľka ED Ľubica Szabóová-Vysocká, riaditeľka SED v Bratislave Beáta Dobová, predsedníčka SEŽ Eva Oslíková, predseda SEM Jozef Šimek, referent pre zahraničné vzťahy SEM Miroslav Mudrák, spolupracovníci Nikoleta Gálová, koordinátorka mládežníckych projektov a Samuel Hudák koordinátor HelpingHand a zástupcovia Ekumenickej pastoračnej služby Milan Petrula, riaditeľ Úradu EPS a Milan Bartko, policajný duchovný v rámci EPS.

Každá zastúpená cirkev prezentovala špecifickú oblasť pastorálnej starostlivosti. Evanjelická krajinská cirkev vo Württembersku predstavila zameranie a témy špecializovanej oblasti pastorálnej starostlivosti: „Telefonseelsorge – eine Institution im digitalen Wandel“ (Telefonická pastoračka – inštitúcia v procese digitálnych zmien). Na Slovensku momentálne pracujú takéto linky iba mimo cirkvi, avšak pracujú v nich aj mnohí kresťania. O ich fungovaní referovala aj riaditeľka SED Bratislava Beáta Dobová, ktorá má niekoľkoročné odborné skúsenosti s telefonickými linkami pomoci. Evanjelická cirkev v strednom Nemecku prezentovala špecifickú pastorálnu službu v Polícii. O tejto práci referoval policajný farár Ulrich Matthias Spengler na tému „Pastorálna a krízová starostlivosť v policajnej práci.“ V rámci diskusie k tejto téme prezentovali svoju prácu aj slovenskí zástupcovia Ekumenickej pastoračnej služby v policajných zložkách.

Foto zdroj: ecav.sk

Za ECAV mala hlavný referát „Pastorálna starostlivosť v ECAV“ farárka a predsedníčka SEŽ Eva Oslíková. Poslucháčom predstavila spôsob vzdelávania a praxe pastorálnej služby v rámci služby farárov a faráriek v ECAV ako aj výzvy, ktoré priniesla súčasná doba – od zmeny spôsobu života v spoločnosti až po aktuálne výzvy, ktoré vznikli po príchode odíedencov a migrantov, ako aj spôsoby, ktorými ich cirkev zvláda. V prezentácii predstavila organizačné zložky ECAV, ktoré sa podieľajú na pastorálnej starostlivosti. V rámci diskusie zástupcovia hovorili o aktuálnej situácii v pastorálnej starostlivosti v jednotlivých krajinách a o ďalších výzvach, ktoré pred cirkvi stavia spoločensko-politický a technologický vývoj.

Večernú pobožnosť na konferencii vykonal br. senior Marián Kaňuch. Účastníkov povzbudil a inšpiroval k premýšľaniu a neseniu evanjelia všetkým, výzvou k nádeji na Božie konanie a obnovenie síl a nádeje skrze Krista. Hostiteľmi Trojpartnerstva v roku 2023 bude naša ECAV na Slovensku.

- **Pozvanie na konferenciu Európskej protestantskej cirkevnej hudby, 15. – 19.9.2022 v Budapešti** - Európska konferencia pre protestantskú hudbu pozýva každoročne zástupcu ECAV na Slovensku na svoje výročné zasadnutie. Aj v roku 2022 pozvanie prijal predseda Výboru cirkevnej hudby br. Janko Siroma.
- **Konferencia v Novom Sade, 22. – 23.9.2022 v Novom Sade** - Partnerská Evanjelická krajinská cirkev vo Württembersku, poslala ECAV na Slovensku pozvanie na medzinárodnú konferenciu na tému: „Chudoba a vzdelávacia deprivácia rómskych detí – výzvy počas pandémie Covid 19 pred a po nej“. Organizovala ju Ekumenická humanitárna organizácia (EHO). ECAV na Slovensku zastupoval br. farár Ľuboš Beňo so synom..

▪ **Prípravný výbor pre Stretnutie kresťanov 2024, 23. – 25.9.2022** - stretli sa zástupcovia z 10 evanjelických cirkví strednej a východnej Európy, aby začali prípravy na "Stretnutie kresťanov 2024". Toto medzinárodné stretnutie s dlhoročnou tradíciou sa bude konať tentokrát v nemecko – poľskom dvojmete Frankfurt nad Odrou a Sľubicie. ECAV zastupovala zahr.tajomníčka, M. Kmeťová

▪ **V kláštore Kirchberg sa konala ekumenická konferencia, 10. – 12.10.2022**, ktorú každoročne organizuje partnerská cirkev vo Württembersku. Téma bola sa týkala teológie stvorenia a ekologickej zodpovednosti (Himmel, Erde, Luft und Meer – des Schöpfers Ehr im Anthropozän). ECAV zastupovala tajomníčka pre zahraničie, M. Kmeťová, ktorá predniesla i príhovor za ECAV.

▪ **Stretnutie členov Evangelische Partnerhilfe, 16. - 18.10.2022** - Zamestnancov protestantských cirkví v strednej a východnej Európe už desiatky rokov podporuje organizácia Evangelische Partnerhilfe – Evanjelická partnerská pomoc, a to tým, že poskytuje finančnú pomoc tým, ktorí sú v sociálnej núdzi. Na to, aby sa oboznámila so situáciou priamo v teréne, podniká výjazdové stretnutia v krajinách strednej a východnej Európy. V roku 2022 voľba padla práve na Slovensko

Mottom Partnerhilfe je „priama pomoc od človeka k človeku“. K tomu, aby bola konkrétna a adresná, prispievajú práve osobné stretnutia s predstaviteľmi partnerských cirkví v krajinách strednej a východnej Európy. Ich zámerom je oboznámiť sa s cirkevno-zborovými projektami, ale aj ťažkosťami, na ktoré prijímatelia pomoci v realite narážajú.

Tohtoročné stretnutie Partnerhilfe na Slovensku začalo v nedeľu 16.10.2022 účasťou na Službách Božích v kostole na Legionárskej ulici v Bratislave, na ktoré nadviazalo interné rokovanie predstaviteľov nemeckej podpornej nadácie. Jeho výsledkom bolo viac než 100-percentné navýšenie dotácie od roku 2023 pre ECAV oproti predchádzajúcim rokom. Nasledovala neformálna večera s predstaviteľmi ďalších protestantských cirkví, ktoré sú na Slovensku podporované.

17.10.2022 na bohoslužbách v kaplnke GBÚ dvojjazyčne kázal br. Ján Bunčák, riaditeľ úradu. Následne zahraničných hostí privítal gen. biskup. Nemeckých partnerov zaujímala situácia farárov, ich mzdové ohodnotenie, miera participácie štátu na finančnom zabezpečení cirkví ako aj zmeny spôsobené úpravou legislatívneho rámca. Medzi témy diskusie patrilo záujem mladých ľudí o štúdium teológie a pastoračnú profesiu, dobrovoľníctvo a ekumenická spolupráca. Na rokovaní sa zúčastnili tiež predstavitelia Reformovanej cirkvi, Cirkvi bratskej a podpredsedníčka ZED, ses. Božidara Bašková. Väčšia časť účastníkov bratislavského stretnutia sa následne presunula do Prešova. Reformovanú cirkev na stretnutí Partnerhilfe zastupoval zástupca biskupa br. Zoltán Orémus. Br. Martin Kačur, pastor Cirkvi bratskej predstavil rómsku misiu a projekty pre rómsku komunitu na východnom Slovensku

Foto zdroj: ecav.sk

Predsedníctvo VD, br. Peter Mihoč a Ľubomír Pankuch príležitosť využili na to, aby organizácii Partnerhilfe osobne poďakovali za doterajšiu poskytnutú finančnú podporu, ktorá zahŕňa aj vdovy po zosnulých farároch.

Viac informácií o stretnutí <https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/partnerhilfe-navysila-dotaciu-pre-ecav>

▪ **Slávnostné dvojdnie v Prešove, 22. – 23.10.2022** - otvorenie a posvätenie diakonického domova pre seniorov ELIM v historickej budove na Baštovej ulici v Prešove, keď po viac ako sedemdesiatich rokoch bude budova opäť slúžiť na cirkevné, diakonické účely, poskytovaním sociálnych služieb zdravotne odkázaným seniorom v meste a

jeho okolí a Služby Božie v Chráme sv. Trojice v Prešove, na ktorých si pripomenuli 100. výročie inštalácie prvých predsedníctiev ECAV a formálne aj zavŕšili jubilejný rok VD „100 listov života Východného dištriktu“.

Z hľadiska zahraničných vzťahov bolo dvojdnie príležitosťou privítať vzácnych hostí. Na Službách Božích zhromaždenie pozdravili Pavlo Shvarts, biskup Nemeckej evanjelickej cirkvi na Ukrajine a Tomáš Tyrlík, biskup Sliezskej cirkvi evanjelickej. Na poobednej akadémii „listáreň služby a Ducha“ v Divadle Jonáša Záborského rečnil Jaroslav Javorník, biskup Slovenskej ECAV v Srbsku.

- **Pohrebná rozlúčka s Jánom Hubom, 21.11.2022** - rozlúčka s bývalým riaditeľom Evanjelickej diakonie. Na rozlúčke sa zúčastnil a prehovoril aj výkonný riaditeľ DWW Pétur Thorsteinsson.
- **Stretnutie biskupov evanjelických cirkví strednej a východnej Európy, 29. – 30. 11.2022** – v maďarskom Köszege za hostiteľstva domácej ECAV sa konalo tradičné stretnutie siedmich biskupov evanjelických cirkví strednej a východnej Európy. Téma znela „Budúcnosť cirkvi – kto príde po nás“. Týkala sa duchovných povolání pre kňazskú službu a výchovy kňazského dorastu. ECAV zastupovali gen. biskup a zahr. tajomníčka M. Kmeťová.
- **Fórum – práca s utečencami, 2.12.2022** usporiadala partnerská Diakonia vo Württembersku v spolupráci s Evanjelickou krajinskou cirkvou vo Württembersku jednodňové fórum o práci s utečencami. ECAV zastupovali br. Milan Petrula a ses. Lucia Martonová. Na workshope „Pastorálna práca s utečencami na hranici Slovenska s Ukrajinou“, prispeli skúsenosťami, ktoré získali na hraničnom prechode Vyšné Nemecké.
- **Poďakovanie za spoluprácu Dr. Birgit Susanne Dinzinger a Renate Mann pri ich odchodoch na dôchodok** - Dr. Dinzinger pracovala viac ako 40 rokov v Diakonii vo Württembersku. S vďakou pozerá späť na veľké množstvo stretnutí, rozhovorov a spoločného učenia sa pri kontaktoch s ECAV. Svoju službu vo württemberskej Diakonii začala v čase vojny v bývalej Juhoslávii. Končí ju pod dojmom ruskej agresívnej vojny na Ukrajine. Jej nástupcom v úrade bude br. Matthias Rose. Renate Mann pracovala od polovice roka 2019 v spravovaní organizácie Hoffnung für Osteuropa. Bola často kontaktnou osobou pre záležitosti aj našej cirkvi. ECAV jej úprimne prirástla k srdcu. Gen. biskup obom zaslal listy s poďakovaním za spoluprácu. Poprial im veľa Božieho požehnania na zaslúženom dôchodku.

16.1.2 Projekty zahraničnej pomoci – finančná podpora v 2022

Hoffnung für Osteuropa

<https://www.hoffnung-fuer-osteuropa.de/>

- zahraničný partner sa začiatkom roka 2022 na nás obrátil s prosbou o napísanie textu pre potreby aktuálnej propagácie nemeckej Diakonie a jej akcie Hoffnung für Osteuropa. Gen. biskup napísal text o spolupráci ECAV s HfO, ako príklad veľmi dobrej spolupráce
- v marci 2022 bol schválený projekt núdzovej pomoci na Ukrajine vo výške 40 000,- €
- v decembri 2022 bol schválený projekt „Podpora malých projektov pre 1. polrok 2023“ vo výške 30 000 €

v jarnom termíne 2022 boli schválené projekty

1. VD: „Diakonický domov Elim – III. etapa rekonštrukcie“ vo výške 25 000,- €
2. ZD: „Dištriktuálne-seniorátne stretnutia v prírode“, vo výške 2 000,- €
3. ZD: „VM – Semináre pre neordinovaných“, vo výške 2 900,- €
4. ZD: „Pastorálna konferencia ZD“, vo výške 1 200,- €
5. VD: „Misijné dni VD ECAV 2022“, vo výške 10 000,- €
6. VD: „100. výročie VD ECAV a otvorenie Diakonického domova Elim“, vo výške 4 140,- €

v jesennom termíne 2022 boli schválené projekty :

1. ZD ECAV : „Dištriktuálny deň 2023“, vo výške 6 300,- €
2. ECAV: „Duchovná pieseň v živote mladých ľudí“, vo výške 1 750,- €

Evanjelická cirkev v strednom Nemecku (EKM)<https://www.ekmd.de/>EVANGELISCHE KIRCHE
IN MITTELDEUTSCHLAND

EKM nezmenila podmienky pre podporu malých projektov. Naďalej zostáva finančná podpora pre rok 2022 vo výške 15 tis. €. Projekty boli predložené do polovice februára. EKM v roku 2022 schválila nasledovné projekty v požadovanej výške:

1. CZ Trenčianske Stankovce: „Rekonštrukcia starej školy ako priestoru pre misijnú prácu“ vo výške 5 000,- €
2. VD: „Festival chrámovej piesne VD ECAV“, vo výške 2 300,- €
3. VD: „Stretnutie farárskych rodín 2022“, vo výške 600,- €
4. ZD: „Semináre pre neordinovaných“, vo výške 2 500,- €

Gustav Adolf Werk (GAW)<https://www.gustav-adolf-werk.de/>

GAW poskytuje podporu pre www.gustav-adolf-werk.de Projektový katalóg 2023 vo výške 25 tis. €. To znamená, že nami odporúčané projekty budú po schválení GAW zaradené do katalógu a bude vykonaná zbierka. Financie budú k dispozícii až na prelome rokov 2023 / 2024. Odoslané boli nasledovné projekty:

1. CZ Kremnica: „Obnova narušeného stavebno-technického stavu kostola a príslušných budov starej a novej fary, omietok a fasád - reštaurovanie“ vo výške 15 500,- €
2. VD: „Rekonštrukcia telocvične Evanjelickej spojenej školy v Prešove – IV. etapa“, vo výške 15 000,- €

Projekt CZ Poprad-Matejovce sa partnerom GAW zapáčil natoľko, že ho chceli bližšie predstaviť v cirkevných zboroch v Nemecku. Rozhodli sa vytvoriť o ňom brožúru. CZ Poprad – Matejovce pripravil text do brožúry, ktorý obsahoval viacero informácií o zbore, aktivitách v zbore a s rómskou menšinou. Preložený do nemčiny bol zaslaný spolu s fotografiami do GAW Lipsko. Následne zaslal GAW tlačenu verzia tejto brožúry aj na GBÚ ECAV.

Vianočný dar. Farári vo Württembersku darujú každoročne v rámci Vianočného daru pre farárov v núdzi finančný milodar. Výbor GAW Württemberg rozhodol v roku 2022 poskytnúť z tohto milodaru pre farárov v núdzi v ECAV na Slovensku finančnú podporu vo výške 1 500,- €. Zbor biskupov ju rozdelil siedmym sociálne slabším farárskym rodinám, resp. jednotlivcom.

Fond solidarity saského farárskeho spolku ponúkol opäť letné dovolenky v Saskom Švajčiarsku. Zbor biskupov rozhodol o účasti zamestnancov ECAV:

Fond solidarity Saského farárskeho spolku ponúkol okrem letných dovolení i finančnú pomoc pre ECAV na Slovensku vo výške 3.000,- €. Zbor biskupov ju rozdelil deviatim sociálne slabším farárskym rodinám, resp. jednotlivcom.

16.2 Anglicky hovoriace zahraničie a zahraniční evanjelickí Slováci

Oblasť zahraničných vzťahov s anglicky hovoriacim jazykovým prostredím a so slovenskou evanjelickou menšinou vo svete mal do 30.5.2022 na starosti tajomník br. Andrej Kuruc. Okrem toho sa staral o HVPS z hľadiska prípravy podkladov na vyúčtovanie, o technické a administratívne záležitosti služobných áut, ich prevádzky a servisu, vykonával funkciu šoféra mikrobusu. Vykonával drobné technické zabezpečenie a nákupy pre GBÚ. Od 1.6.2022 prebrala agendu zahraničných vzťahov s anglicky hovoriacim jazykovým prostredím a so slovenskou evanjelickou menšinou vo svete ses. Eva Guldanová.

Obaja tajomníci zabezpečovali predovšetkým pravidelnú komunikáciu s predstaviteľmi ELCA, SLZ a medzinárodných luteránskych i ekumenických inštitúcií, vysielanie a zabezpečenie logistiky delegátov ECAV na zahraničné podujatia a pod.

16.2.1 Podujatia a návštevy organizované u nás

- 10. - 13.3.2022 – Albin Hillert z tlačového oddelenia SLZ navštívil východ Slovenska s cieľom zdokumentovať pomoc Ukrajincom po vypuknutí vojny
- 22.3.2022 – na GBÚ stretnutie GB s tajomníčkou pre dialóg Konferencie európskych cirkví Katerinou Pekridou
- 23. – 25. marca 2022 – na GBÚ návšteva zo SLZ v kontexte pomoci Ukrajine: Ireneusz Lukas, Rebekka Meissner, Chey Mattner
- 11. - 14.5.2022 – delegácia SLZ a ELCA (Rachel Eskesen, Marie Anne Sliwinski, Emily Sollie), cesta po miestach, kde ECAV pomáhala a hostila odídencom z Ukrajiny a ktoré by potrebovali finančnú podporu, sprevádzali ich Andrej Kuruc a Ľudmila Martičková
- 2. - 3.7.2022 – servis pre zahraničných hostí na Evanjelickom dni v Kežmarku
- 4. - 6.8.2022 – Emily Sollie (žurnalistka pracujúca pre ELCA), návšteva po miestach, kde ECAV pomáhala a hostila odídencom z Ukrajiny, sprevádzala ju Ľudmila Martičková
- 19. - 21.10.2022, Bratislava – Konzultácia cirkevných predstaviteľov Svetového luteránskeho zväzu strednej a východnej Európy
- 8.12.2022 – na GBÚ stretnutie s predstaviteľmi ELCA (Rachel Eskesen, Kyle Svennungsen, Naomi Sveholm). Plánovaná konzultácia ELCA – predstavitelia škôl (8. - 9.12.2022) sa presunula na 2. - 3. 2.2023
- Príprava hostovania Služieb Božích a návštevného programu v rámci VZ SLZ v Krakove – plánované na nedeľu 17.9.2023 – z ECAV príjmu hostí CZ Bardejov a CZ Dolný Kubín

16.2.2 Cesty do zahraničia

- **Biskupi – mimoriadne cesty** Okrúhly stôl Svetovej rady cirkví v kontexte vojny na Ukrajine:
  - 30. marca 2022 v Ekumenickom inštitúte Bossey – Ivan El'ko
  - 10. júna 2022 v Ekumenickom inštitúte Bossey – Peter Mihoč
  - 12. 7.2022, Európsky parlament v Bruseli na pozvanie Konferencie európskych cirkví (CEC) – príhovor na podujatí „Humanitárna odpoveď na vojnu na Ukrajine“ – Peter Mihoč (zastupoval na podujatí CEC)
  - 8.9.2022, Ženeva – stretnutie pre novozvolených lídrov SLZ – Ivan El'ko
  - 27.10. – 3.11.2022, Toronto, Kanada – návšteva pri 80. výročí založenia CZ sv. Pavla – Ivan El'ko
- **Svetová rada cirkví** - 31.8. – 8.9.2022, Karlsruhe, Nemecko – 11. Valné zhromaždenie Svetovej rady cirkví, téma: „Kristova láska pohýňa svet k zmiereniu a jednote“. ECAV zastupovali delegáti - Eva Guldánová, Adrian K.; stewardi Eva Ch., Andrej L., Petra P. (na VZ bola pod hlavičkou našej cirkvi, odporúčanie/vyslanie však nešlo cez nás)
- **Svetový luteránsky zväz** - 7. - 12.12.2022, Kigali, Rwanda – Tréning poslov mieru (Peace Messengers Training) na tému: „Blahoslavení, ktorí tvoria pokoj (Mt 5,9)“ – delegát Patrícia Sára Šimková
- **Spoločenstvo protestantských cirkví v Európe** - 5. – 7.10.2022, Budapešť – Konzultácia o zmiešanom modeli cirkvi na tému: „Klíčiacie semienka – formovanie, reformovanie a transformovanie Cirkvi v rámci zmiešaného modelu“ – delegáti Eva Guldánová, Marián Kaňuch

- **Stretnutie pre ordinované ženy** - 6. – 7.10.2022, Viedeň – stretnutie na tému: „Empowering ordained women“ – delegátky Eva Oslíková, Lenka Janotková
- **Liturgická konzultácie** - 8. – 11.11.2022, Cluj - Napoca, Rumunsko – liturgická konzultácia na tému: „Multilingualism and Interculturality in Liturgy“ – biskup Ján Hroboň
- **leto (máj – august) 2022 - ELCA** – vedúca na letnom kresťanskom tábore - Miriam Gregová, CZ Opiná

16.2.3 Projekty a finančná podpora

- **Svetový lutheránsky zväz**
  - podaná a schválená žiadosť na podporu EMC (schválených 75.369,00 € na obdobie 2023-2025)
  - zakúpené autá pre pomoc Ukrajine (pre GBÚ VW Caddy v hodnote 25.050,00 €, pre BÚ VD mikrobús Ford Transit)
  - dvaja koordinátori pre pomoc v súvislosti s vojnou na Ukrajine a na to nadväzujúce projekty a aktivity
  - SEM – žiadosť o podporu malého mládežníckeho projektu v oblasti klimatickej spravodlivosti na tému "Clean your mind, clean your life" (v hodnote do 2.000 Euro)
- **ELCA**
  - dar pre evanjelické školy na Slovensku 2.115,39 USD
  - zmluva o ELCA koordinátorovi pomoci Ukrajine pre Strednú Európu – br. Andrej Kuruc
  - podpora Terapeutického tábora pre ukrajinské sirotky a polosirotky – tábor organizovala platforma „Si v mojom srdci“ 10.395,16 € (11.023,00 USD)
  - podpora pre EMC 18.538,45 € (20.000,00 USD)
- **Pomoc Ukrajine**
Diakonie ČCE – darovali nám spolu 10.744,03 € (200.000 CZK+70.000 CZK)

Viacero jednotlivcov a inštitúcií sa obrátilo na Zahraničné oddelenie ECAV s túžbou podporiť pomoc Ukrajine a ukrajinským utečencom. Boli nasmerovaní na transparentný účet.

16.3 Styky so slovenskou menšinou v zahraničí v r. 2022

Rok 2022 bol celkom bohatý na stretnutia a cesty, pri ktorých sme sa mohli stretnúť s našimi evanjelickými krajanmi zo zahraničia.

- 21.3.2022 sa po predchádzajúcich rokovaní so zástupcami slovenskej evanjelickej menšiny v maďarskej Rajke sa konalo rokovanie gen. biskupa, biskupa Jána Hroboňa a zástupcov CZ Petržalka s biskupom ECAV Maďarsko Jánosom Szemereim, o možnosti začať vykonávať pravidelné Služby Božie a pastorálnu starostlivosť o Slovákov v Rajke. Krátko na to sa pravidelné Služby Božie v Rajke začali
- 12.6.2022 bol gen. biskup hosťom ECAV v Českej republike, v Prahe. Mal kázeň na ordinácii slovenského farára Ondreja Kotscha, ktorý začína účinkovanie v Prahe
- 28.6. a 18.11.2022 sa na Slovensku konali stretnutia a rokovania gen. biskupa s biskupkou slovenskej synody Sion ELCA, Wilmou Kucharek
- 9. – 11.9.2022 sa konala návšteva gen. biskupa a malej oficiálnej delegácie, ale zároveň aj väčších skupín cirkevníkov z Partizánskej Ľupče, Brezna, Východnej a Trenč. Stankoviec v CZ Nadlak, v ECAV Rumunsko. Konalo sa posvätenie nového Diakonického domova biskupom Zoltánom Adoriánim (spoluúčinkoval gen. biskup) a 200. výročie posvätenia chrámu (kázať gen. biskup)
- 27.10. – 2.11.2022 sa konala návšteva gen. biskupa s manželkou v slovenskom cirkevnom zbore Sv. Pavla v Toronte, Kanada, pri príležitosti 80. výročia založenia cirkevného zboru. Gen. biskup kázal a navštívil v domácnosti niekoľkých členov zboru (jednému tiež prislúžil Večeru Pánovu)

17. Podpora SLZ pre činnosť ECAV v oblasti pomoci utečencom z Ukrajiny a nasadenie členov ECAV

Mesiac po vypuknutí vojny na Ukrajine navštívila v dňoch 23. – 25.3.2022 GBÚ trojčlenná delegácia predstaviteľov SLZ. Rokovala s P – ECAV, dištriktuálnymi biskupmi a predstaviteľmi Ústredia EPS o možnostiach, ako podporiť službu ECAV utečencom. Z intenzívnych rokovaní napokon vyplynuli tri konkrétne smery pomoci:

1. vznik dotačného programu na podporu malých projektov predovšetkým stavebného, ale aj integračného charakteru, 2. poskytnutie finančných prostriedkov na zriadenie dvoch miest koordinátorov (koordinátor projektovej činnosti a koordinátor humanitárneho zásobovania) a 3. poskytnutie prostriedkov na zakúpenie motorových vozidiel, špeciálne označených a určených primárne na poskytovanie humanitárnej pomoci (mikrobus Ford – Transit je v užívaní BÚ VD Prešov a úžitková dodávka VW – Caddy je v užívaní GBÚ).

THE
LUTHERAN
WORLD
FEDERATION

Lutheranworld.com

Predovšetkým definovať a spustiť dotačný program bolo značne sofistikovanou úlohou. Bolo nutné množstvo detailov odkomunikovať so SLZ a fungujúci systém ponúknuť do užívania žiadateľom v čo najkratšom čase, pretože utečenecká kríza naberala dramatické rozmery a cirkevné zbory a organizácie aj pri najlepšej vôli boli v poskytovaní pomoci utečencom limitované (priestory, zariadenia, réžia, ľudia).

Okrem tejto agendy, viazanej na SLZ, bolo treba paralelne riešiť i našu vlastnú agendu poskytovania logistiky ubytovania, evidencie a počiatočnej integrácie utečencov, poskytovania logistiky transportov, najímania a usmerňovania dobrovoľníkov, organizácie materiálnych zbierok, logistiky zásobovania centrálného humanitárneho skladu, tiež stanu na hraniciach a jednotlivých zariadení, fungovania transparentného účtu a odpovedať na množstvo špecifických otázok, ktoré prinášal život sám....

Pôvodným plánom SLZ bolo pre dotačný program i pre pozície koordinátorov poskytnúť financie na jeden rok (1.6.2022 – 31.5.2023), s možnosťou predĺženia. Dnes už vieme, že i dotačný program, i pozície koordinátorov sú predĺžené opäť o jeden rok, do 31.5.2024. Tak isto pôvodným zámerom bolo pre dotačný program poskytnúť na rok 2022 - 2023 300 tis. eur. Skutočnosť bola však taká, že SLZ napokon poskytol až okolo 700 tis. eur.

Veľmi nás teší, že z krajín susediacich s Ukrajinou, kde SLZ mohol etablovať takýto druh pomoci, si vybral práve ECAV na Slovensku. Fungovanie dotačného systému, kvalitu spracovávania projektov, transparentnosť zverejňovania dát pravidelne kontroloval a vyjadroval vysokú spokojnosť a dôveru. SLZ sa v humanitárnej kríze predstavil ako mimoriadne zodpovedný a operatívne konajúci partner.

Miesto koordinátorky projektovej činnosti zaujala ses. Ľudmila Martičková, ktorej správu o činnosti zverejňujeme v tejto Výročnej správe v bežnej pôvodnej podobe, aby synodáli i cirkev mali predstavu, s akou agendou pracovala, akým výzvam vedenie cirkvi i ona ako operatívny pracovník museli čeliť a akej pomoci, v akých oblastiach sa dostalo žiadateľom.

Miesto koordinátora humanitárneho zásobovania najskôr zaujal br. Andrej Kuruc, ktorý odchádzal z pozície tajomníka pre anglicky hovoriace zahraničie. Po dvoch mesiacoch (od 1.8.2022) ho nahradil br. Bevan Douglas Stein. Ten mal už predchádzajúce skúsenosti s humanitárnym zásobovaním, mal sponzorské a logistické

kontakty, vlastnil 8 t nákladné auto a mal možnosť používať 32 t kamión. Predovšetkým mu však nechýbala ochota pomáhať a cestovať do rizikových oblastí, ktoré častokrát prakticky susedili s frontovou líniou.

Po čase sa ako veľmi efektívna forma pomoci vyprofilovali tzv. „krabice požehnaní“ (Boxes of Blessings), ktorých tretia a štvrtá vlna expedície sa chystá. Umožňujú jednej rodine prežiť jeden mesiac. Na zadováženie a naplnenie sa podieľajú študenti našich cirkevných škôl a tiež cirkevné zbory. Na nákup materiálu dostávajú dotáciu z transparentného účtu. Niektoré zvláštne programy priamo zadotovala po dohode so SLZ aj ELCA (napr. terapeutické pobyty ukrajinských detí – frontových sirôt a pod.).

Aby bola pomoc adresná a efektívna, od mája 2022 sme niekoľko krát boli v osobnom, alebo v online kontakte s biskupom Nemeckej evanjelickej cirkvi na Ukrajine Pavlom Shvartsom a jeho spolupracovníkmi. Chceli sme prioritne načúvať ich potrebám a využívať tie kontakty na miestnu distribúciu pomoci, ktoré mali oni. Takto naša pomoc na Ukrajine smerovala k Lydii Tselsdorf, kurátorke nemeckého evanj. cirkevného zboru v Kyjeve, Alexandrovi Grossovi, farárovi nemeckého evanj. cirkevného zboru v Odese a Volodymyrovi Chernukhovi, členovi cirkvi, bývalému dôstojníkovi, ktorý má kontakty do ťažkých miest k tým najubohejším za frontovou líniou.

V neposlednom rade chceme vyznať, že pomoc utečencom, ako sme ju zažívali doma, vyžadovala sieťovanie, koordináciu a spoluprácu veľkého množstva osôb z celej plochy cirkvi. Mnohí ju vykonávali bez dostatku vlastného spánku, jedla a oddychu, na vlastné náklady. Mnohí ubytovávali utečencov vo vlastných domácnostiach. Prinášala i veľmi emočné, ťažko riešiteľné, konfliktné, či frustrujúce situácie. Bola teda v istom zmysle i testom našej vlastnej akcieschopnosti a dobročinnosti, tiež schopnosti stať pri sebe a podporovať jeden druhého v prospech spoločnej služby.

Všetkým, ktorí sa na tejto službe podieľali, úprimne ďakujeme!

17.1 Činnosť koordinátorky projektovej činnosti ECAV v rámci Pomoci Ukrajine

Agenda v priebehu jednotlivých mesiacov

jún – júl 2022

Koordinátorka projektovej činnosti ECAV pre Pomoc Ukrajine ses. Ľudmila Martičková v spolupráci so Svetovým luteránskym zväzom (SLZ) nastúpila do svojej funkcie 1.6.2022. Pracovnou náplňou koordinátorky v júni 2022 bola predovšetkým tvorba databáz, sieťovanie kontaktov, organizácia rokovaní a účasť na rokovaní medzi ECAV a SLZ, na ktorých sa riešili základné body spolupráce a celkovo nastavenie systému pomoci Ukrajine na Slovensku. V júni bola taktiež zriadená komisia pozostávajúca z členov: Renáta Vinczeová, Michal Šebesta, Ján Bunčák, Marek Cingel' a Ľudmila Martičková. Úlohou komisie bolo nastaviť systém projektov od prijímania a posudzovania žiadostí o projekty na slovenskej strane cez nutné administratívne úkony, ktoré by ošetrili jednotlivé kroky, až po realizáciu projektov. Slovenská komisia taktiež posudzovala žiadosti na slovenskej strane, vyjadrila k nim svoje stanovisko a posunula ich do SLZ na finálne posúdenie. V júni boli informácie o podpore SLZ a konkrétny charakter výziev komunikované aj širokej evanjelickej verejnosti prostredníctvom oficiálneho listu zaslaného z GBÚ cirkevným zborom elektronickou formou, ďalej prostredníctvom správy uverejnenej na oficiálnej webovej stránke ECAV a napokon na sociálnych sieťach. Koordinátorka taktiež zorganizovala webinár pre potenciálnych žiadateľov, na ktorom sa zoznámili s tlačivom žiadosti o projekt a naučili sa ho riadne vyplniť. Pre potenciálnych žiadateľov, ktorí sa webinára nemohli zúčastniť, bol pripravený prehľadný manuál, taktiež zverejnený na webovej stránke ECAV.

V priebehu júla začali prichádzať prvé žiadosti o projekty, ktoré boli posudzované komisiou, následne preložené do anglického jazyka a odoslané na posúdenie Svetovému luteránskému zväzu.

august – september 2022

Na prelome júla a augusta bola vyhlásená výzva ohľadom možnosti žiadať podporu v oblasti ľudských zdrojov, zariadenia a drobných rekonštrukcií. V priebehu augusta prichádzali žiadosti o túto formu podpory a nasledoval rovnaký proces – posúdenie komisiou, preklad do angličtiny a zaslanie na posúdenie do SLZ.

V auguste 2022 navštívila Slovensko zástupkyňa ELCA, Emily Sollie. Keďže ELCA je jedným z hlavných donorov SLZ v rámci pomoci Ukrajine, vymyslieť plán pracovnej cesty, zabezpečiť logistiku pracovnej cesty i sprievod po zariadeniach, v ktorých sú ubytovaní odídenci z Ukrajiny, bolo úlohou koordinátorky. Pracovná cesta prebehla bez komplikácií, Emily Sollie v sprievode koordinátorky navštívila centrum diakonie Agapé v Svätom Jure, Misijné stredisko Matejková, Cirkevný zbor Batizovce a MEMC Ichthys, Veľký Slavkov.

Koncom septembra zo SLZ prichádzali odpovede na predchádzajúce žiadosti, z ktorých vyplývali početné administratívne úkony medzi ECAV a zahraničným partnerom, ako aj medzi ECAV a cirkevnými zbormi, ktorým bola podpora schválená.

október – november 2022

Ďalšie odpovede ohľadom podaných žiadostí prichádzali na Slovensko začiatkom októbra, teda október bol prevažne mesiacom, počas ktorého bolo hlavnou náplňou riešenie administratívnej agenda a komunikácie v rámci ECAV (medzi GBÚ a CZ), ako aj medzi ECAV a SLZ, kde na dennej báze prebiehala hutná e-mailová komunikácia, ale aj mnoho konferenčných hovorov.

Niektoré projekty boli realizovateľné v pomerne krátkej dobe, teda koncom októbra, začiatkom novembra i koncom novembra sa niektorým zmenil status z prebiehajúcich na ukončené. Ukončené projekty boli zmonitorované, vyúčtované a správa bola poslaná do SLZ.

december 2022 – január 2023

V decembri 2022 sa organizoval projekt Krabice požehnania I., na ktorom spolupracovali obaja koordinátori – Ľudmila Martičková i Bevan Stein (koordinátor humanitárnej pomoci). V rámci projektu sa vyzbieralo a na Ukrajinu transportovalo 113 krabíc, naplnených humanitárnou pomocou.

Z hľadiska projektov podporovaných SLZ boli december 2022 a január 2023 predovšetkým monitorovacie mesiace, v rámci ktorých prebiehala intenzívna komunikácia medzi držiteľmi projektu a koordinátorkou. Koncom januára 2023 navštívili Slovensko zástupcovia SLZ a ELCA za účelom zmonitorovať stav pomoci na Slovensku. Plán pracovnej cesty, logistická podpora i sprievod zabezpečovala koordinátorka projektovej činnosti. Zástupcovia ELCA a SLZ navštívili CZ Prešov, Batizovce, Liptovský Hrádok, Liptovská Porúbka, Martin, Piešťany, Sazdice a Misijné stredisko Matejková. V Bratislave, kde sa ich cesta po Slovensku končila, sa zúčastnili rokovania s predsedníctvom ECAV a s riaditeľkou i pracovníčkou Evanjelickej diakonie na Slovensku.

február – marec 2023

Vo februári 2023 začalo logistické plánovanie projektu Krabice požehnania II. Február a marec 2023 teda patril príprave tohto projektu, vďaka ktorému sa vyzbieralo a transportovalo vyše 400 krabíc požehnania s humanitárnou pomocou. Z pohľadu projektov podporených SLZ sa výrazne reportovalo a vyhodnocovalo prebiehajúce, ale aj ukončené projekty. Zároveň prebiehali rokovania medzi SLZ a ECAV, na ktorých sa doladzovali podmienky spolupráce v roku 2023. V marci 2023 sme dostali oficiálne oznámenie o pokračovaní podpory zo SLZ aj v roku 2023.

apríl – máj 2023

V apríli 2023 pokračovalo písanie správ o ukončených projektoch, monitorovanie prebiehajúcich projektov a tvorba stratégie ďalšej spolupráce v roku 2023. V máji 2023 budú vyhlásené výzvy týkajúce sa projektov na rok 2023.

Prehľad projektov za rok 2022/2023

Názov projektu	Pridelená podpora	Koniec projektu	Stav projektu
Koordinátori ECAV	50 000 EUR	31. 5. 2023	Prebiehajúci
Podpora CZ a zariadení v oblasti refundácie nákladov za energie (elektrinu a plyn)	40 040 EUR	31. 12. 2022	Zrealizovaný
Financovanie ľudských zdrojov a vybavenie Cirkevnej MŠ Koráb v Liptovskom Hrádku	14 680 EUR	31. 12. 2022	Zrealizovaný
Podpora ukrajinských žiakov prostredníctvom asistencie počas vyučovania a školského klubu detí v ESSPO	14 996 EUR	31. 8. 2023	Prebiehajúci
Asistencia pre ukrajinských odídenčov a dodanie posteľného vybavenie v MEMC ICHTHYS, V. Slavkov	9 825 EUR	30. 11. 2022	Zrealizovaný
Asistencia pre ukrajinských odídenčov v Prešove	1 000 EUR	31. 8. 2023	Prebiehajúci
Asistencia pre ukrajinských odídenčov v Príbelciach	4 800 EUR	31. 8. 2023	Prebiehajúci
Asistencia pre ukrajinských utečencov v Janoškovom dome	10 965 EUR	31. 1. 2023	Zrealizovaný
Asistencia pre ukrajinských odídenčov v Batizovciach	15 000 EUR	30. 6. 2023	Prebiehajúci
Asistencia pre ukrajinských odídenčov a dodanie potrebného vybavenia v Poprade	4 638 EUR	31. 10. 2022	Zrealizovaný
Koordinácia humanitárnej pomoci v Komunitnom centre v Martine	14 785 EUR	31. 3. 2023	Zrealizovaný
Renovácia kuchyne v byte pre ukrajinské odídenkyne v CZ Bratislava – Staré mesto	3 000 EUR	28. 2. 2023	Zrealizovaný
Výmena okien v kaplánskom byte v Leviciach	3 000 EUR	28. 2. 2023	Zrealizovaný
Rekonštrukcia kúpeľne a toalety v Levoči	15 274 EUR	31. 12. 2022	Zrealizovaný
Rekonštrukcia kúrenia v Liptovskom Mikuláši	3 000 EUR	31. 1. 2023	Zrealizovaný
Oprava tečúcej strechy v Lučenci	1 863 EUR	31. 7. 2022	Zrealizovaný
Renovácia kuchyne v byte pre odídenčov v CZ Martin	3 000 EUR	30. 11. 2022	Zrealizovaný
Zlepšenie ubytovania pre odídenčov z Ukrajiny v zborovom dome Betezda	2 910 EUR	28. 2. 2023	Zrealizovaný
Výmena starých radiátorov v kaplánskom byte v Rankovciach	900 EUR	31. 10. 2022	Zrealizovaný
Renovácia vnútornej a vonkajšej omietky v budove bývalej fary v Sazdiciach	3 000 EUR	31. 5. 2023	Prebiehajúci
Renovácia kúpeľne a výmena starých dverí v Spišskej Belej	2 672 EUR	31. 1. 2023	Zrealizovaný
Zníženie cien energií v byte pre odídenčov v Starej Turej	3 000 EUR	30. 4. 2023	Zrealizovaný
Oprava kotla v Nitre	3 000 EUR	28. 2. 2023	Zrealizovaný
Renovácia kuchyne v Obišovciach	730 EUR	31. 10. 2022	Zrealizovaný
Renovácia ubytovania pre odídenčov v Tornali	3 000 EUR	31. 12. 2022	Zrealizovaný
Renovácia kuchyne a toalety v Prešove	3 000 EUR	30. 4. 2023	Zrealizovaný
Renovácia Azylového domu v Tvarožnej	46 852 EUR	30. 9. 2022	Zrealizovaný
Renovácia Janoškovho domu	87 500 EUR	31. 5. 2023	Prebiehajúci
Dlhodobé ubytovanie v Batizovciach	59 580 EUR	31. 5. 2023	Prebiehajúci
Vybudovanie únikového východu v Cirkevnej MŠ Koráb v Liptovskom Hrádku	22 100 EUR	31. 5. 2023	Prebiehajúci
Architektonická štúdia starej budovy školy v Pozdišovciach	13 264 EUR	28. 2. 2023	Zrealizovaný
Mobilné kontajnerové domy pre odídenčov z Ukrajiny v Misijnom stredisku Matejková	267 900 EUR	30. 6. 2023	Prebiehajúci

Projekt „Energie“

Refundácia nákladov na energie (elektrinu a plyn) sa týkala cirkevných zborov a zariadení, ktoré vo svojich priestoroch v čase podávania žiadostí (jún - júl 2022) mali ubytovaných odídencom z Ukrajiny. Na výzvu zareagovalo 12 subjektov (CZ Batizovce, Liptovský Hrádok – Dovalovo, Hybe, Levoča, Myjava, Párnica, Prešov, Príbelce, Soľ, Želiezovce, Východný dištrikt – ubytovacie zariadenie Janoškov dom a MEMC ICHTHYS vo Veľkom Slavkove), medzi ktoré bola alikvotne prerozdelená čiastka 40 040,- EUR. Aj vďaka tejto podpore mohlo mať dlhodobo strechu nad hlavou 152 odídencom z Ukrajiny, 62 detí a tínedžerov vo veku od 0 – 18 rokov a 80 žien, z ktorých bolo 36 vo veku nad 50 rokov.

Projekt „Ľudské zdroje a vybavenie“

Žiadosť o podporu projektov zameraných na ľudské zdroje a vybavenie bola schválená 9 subjektom (Evanjelickej spojenej škole v Prešove, Cirkevnej MŠ Koráb v Liptovskom Hrádku, CZ Batizovce, Prešov, Príbelce, Poprad, MEMC ICHTHYS, KC pri Biblickej škole v Martine a VD ECAV – Janoškov dom).

V dvoch projektoch šlo o školské zariadenia, ktoré žiadali podporu, na základe ktorej mohli zabezpečiť bezproblémový chod školskej prevádzky, konkrétne išlo o Evanjelickú spojenú školu v Prešove, ktorá vďaka projektu mohla zamestnať ukrajinskú asistentku pre ukrajinských žiakov v ESSPO a Cirkevnú MŠ Koráb v Liptovskom Hrádku, ktorá vďaka podpore zo SLZ mohla zabezpečiť otvorenie druhej triedy, a tak poskytnúť priestor pre vzdelávanie 15 ukrajinských detí. V Komunitnom centre pri Biblickej škole v Martine mohol byť podporený softvér, ktorý pomáhal pri distribúcii humanitárnej a potravinovej pomoci a vďaka podpore zo SLZ mohli zamestnať aj koordinátora v KC. Ďalšie projekty z tejto oblasti boli zamerané na podporu odídencom z Ukrajiny tým, že boli podporení koordinátori, ktorí tak mohli byť viac k dispozícii odídencom a pomáhať im s dennodennými potrebami v novej situácii a v nových podmienkach.

Celkovo SLZ poskytol na projekty v oblasti ľudských zdrojov 90 689,- EUR a z tejto podpory priamo benefitovalo 604 Ukrajincov, z toho 324 detí do 18 rokov a odhadom 26 ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím.

Projekt „Drobné rekonštrukcie“

Pomoc ukrajinským odídencom, ktorí sa rozhodli pre dlhší pobyt v cirkevných zboroch a zariadeniach, sa realizovala aj prostredníctvom rekonštrukčných projektov, cieľom ktorých bolo zlepšiť podmienky ich bývania. Po vyhlásení výzvy na prelome júla a augusta 2022 podalo žiadosť o finančný príspevok na drobné rekonštrukcie 15 cirkevných zborov, menovite CZ Bratislava – Staré Mesto, Levice, Levoča, Liptovský Mikuláš, Lučenec, Martin, Piešťany, Rankovce, Sazdice, Spišská Belá, Stará Turá, Nitra, Obišovce, Tornaľa a Prešov. Na tieto účely SLZ prerozdělil na základe doručených žiadostí (s prílohami) 51 429,- EUR.

Malé rekonštrukčné projekty boli zamerané predovšetkým na rekonštrukciu kuchýň, kúpeľní a toaliet, ako aj na realizáciu energetických úspor výmenou starých okien, či na rekonštrukciu kúrenia. Lepším podmienkam bývania sa v úvode roka 2023 potešilo spolu 69 odídencom z Ukrajiny, 28 detí od 0 – 15 rokov, 39 žien (33 žien do 50 rokov, 4 ženy od 50 – 65 rokov, 2 ženy nad 65 rokov) a 8 mužov (2 muži od 18 – 30 rokov, 4 muži od 30 – 50 rokov a 2 muži od 50 – 60 rokov).

Projekt „Rozsiahle opravy a rekonštrukcie“

Projekt, ktorý sa týkal rozsiahlych opráv a rekonštrukcií bol spočiatku problematický, keďže žiadosť o tieto rekonštrukcie bola podaná 31.5.2022 (deň pred nástupom koordinátorky do funkcie) vtedajším tajomníkom pre angl. hovoriace zahraničie. Žiadosť bola podaná do ELCA, ktorý je partnerom ECAV a zároveň SLZ, celá záležitosť však musela byť nanovo komunikovaná a posúdená s oboma partnermi ECAV, aby bola zabezpečená transparentnosť. Zahraniční partneri sa dohodli, že vo veci projektov zameraných na podporu Ukrajiny s ECAV bude prebiehať komunikácia výlučne cez SLZ a SLZ bude tlmočiť informácie jednému zo svojich hlavných donorov – ELCA. Z uvedeného dôvodu sa veľké rekonštrukčné projekty časovo posunuli na neskoršie termíny. V pôvodnej

žiadosti boli uvedení títo žiadatelia: VD ECAV – Janoškov dom, CZ Batizovce, CZ Kežmarok – Azylový dom v Tvarožnej, Cirkevná MŠ v Liptovskom Hrádku (vybudovanie únikového schodiska z MŠ Koráb), CZ Pohronský Ruskov (výmena okien), CZ Pozdišovce a Misijné stredisko Matejková. V pôvodnej žiadosti bola požadovaná suma podpory vo výške 250 000,- EUR.

Po rokovaní všetkých troch partnerov a po opätovnom podaní upravených žiadostí sa celková výška podpory vyšplhala do výšky 497 078,- EUR. Charakter niektorých projektov sa po rokovaní s partnermi oproti pôvodnej žiadosti trochu upravil – išlo predovšetkým o CZ Pozdišovce, ktorý žiadal o podporu na rekonštrukciu budovy starej školy, na podnet zahraničných partnerov sa pôvodná žiadosť upravila na podporu vypracovania architektonickej štúdie a projektu, ktorý by bližšie identifikoval konkrétne kroky v rekonštrukcii a definoval konečnú cenu rekonštrukcie. Zásadne sa zmenil charakter podpory Misijného centra Matejková, kde sa pôvodne žiadala podpora na zateplenie chatiek, no na podnet Galye Terzievy, pracovníčky Ev. diakonie, ktorý podporila projektová koordinátorka ECAV, GP a P - ECAV, v zmenenej žiadosti bola požadovaná štyrikrát vyššia podpora, vďaka ktorej mali byť na mieste pôvodných chatiek postavené mobilné kontajnerové domčeky. Požadovaná podpora bola napokon aj schválená. Poslednou zmenou bolo odstúpenie CZ Pohronský Ruskov od projektu, nakoľko v byte, v ktorom mali byť vymenené okná (v rámci projektu), bolo potrebné vymeniť pokazený kotol. Práce sa zrealizovali, ale kým došlo k výmene okien, ukrajinskí odídenci z Pohronského Ruska odišli.

Priamo benefitujúcich z veľkých rekonštrukčných projektov, vďaka ktorým môžu žiť v lepších podmienkach, je 131 ukrajinských utečencov, z toho 56 detí a mladých ľudí do 18 rokov.

17.2 Činnosť koordinátora humanitárneho zásobovania v rámci Pomoci Ukrajine

Koordinátor humanitárneho zásobovania br. Bevan D. Stein vykonal od 1.8.2022 do 31.3.2023 šesť ciest na Ukrajinu, pri ktorých viezol iba pomoc ECAV na Ukrajinu. Okrem toho vykonal ďalších sedem ciest aj pre iné

Foto zdroj: ecav.sk

subjekty. Často sa stávalo, že práve iný subjekt nám zdarma ponúkol časť voľnej plochy na svojom nákladnom aute a tak sme šetrili náklady na dopravu. Tiež sa stávalo, najmä v spolupráci s českou humanitárnou organizáciou Feeding Hungry, že za nami poskytnutú platbu sme dostali od nej viac humanitárneho materiálu, ako bola hodnota platby. Bevan Stein intenzívne komunikoval aj so sponzormi, ktorí prispievali peniazmi, či darovaným materiálom. Snažil sa za cenu čo najmenších výdavkov pre ECAV zaistiť čo najväčší objem humanitárneho materiálu, ktorý bol expedovaný.

V rámci šiestich zásielok ECAV sme vyexpedovali 64 t humanitárneho materiálu. Zásielky mali celkovú hodnotu 159 928,- eur. Náklady samotnej ECAV boli 69 455,- eur. Zvyšok sme dostali sponzorsky (Feeding Hungry), alebo za pomoci finančných či materiálnych dotácií, ktoré zabezpečoval Bevan Stein. Celkové množstvo humanitárneho materiálu v rámci jeho trinástich ciest bolo 192 t, v hodnote 529 324,- eur, pričom náklady samotnej ECAV boli stále 69 455,- eur.

V čase, keď je táto správa písaná, sú naplánované ešte dve cesty Bevana Steina na Ukrajinu v máji 2023 s predpokladanými 16 t materiálu a jedna do konca júla 2023, so zatiaľ neznámou tonážou.

Dve cesty s humanitárnym materiálom podnikli na Ukrajinu tiež bratia zo SEMu (elektrocentrály a ďalší materiál).

Foto zdroj: ecav.sk

18. Pohľad na dve synody 2022

Pripomeňme si najdôležitejšie uznesenia, ktoré prijali najprv letná (24. – 25.6.2022, Banská Bystrica) a potom jesenná (15.10.2022, Sliach) synoda

18.1 Letná synoda

Z najdôležitejších uznesení synody, konanej v Banskej Bystrici 24. – 25.6.2022, pripomeňme tieto:

- Synoda poverila P-ECAV a GP v spolupráci s GPZ preveriť personálnu zodpovednosť bývalých členov SR ED a vedenia ÚED za vzniknuté následky v ED a vyvodiť zodpovednosť z ich konania (Uznesenie 05-01).
- Schválila Správu o činnosti Predsedníctva ECAV za rok 2021 (Uznesenie 06-01).
- Poverila P-ECAV, konajúce ako jediný spoločník spoločnosti Reformata, s. r. o., podať žalobu na všetkých bývalých konateľov spoločnosti za spôsobenú škodu spoločnosti tam, kde na základe právneho stanoviska bude reálna šanca na úspech v spore (Uznesenie 06-01b).
- Zobrala na vedomie správu o činnosti a hospodárení spoločnosti REFORMATA spol. s r. o. za rok 2021 a Správu dozornej rady spoločnosti Uznesenie 06-02b).
- Vyhlásila uznesenie Synody č. 20 – 06 / 2019 vo veci zodpovednosti za škody v spoločnosti Reformata za splnené (Uznesenie 06-03b).
- Schválila zmenu účelu využitia nehnuteľností vedených na LV. č. 1895, k. ú. Bratislava-Staré Mesto, na zariadenie sociálnych služieb: budova - ul. Panenská č. 676/25, druh: iná budova, pozemok - parc. č.: 3326, výmera: 977 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, pozemok - parc. č. 3327/13, výmera: 8 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, pozemok - parc. č. 3327/1, výmera: 295 m², druh: zastavané plochy a nádvoria (Uznesenie 06-05b).
- Schválila zámer využitia nehnuteľností, vedených na liste vlastníctva č. 1895, k. ú. Bratislava-Staré Mesto, na zariadenie sociálnych služieb prostredníctvom ich rekonštrukcie, resp. výstavby, a to z nenávratného finančného príspevku z prostriedkov Európskej únie (tzv. Plán obnovy) a poverila P -ECAV, spolu s GP oprávnením samostatne ďalej rozhodovať v tejto veci a vykonať všetky potrebné opatrenia vedúce k naplneniu a realizácii tohto zámeru a k vytvoreniu subjektu, resp. partnerstva potrebného na realizáciu tohto zámeru v súlade s podmienkami výzvy vyhlásenej príslušným orgánom štátnej správy na tento účel: budova - ul. Panenská č. 676/25, druh: iná budova, pozemok - parc. č.: 3326, výmera: 977 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, pozemok - parc. č. 3327/13, výmera: 8 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, pozemok - parc. č. 3327/1, výmera: 295 m², druh: zastavané plochy a nádvoria. (Uznesenie 06-06b).
- Poverila P-ECAV vo funkcii Valného zhromaždenia spoločnosti Reformata, prostredníctvom konateľov spoločnosti Reformata rokovať o možnostiach a podmienkach vytvorenia združenej investície (tzv. Joint Ventures) so zástupcami holdingovej spoločnosti AZC, a. s. / Svoradova, a. s. a iných spoločností v štruktúre daného holdingu, na nasledovných nehnuteľnostiach vedených na LV. č. 3587, k. ú. Bratislava-Staré Mesto: budova – ul. Svoradova, č. 745/1, druh: budova ubytovacieho zariadenia, pozemok – parc. č. 685, výmera: 638 m², druh: zastavané plochy a nádvoria, budova – ul. Svoradova, č. 746/3, druh: iná budova, pozemok – parc. č. 686, výmera: 716 m², druh: zastavané plochy a nádvoria (Uznesenie 06-07b).
- Zrušila Komisiu pre výb. konania na obstarávanie zákaziek a scudzovanie majetku ECAV. (Uznesenie 12-02).
- Poverila P-ECAV, GP a PV pripraviť návrh cirkevného zákona, zaväzujúceho všetky COJ transparentným a verejnosti dostupným spôsobom informovať verejnosť o rozhodnutiach a prijatých uzneseniach predstaviteľov cirkvi a cirkevných grémií, o výsledkoch hospodárskej činnosti COJ a zverejňovať kňazské, seniorske a biskupské správy vo všetkých COJ (Uznesenie 12-03).
- Schválila zámer vypracovania zákona o vzdelávaní v ECAV v súlade s „Konceptiou misie a vzdelávania ECAV na obdobie rokov 2021-2030“ (cieľ 3, opatrenie č.1b) a poverila GP vymenovať pracovnú skupinu k tvorbe tohto zákona (Uznesenie 13-01).

- Uložila v zmysle Štatútu Fondu misie, Článok IV. bod 1e.) VD ECAV a ZD ECAV uhradiť 0,01 € za kalendárny rok 2022 na člena dištriktu do Fondu misie (Uznesenie 14-01).
- Schválila Cirkevný zákon č. 1/2022 o podmienkach zriadenia miest duchovných v cirkevných zboroch ECAV na Slovensku (Uznesenie 21-01).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 3/2004 o disciplinárnych previneniach v znení cirkevného zákona č. 9/2015 (Uznesenie 21-02).
- Zobrala na vedomie informácie o účtovnej závierke za rok 2021 a jej schválenie presunula na rokovanie Synody na jeseň 2022 (Uznesenie 22.1-01).
- Zobrala na vedomie informácie o úprave rozpočtu na rok 2022 a príprave rozpočtu na rok 2023 a presunula ich schválenie na rokovanie Synody na jeseň 2022 (Uznesenie 22.2-01).
- Schválila zámer zmeny ustanovení zákona č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania činnosti ECAV na Slovensku, § 6 ods. 2): z doterajšieho znenia „programové ciele organizované ECAV a dištriktami – rozpočtované na konkrétnu udalosť“, na nové znenie „iné výdavky a programové ciele organizované ECAV v súlade so schváleným rozpočtom ECAV“ (Uznesenie 22.2-02).
- Prerokovala návrh platových tabuliek pre odmeňovanie duchovných na rok 2023 a ich schválenie presunula na rokovanie Synody na jeseň 2022 (Uznesenie 22.3-01).
- Zobrala na vedomie Správu o Fonde finančného zabezpečenia za rok 2021 (Uznesenie 22.4-01).
- Schválila novelizáciu Štatútu Fondu finančného zabezpečenia (Uznesenie 22.4-02).
- Schválila v súlade s § 4 cirkevného ústavného zákona č. 02/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku spôsob výpočtu finančného príspevku do Fondu finančného zabezpečenia ECAV, s platnosťou od 01.01.2023:
Cirkevný zbor prispieva do fondu čiastkou, ktorá sa vypočíta podľa nasledujúceho vzorca

$$PR = ER-2 * 0,01 * MR + SR-1 * MR$$
(PR = Poplatok CZ na rok „R“, ER-2 = Počet evidovaných členov CZ za rok „R-2“, MR = štátom stanovená minimálna mzda na rok „R“, SR-1 = celkový počet evidovaných systematizovaných miest duchovných v CZ v roku predchádzajúcom rozpočtovanému roku R-1) (Uznesenie 22.5-01).
- Schválila zámer zmeny ustanovení zákona č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku, § 4, z doterajšieho znenia „Výšku príspevku cirkevným zborom určí pre nasledujúci kalendárny rok Synoda ECAV“ na nové znenie „Výšku príspevku Cirkevným zborom schvaľuje Synoda ECAV.“

18.2 Jesenná synoda

Z najdôležitejších uznesení synody, konanej na Sliachi 15.10.2022, pripomeňme tieto:

- Synoda schválila zmenu Cirkevného zákona č. 2/1999 o hospodárení cirkevných organizačných jednotiek v znení cirkevného zákona č. 3/2020 (Uznesenie 06-01).
- Schválila zmenu § 4 Cirkevného ústavného zákona č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku (Uznesenie 06-02).
- Schválila zmenu § 6 písmeno a) Cirkevného ústavného zákona č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku (Uznesenie 06-03).
- Schválila zmenu § 6 Cirkevného ústavného zákona č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku, súčasné znenie § 6 b) bolo zrušené a nové znenie znie: §6, „Finančné prostriedky je možné použiť iba na: b) ostatné osobné náklady duchovných, zákonné sociálne náklady duchovných, ostatné sociálne náklady duchovných, c) výdavky na celocirkevné programy a služby ECAV, v súlade s rozpočtom schváleným Synodou ECAV.“ (Uznesenie 06-04).
- Schválila zmenu Čl. 30 Cirkevného ústavného zákona č. 1/1993, ktorým bola prijatá Ústava ECAV na Slovensku v znení Cirkevného ústavného zákona č. 1/2020 (Uznesenie 06-06).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (body 1, 3 a 4) o rokovačom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021 (Uznesenie 06-07).

- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (bod 2) o rokovacom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021 (Uznesenie 06-08).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (body 5 a 6) o rokovacom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021, pričom v bode 5 sa zo znenia vypúšťa „osobných a osobnostných vecí“ (Uznesenie 06-09).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (body 7 a 9) o rokovacom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021, úprava bodu 7 - vypúšťa sa odsek 4 a odsek 2 sa mení nasledovne: „Uznesenia synody a zboru biskupov nadobúdajú právoplatnosť prijatím, s výnimkou cirkevnoprávnych predpisov, ktoré nadobúdajú právoplatnosť zverejnením v zierke CPP“ (Uznesenie 06-10).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (bod 10) o rokovacom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021, alternatíva PV (Uznesenie 06-11).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (body 11,13,14 a 15) o rokovacom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021 (viď Príloha č. 6 tohto materiálu (Uznesenie 06-12).
- Schválila zmenu Cirkevného zákona č. 15/1994 (bod 12) o rokovacom poriadku v organizačných jednotkách ECAV na Slovensku v znení cirkevného zákona č. 1/2021 (Uznesenie 06-13).
- Schválila zmenu štatútu FFZ, v článku II. Súčasné znenie bolo zrušené a nové znenie znie: „Účelom fondu v zmysle CÚZ č. 2/2020 § 6 je stanovenie pravidiel: 1. vyplácania nenárokovateľnej časti mzdy duchovných podľa platných mzdových tabuliek (resp. Zásad o odmeňovaní duchovných), 2. vyplácania mimoriadnej mzdy duchovných, 3. vyplácania mimoriadnych príspevkov k mzdám duchovných, 4. vyplácania ostatných osobných nákladov, zákonných sociálnych nákladov a ostatných sociálnych nákladov duchovných, 5. použitia prostriedkov fondu na výdavky na celocirkevné programy a služby ECAV, v súlade s rozpočtom schváleným Synodou ECAV. V článku IV., Pravidlá použitia finančných prostriedkov fondu v bode 3) doterajšie znenie nahradila znením: Použitie prostriedkov FFZ na výdavky definované v článku II., bod 4) a 5) je v súlade s rozpočtom schváleným Synodou ECAV (Uznesenie 06-14).
- Schválila hospodársky výsledok ECAV na Slovensku za rok 2021: výnosy vo výške 5 936 866,94 €, náklady vo výške 6 127 546,84 €, hospodársky výsledok pred zdanením - 190 667,86 €, hospodársky výsledok po zdanení -191 736,67 € (Uznesenie 07-01).
- Schválila preúčtovanie hospodárskeho výsledku (strata) po zdanení za rok 2021 vo výške -191 736,67 € nasledovne: a) hospodársky výsledok (zisk) po zdanení z hospodárenia s nehnuteľnosťami Beckovská Vieska vo výške +10 862,44 € na tvorbu fondu Beckovská Vieska (AÚ 379 320); b) hospodársky výsledok (zisk) po zdanení z poplatkov za poskytnutie pôžičky z prostriedkov Generálnej podporovne ECAV na Slovensku – Pôžičkového fondu Gustava Adolfa vo výške +445,61 € do Pôžičkového fondu Gustava Adolfa (AÚ 479 009); c) hospodársky výsledok (strata) po zdanení vo výške -203 044,72 € na SÚ 429 neuhradená strata minulých rokov (Uznesenie 07-02).
- Schválila úpravu rozpočtu ECAV na Slovensku na rok 2022: výnosy vo výške 7 600 753,- € (z pôvodných 6 672 480,- €), náklady vo výške 7 655 595,- € (z pôvodných 6 641 861,- €), hospodársky výsledok - 4 842,- € (z pôvodných + 30 619,- €) (Uznesenie 08-01).
- Schválila platové tabuľky pre odmeňovanie duchovných ECAV na rok 2023 (Uznesenie 09-01).
- Schválila rozpočet ECAV na rok 2023: výnosy v celkovej výške 7 894 429,- €, náklady v celkovej výške 7 963 200,- €, hospodársky výsledok - 68 771,- € (Uznesenie 10-01).
- Schválila podanie projektového zámeru a realizáciu projektu na vybudovanie sociálno-zdravotného zariadenia s kapacitou 30 miest rekonštrukciou, resp. výstavbou na nehnuteľnostiach, vedených na liste vlastníctva č. 1895, k. ú. Bratislava-Staré Mesto: budova - ul. Panenská č. 676/25, druh: iná budova; pozemok - parc. č.: 3326, výmera: 977 m², druh: zastavané plochy a nádvorlia; pozemok - parc. č. 3327 /13, výmera: 8 m², druh: zastavané plochy a nádvorlia; pozemok - parc. č. 3327/1, výmera: 295 m², druh: zastavané plochy a nádvorlia, prostredníctvom na tento účel vytvorenej právnickej osoby (neziskovej organizácie) s partnerom projektu a splnomocnila štatutárny orgán ECAV v zastúpení P-ECAV v spolupráci s GP, vzhľadom na termín predloženia

projektového zámeru (31.10.2022), oprávnením bezodkladne samostatne ďalej rozhodovať v tejto veci a vykonať všetky potrebné opatrenia k vytvoreniu právnickej osoby s partnerom projektu, vrátane jeho výberu, vedúce k úspešnej realizácii tohto projektu financovaného z nenávratného finančného príspevku z fondov EÚ, podľa podmienok výzvy vyhlásenej Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 05.10.2022 s názvom: Rozšírenie kapacít komunitnej starostlivosti (kód výzvy: 13/01-22-V01) (Uznesenie 11-01).

- V súvislosti so združenou investíciou realizovanou so spoločnosťou AZC, a. s. / Svoradova, a. s., resp. s inou spoločnosťou v štruktúre daného holdingu, na nehnuteľnostiach vedených na LV. č. 3587, k.ú. Bratislava-Staré Mesto: budova – ul. Svoradova, č. 745/1, druh: budova ubytovacieho zariadenia, pozemok – parc. č. 685, výmera: 638 m², druh: zastavené plochy a nádvorcia, schválenou synodou, poverila P-ECAV vo funkcii Valného zhromaždenia spoločnosti Reformata, s. r. o., prostredníctvom súčasných konateľov spoločnosti Reformata, v spolupráci so súčasným GPZ ECAV, rokovať o návrhu a podmienkach zmluvy, na základe ktorej sa bude daná investícia realizovať a po jej schválení v GP poverila P-ECAV túto zmluvu uzatvoriť (Uznesenie 11-02).
- Zobrala na vedomie Správu riaditeľky Evanj. diakonie ECAV na Slovensku, Správu Revíznej komisie Evanj. diakonie ECAV na Slovensku a výročné správy Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku (Uznesenie 12-01, 02, 03).

19. Generálny biskupský úrad

19.1 Pracovné termíny P – ECAV na GBÚ v r. 2022

- Predsedníctvo ECAV zasadalo 17 krát, vždy naživo. Každú túto príležitosť využívala ses. zast. gen. dozorkyňa aj na samostatné jednanie, predovšetkým s pracovníkmi ekonomického oddelenia, koordinátormi pomoci zo SLZ, s riaditeľom GBÚ, resp. ďalšími pracovníkmi GBÚ, alebo Reformaty
- Prijali sme 53 ohlásených úradných stránok
- Naživo sa uskutočnilo 77 naplánovaných pracovných termínov a 43 online termínov, či už v rámci oddelení GBÚ, alebo zložiek ECAV
- Gen. biskup, zast. gen. dozorkyňa, resp. P-ECAV malo aj 90 pracovných termínov mimo pôdu GBÚ
- Uskutočnilo sa 13 online rokovaní so zahraničnými partnermi
- Gen. biskup, zast. gen. dozorkyňa, alebo P-ECAV navštívili pri vykonávaní bohoslužieb a iných oficiálnych príležitostiach 23 cirkevných zborov
- Gen. biskup, spoločne s pracovníkmi GBÚ absolvoval 11 ciest služobných do zahraničia
- Ďalšie návštevy v cirkevných zboroch či na iných podujatiach, vykonala zastupujúca gen. dozorkyňa, dištr. dozorkyňa ZD ses. Renáta Vinczeová osobne
- Z prostredia GBÚ sme okrem pripravili 8 online vysielaní duchovného charakteru a 42 minútiek s gen. biskupom na FB ECAV

19.2 Zamestnanci

V roku 2022 mal GBÚ nasledovných zamestnancov:

Ivan Elko – gen. biskup,

Ján Bunčák – riaditeľ GBÚ

Boris Mišina – tajomník gen. biskupa

Zuzana Poláková – tajomníčka GP a synody

Štefan Polák, správca informačných technológií (EIS) a technicko – hospodárske činnosti

Jana Nunvářová – mediálna tajomníčka

Marcela Kmeťová – tajomníčka pre nem. hovoriace zahraničie

Andrej Kuruc – tajomník pre angl. hovoriace zahraničie a slovenskú menšinu v zahraničí (do 30.5.2022), koordinátor služby humanitárnej pomoci SLZ pre Ukrajinu v ECAV (od 1.6. do 31.7.2022), ďalej zamestnaný v Krízovej službe ELCA pre strednú a východnú Európu (od 1.8.2022 do 31.7.2024, zamestnanec je financovaný z prostriedkov ELCA)

Eva Guldanová – tajomníčka pre angl. hovoriace zahraničie a slovenskú menšinu v zahraničí (od 1.6.2022)

Olga Lackovičová – ústredňa a recepcia (od 1.4.2022, 50% úväzok, prac.pomer ukončený v 04/23)

Denisa Pavlíková – upratovačka (od 1.1.2022, 75% úväzok)

Ludmila Martičková – koordinátorka služby humanitárnej pomoci SLZ pre Ukrajinu v ECAV (od 1.6.2022 na dobu určitú do 31.5.2023, zamestnankyňa je financovaná z prostriedkov SLZ, kontrakt predĺžený na ďalší rok)

Bevan Stein – koordinátor služby humanitárnej pomoci SLZ pre Ukrajinu v ECAV (od 1.8.2022 na dobu určitú do 31.5.2023, zamestnanec je financovaný z prostriedkov SLZ, kontrakt bol predĺžený na ďalší rok)

Martin Šimun – hlavný ekonóm (25% úväzok, prac. pomer ukončený k 31.8.2022)

Rastislav Weindling – hlavný ekonóm a účtovník (od 1.9.2022, prac.pomer ukončený v 02/23)

Iveta Potočná – personalistika

Mária Lauková – mzdy

Mária Hučková – mzdy

Darina Stanová – pokladňa, financie

Stanislav Grega, vedúci EMC (od 1.1.2022, 50% úväzok)

Matej Oráč, koordinátor vzdelávacích aktivít EMC (od 1.1.2022, 50% úväzok)

Daniela Veselá – tajomníčka EMC (resp. tajomníčka pre školstvo a vzdelávanie)

Štefan Kiss – koordinátor EMC pre misiu (resp. tajomník pre misiu)

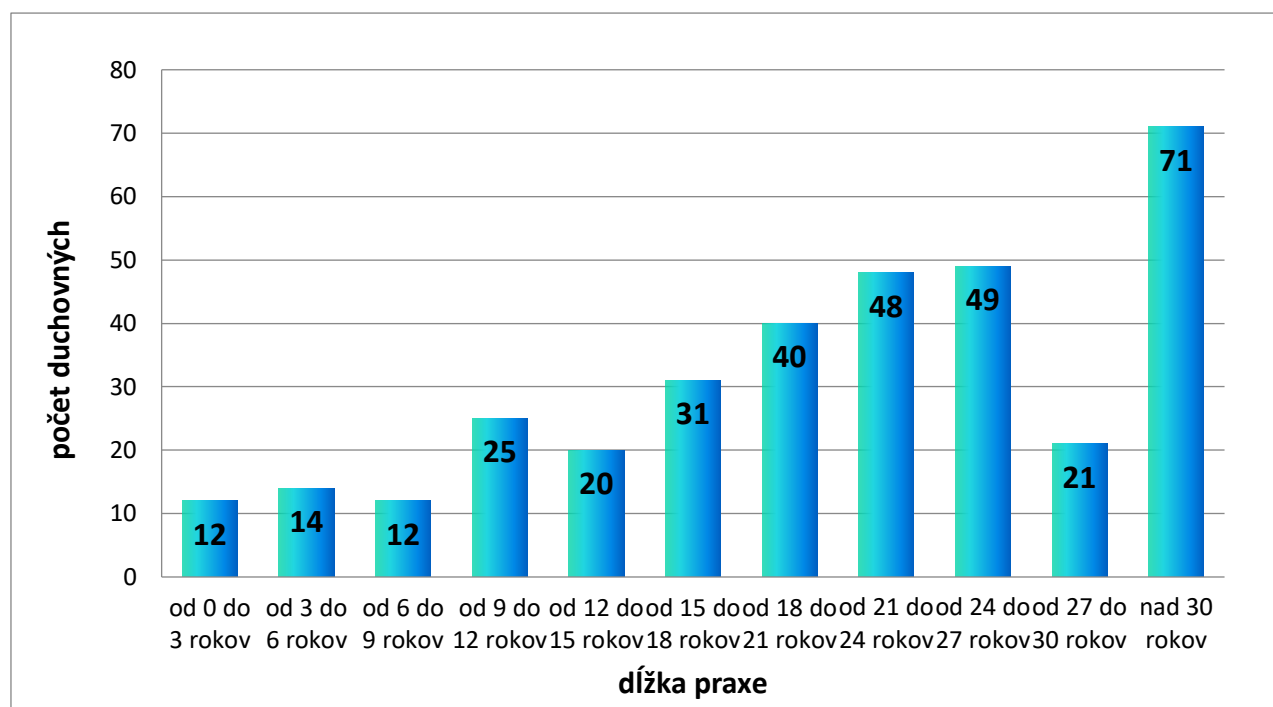
Martin Miti Kováč – vedúci Centra histórie ECAV

Martin Fajmon – knihovník

Michal Šedovič, archivár, zároveň vodič mikrobusu, starostlivosť o nákupy a autá

20. Cirkev zápassiaca. Cirkev oslávená.

20.1 Evidenčný stav a štruktúra duchovných k 31.12.2022

Duchovní - roky praxe – stav k 31.12.2022

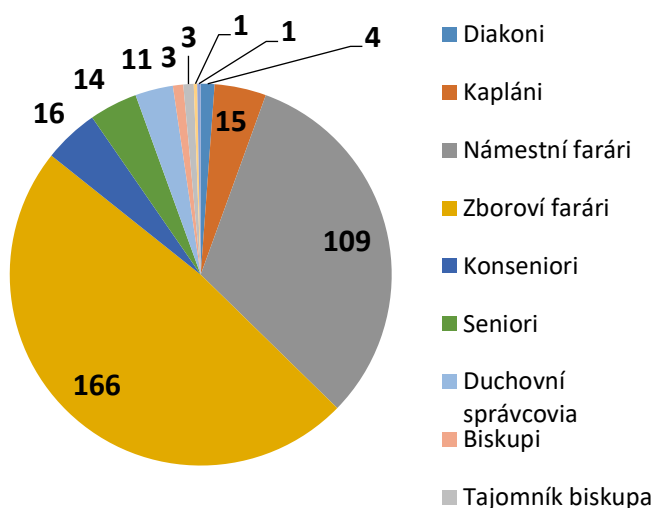
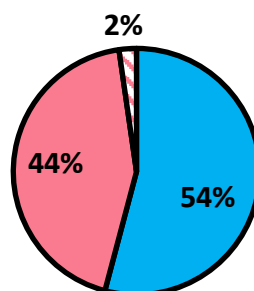
dĺžka praxe	počet duchovných
od 0 do 3 rokov	12
od 3 do 6 rokov	14
od 6 do 9 rokov	12
od 9 do 12 rokov	25
od 12 do 15 rokov	20
od 15 do 18 rokov	31
od 18 do 21 rokov	40
od 21 do 24 rokov	48
od 24 do 27 rokov	49
od 27 do 30 rokov	21
nad 30 rokov	71
Spolu	343

Štruktúra duchovných - pohlavie stav k 31.12.2022

muži	190
ženy	153
z toho ženy na MD a RD	8
Spolu	343

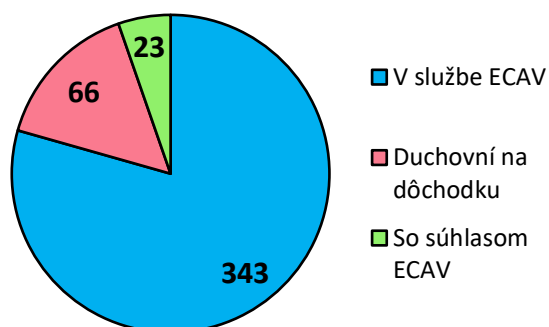
Štruktúra duchovných podľa pohlavia

■ muži ■ ženy ■ z toho ženy na MD a RD

Funkčná štruktúra duchovných k 31.12.2022

Diakoni	4
Kapláni	15
Námestní farári	109
Zboroví farári	166
Konseniori	16
Seniori	14
Duchovní správcovia	11
Biskupi	3
Tajomník biskupa	3
Vedúci DBÚ	1
Riaditeľ GBÚ	1
Spolu	343

Ordinovaní duchovní k 31.12.2022

V službe ECAV	343
Duchovní na dôchodku	66
Z poverenia ECAV	23

20.3 V priebehu kalendárneho roka 2022 nastúpili do pracovného pomeru s ECAV duchovní

▪ Znovu prijatí do pracovného pomeru:

Mgr. Michal T. – od 21. 04. 2022

Mgr. Zorica H. – od 01. 09. 2022

▪ Noví kapláni:

Mgr. Ivan B. – od 01.06.2022

Mgr. Timotej D. – od 01.08.2022

Mgr. Matej T. – od 01.08.2022

Mgr. Miroslava K. – od 01.08.2022

20.4 Zosnulí

V roku 2022 nás do večnosti k Pánovi predišli aj duchovní, spojení s nami príbuzenstvom, priateľstvom a jednou službou. Ich život a dielo zostáva vo vďačnej pamäti pozostalých rodín, priateľov a cirkvi:

- Mojmír Zúrik (2.19.1925 – 25.1.2022), 97 r., farár – dôchodca
- Zuzana Kolárovská (19.2.1945 – 10.6.2022), 77 r., farárka – dôchodkyňa, zakladateľka a prvá riaditeľka Evanjelickej diakonie
- Dušan Ondrejovič (30.5.1930 – 3.7.2022), 92 r., farár – dôchodca, emer. profesor teológie, bývalý dekan EBF UK v Bratislave
- Štefan Bálint (7.3.1955 – 8.7.2022), 67 r., farár – dôchodca
- Ondrej Koč (27.3.1928 – 19.8.2022), 94 r., farár – dôchodca

Za všetkých zosnulých z radov neordinovaných spomeňme Jána Hubu (9.8.1947 – 16.11.2022), 75 r., dlhoročného riaditeľa Evanjelickej diakonie na Slovensku.

Rozlúčili sme sa s mnohými ďalšími sestrami a bratmi, pre nás drahými a vzácnymi členmi našich rodín, spoločenstiev a cirkevných zborov. Spomínáme na nich v nádeji vzkriesenia.

Spoločne prosíme:

„Pane Ježiši Kriste, Ty si neváhal zastať a zdržať sa na svojej ceste, pretože zmyslom Tvojho poslania bola služba lásky. Vykonal si ju bez chýb a dokonale, keď si za nás obetoval seba samého, trpel a zomrel a pre nás slávne vstal z mŕtvych. Oslobodil si nás z moci smrti, privlastnil si nás Bohu a daroval nám večnosť s Ním. Ďakujeme Ti za to a uctieваме Ťa ako svojho Pána a Spasiteľa!

Prosíme Ťa, Pene, aby si takto zastal a zdržal i pri pozostalých rodinách, ktoré smrťou stratili svojich drahých a my sme stratili priateľov a spoluslužobníkov. Prosíme Ťa, aby si im i nám všetkým v moci Ducha Svätého daroval svoje utíšenie, pokoj a nádej.

Spoločne Ti ďakujeme za tých, ktorí za svojho života túžili slúžiť tak, ako si slúžil Ty. Prosíme, Ty dávaj vzrastu dobrej sebye, ktorú oni s Tvojou pomocou siali, vo svojich rodinách, v komunitách, cirkevných zboroch a cirkevných organizáciách. Nech prináša bohatú úrodu viery, lásky a nádeje medzi nami. Ďakujeme Ti a odovzdávame sa do Tvojich rúk. Amen.“

21. Rok 2022 – sumarizujúci pohľad a povzbudenie pre cirkev

Obzeráme sa teda ešte na chvíľu dozadu. Čím najdôležitejším sme spoločne prešli v roku 2022?

Nesmierne nás potešil oficiálny rozbeh Edukačno – misijného centra, s mnohými naživo i online aktivitami pre ordinovaných i neordinovaných, ktoré samo organizuje a ponúka, resp. pri ktorých príprave kooperuje s inými.

Koniec núdzového stavu znamenal volanie členov cirkvi späť do fyzických spoločenstiev. Pandémia zmenila naše správanie a v mnohých oblastiach začíname akoby odznova. Je to spoločná, globálna skúsenosť všetkých cirkví v postpandemickej dobe. To, čo robila cirkev počas pandémie v oblasti digitálnej komunikácie a čo sa osvedčilo ako dobré, to ponechajme. Nezmierne sa ale s takými zmenami, ktoré zapríčinila ľudská pohodlnosť a ktoré preriedili rady fyzickej cirkvi. Ak sa tak už stalo, majme trpezlivosť, ochotu a odhodlanie začínať našu službu znova a neraz klásť nové základy pre fungovanie našich spoločenstiev. Fyzické, živé spoločenstvo, to je pravá cirkev, ktorú nič alternatívne nenahradí.

Od prvých dní po útoku Ruska na Ukrajinu pomáhame utečencom. V našom „zelenom stane“ v stanovom mestečku pri hraniciach, ale i v „červenom stane“ prvého kontaktu v colnom pásme poskytovali pomoc Ekumenická pastoračná služba, Evanjelická diakonia, Spoločenstvo evanjelickej mládeže, či diakonia Reformovanej cirkvi a mnoho dobrovoľníkov, našich i z ekumény. V Pozdišovciach, niekoľko mesiacov pod správou ses. Denisy Kuruc Vargovej fungoval sklad potravín a humanitárneho materiálu. Biskupský úrad Východného dištriktu zabezpečoval logistiku presunov, ubytovania utečencov a nábor dobrovoľníkov. Pre finančnú zbierku na pomoc Ukrajine sme zriadili transparentný účet. Cirkevné zbory, inštitúcie a rodiny ubytovávali, neskôr sa starali a dodnes starajú o plnú integráciu a životné fungovanie utečencov. Svetový luteránsky zväz sa rozhodol práve v našej cirkvi zriadiť dotačný program na podporu tzv. malých projektov. Zamestnali sme dvoch pracovníkov, koordinátorov pomoci. Ludmila Martičková administruje projektový dotačný program, z ktorého čerpalo viac ako štyridsať našich subjektov. Bevan Stein vozí humanitárny materiál ďaleko do vnútrozemia Ukrajiny. V cirkevných školách a zboroch bežali materiálne zbierky, postupne sa transformovali do programu prípravy a expedície „krabíc požehnaní“. Všetci navzájom komunikujeme a komunikujeme i s Evanjelickou diakoniou. Množstvo ordinovaných i neordinovaných je dodnes je zapojených do pomoci utečencom.

Otvorili sme muzeálne zariadenie – Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku na Palárikovej ulici v Bratislave. Odborný sprievod piatimi storočiami existencie evanjelikov na Slovensku poskytujú Martin Miti Kováč a Michal Šedovič. Do muzeálneho zariadenia si našlo cestu mnoho jednotlivcov, menších skupín i veľkých výprav.

Evanjelická diakonia má od 1.4.2022 má novú riaditeľku – Ľubicu Saboóvú Vysockú. Má tiež nový štatút, novú Správnu radu a Dozornú radu. Sestra riaditeľka i jej malý tím Ústredia ED sa snažia čeliť nečakaným „kostlivcom v skrini“, zmapovať presný stav organizácie a stabilizovať ju, nastaviť nové mechanizmy fungovania stredísk, pomáhať pri ukrajinskej kríze a rozbiehať nové rozvojové projekty.

Tranoscus prežíval posledný rok svojej jeden a štvrté storočnice. Vydal nové publikácie. Prezentoval sa na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave. Šéfredaktorkou Evanjelického posla spod Tatier sa stala Ivana Damankošová.

Letná a jesenná synoda riešili množstvo agendy. Vývoj ukazuje, že synody dva krát do roka sa stanú štandardom a majú veľmi dobrý praktický zmysel.

Evanjelický deň v Kežmarku sa niesol v znamení radosti zo stretnutia po dlhom čase, zo spoločenstva, z výborného programu a pekného počasia. Kežmarčania sa dokázali ako vynikajúci hostitelia! Privítali sme vzácných hostí zo zahraničia a mnoho členov našej cirkvi.

Tešili sme sa, že naša mládež a mladé rodiny sa zišli na SEMfeste vo Zvolenskej Slatine. Že SEM oslávil 30 rokov svojej existencie a že tých 30 rokov sme mohli úprimne a poctivo spoločne reflektovať, aj s ich úspechmi i problémami. Tešíme sa z toho, že môžeme plne deklarovať, že SEM stojí mimo akýchkoľvek vieroučných rizík, že je mentálne i praktickou činnosťou plne lojálny cirkvi, že cirkev a SEM komunikujú, spolupracujú a cítia sa partnermi v jednom diele.

Tešíme sa z ordinovaných novokňazov – Timoteja Devečku, Miroslavy Kmecovej a Mateja Trepáča.

Tešili sme sa z väčších podujatí, ktoré mali význam pre celú cirkev: zo Všeobecnej pastorálnej konferencie pre duchovných vo Zvolene, z Teologickej konferencie v Poprade, z Misijnej konferencie v Račkovej doline, z konferencie „Barbarská noc evanjelikov“, či z Dňa spomienok na Darinu Bancíkovú.

Tešíme sa z toho, že sa od 1.9.2022 sa pod vedením Janka Siromu rozbehol program pre systematické vzdelávanie našich kantorov v trojročných cykloch – Škola cirkevných hudobníkov.

Zvláštnymi formátmi, ktoré mali posilniť našu misijnú a pastoračnú službu, boli minikonferencia „UPC – M8“, kde sme s duchovnými z univerzitných a vysokoškolských miest hovorili o aktuálnom stave a posilnení našej služby vysokoškolákom. Stretli sa i predsedovia všetkých výborov s predsedníctvom ECAV, tiež predsedníctva seniorátov (online), resp. seniori s tromi predsedníctvami (7.11.2022 naživo). Intenzívne pracovali všetky orgány a grémiá cirkvi – práve ony najviac využívali možnosti digitálnej komunikácie.

Po pandemických zmätkoch sa k prezenčnému vyučovaniu vrátili študenti našej bohosloveckej fakulty. Tí najlepší boli odmenení z prostriedkov Študijného finančného fondu Samuela a Žofie Peressényiovcov. V lete spirituálku EBF Eriku Valko – Krišťákovú vystriedal Ivan Belanji. Naživo sa rozbehli školiace podujatia pre študentov – členov programu Kandidát duchovnej služby a tak isto pre kaplánov.

Po jeden a pol ročnom volebnom maratóni si cirkev na sklonku roku právoplatne zvolila do úradu generálneho dozorca ses. Renátu Vinczeovú, prvú ženu v tomto úrade. Služba neordinovaných – a v našej cirkvi je ich celá armáda – je nám veľmi vzácna!

V priebehu roka sme sa niekoľko krát stretli s predstaviteľmi zahraničných partnerských a sesterských cirkví a organizácií, či už online, alebo naživo pri ich návštevách na Slovensku, alebo pri našich cestách do zahraničia. V rámci našich partnerských cirkví sme zaznamenali ako najdôležitejšiu zmenu voľbu a inštaláciu nového biskupa Evanjelickej cirkvi vo Württembergu – Ernsta - Wilhelma Gohla, ktorý vystriedal v úrade Franka Ottfrieda Julyho. Veľkou poctou bolo pre nás možnosť hostiť Konzultáciu Svetového luteránskeho zväzu pre strednú a východnú Európu, či zasadnutie predstaviteľov podporného fondu Partnerhilfe. Úzko komunikujeme so Svetovým luteránskym zväzom, Svetovou radou cirkví, s členmi Trojpartnerstva, skupinou cirkví vo V4 a s mnohými ďalšími inštitúciami. Na našich školách beží lektorský program Evanjelickej cirkvi v Amerike. Gen. biskup i biskup Peter Mihoč sa zúčastnili konzultácii skupiny cirkví SRC k vojne na Ukrajine. Biskup Peter Mihoč vystúpil so správou o pomoci utečencom v Európskom parlamente v Bruseli.

Maďarsky hovoriaci sestry a bratia v Rimavskom a Gemerskom senioráte dostali podporu v podobe kaplána Tibora Lóczyho, ktorého ordinovala a vyslala k nám na pomoc ECAV v Maďarsku. V priebehu nasledujúcich dvoch rokov ho bude i financovať. V rámci záväzku, ktorý naša cirkev urobila ešte v roku 2011 (maďarská strana si svoj záväzok splnila), generálne presbyterstvo systematizovalo i pozíciu celocirkevného duchovného pre službu v maďarskom jazyku. Duchovná služba v slovenskom jazyku sa začala pravidelne konať v maďarskej Rajke. Spoločne s ECAV v Rakúsku sme pripravili dohovor, ktorý vyjasňuje pozíciu Slovákov – evanjelikov, žijúcich v Rakúsku. Storočnicu modernej existencie sme si pripomenuli s evanjelikmi – krajanmi v Srbsku a v Slovinsku.

Fungoval Fond finančného zabezpečenia. Produkoval viac našich vlastných finančných prostriedkov, hlavne na mzdy, tiež na sociálne výdavky pre duchovných, prípadne na spoločnú službu cirkvi podľa synodou schváleného rozpočtu. Prinášal ovocie v podobe dôstojnejšieho ohodnotenia práce duchovných. Duchovní našej cirkvi dostanú v hrubom priemerne 240,- eur navyše k platu. Každý cirkevný zbor, ktorý má menej ako 480 duší, alebo odvádza do Fondu menej ako 4 000,- eur – je solidárne podporovaný z odvodov ostatných zborov. Nie je to jednoduchá cesta, hlavne v dobe, keď sa vyhrcoje ekonomická situácia štátu a rodín a zároveň sa šíri nespokojnosť akoby všetkých so všetkým. Do FFZ prispieva asi 85% cirkevných zborov. Opakujeme, že stále hovoríme asi o ôsmich eurách za rok na člena cirkvi. Všetky príjmy a výdavky z Fondu sú detailne a transparentne zverejňované. Snažíme sa reagovať na chýbajúce, alebo nie pravdivé informácie o FFZ, ktoré sa dostávajú členom cirkvi. Synoda v októbri schválila zmenu zákona a štatútu Fondu. Učíme sa vedomejšie podporovať vlastnú cirkev.

Konatelia spoločnosti Reformata, spravujúcej majetok ECAV – Peter Gärtner a Tomáš Hyben, pripravili na synodu detailnú pasportizáciu majetku ECAV, riešili stav záväzkov medzi ECAV a Reformatou, upravili výšku nájomného takmer vo všetkých prenajímaných nehnuteľnostiach, či podľa finančných možností pokračovali v rekonštrukcii uvoľnených bytov. Pripravovali návrhy riešení pre budovy Panenská 25 a Svoradova 1.

Z výročí, ktoré sme si pripomenuli, spomeňme aspoň tie najreprezentatívnejšie, ktoré sa týkali celej cirkvi: 160. rokov uplynulo od založenia Prvého slovenského evanjelického gymnázia v Revúcej, 100. rokov od narodenia prvej ordinovanej ženy v našej cirkvi, Dariny Bancíkovej, 100. rokov od inštalácie prvých biskupov po rozpade Rakúsko – Uhorska, Jura Janošku a Samuela Zocha a prvých dozorcov Jána Vanoviča, Jána Rumana a Milana Šimku, 60. rokov od tragického roku 1962, v ktorom bolo uväznených najviac evanjelických farárov, 40. rokov od záchranu pred zničením a prenesenia dreveného artikúlárneho kostola z Palúdzky do Svätého Kríža a 30. rokov od založenia Spoločenstva evanjelickej mládeže. Tridsaťročnými sa stali mnohé naše cirkevné školy.

Za všetkých jubilujúcich v roku 2022 spomeňme 80 – ročného emer. biskupa Ivana Osuského a tiež farárov na dôchodku Ľudovíta Muntága a Jána Zemánka, ktorí si pripomenuli 70. výročie ordinácie.

V nádeji vzkriesenia sme sa rozlúčili s našimi zosnulými. Za všetkých si s vďačnosťou a v nádeji vzkriesenia spomeňme na 97 – ročného farára Mojмира Zúrika, 94 – ročného farára Ondreja Koča st. a 92 – ročného profesora teológie Dušana Ondrejoviča. Z radov zahraničných partnerov a našich spolupracovníkov na 71 – ročného emer. biskupa v Slovinsku Gezu Ernišu a 59 – ročného farára Sönke Frosta z Rakúskej evanjelickej cirkvi.

Keď sa rok 2022 začínal, nemali sme predstavu o tom, čo nás čaká. Naše myšlienky sa točili okolo pokračujúcej pandémie a nevyspytateľných okolností, ktoré vytvára. Netušili sme, že dva pandemické roky vystrieda rok vojnový. Boli obdobia, keď si riešenie utečeneckej krízy a problémov s integráciou utečencov vyžiadalo bezmála všetky naše kapacity. Nie je to výhovorka, ale fakt, ktorý sme zažívali spoločne s mnohými. Museli sme svojim spôsobom „zastať“ na ceste riešenia tej agendy, ktorej riešenie sme si sami predstavovali ako prioritné. Evanjelium nám však dáva poznať, že takéto „zastavenie sa“ neznamená automaticky „zdržanie“, pretože žiadna služba lásky nie je zdržaním, ale plnením jedného z ústredných poslání cirkvi. Takto sa pozeráme dozadu a ďakujeme Pánovi, že nás k službe uschopnil a posilňoval v nej.

Zložitý kontext európskej hospodárskej politiky, navyše korunovaný vojnou, vytvoril komplikovanú situáciu s cenami energií, či s rastúcou infláciou. Neistota sa premietala aj do života našich cirkevných zborov. Mnohí pocítili finančný nedostatok. Z dôvodov hospodárnosti prevádzok svojich bohoslužobných priestorov sa namiesto kostolov uskromnili v menších zborových miestnostiach, napokon tak, ako sa to deje na mnohých iných miestach na mape strednej Európy.

O to vzácnejšie a povzbudzujúcejšie boli všetky tie skúsenosti, keď sme stretali sestry a bratov, ktorí sú trepezliví v zložitých časoch, jednoducho a jasne žijú svoju vieru, sú verní svojmu spoločenstvu, túžia po pokoji a rozvoji, slúžia svojimi darmi, podporujú svoj zbor i svoju cirkev a s nádejou pozerajú dopredu.

Ďakujeme stovkám a tisícom našich drahých sestier a bratov, roztrúsených v 187 cirkevných zboroch Západného a 130 Východného dištriktu, zborovým predsedníctvám, presbyterom, funkcionárom, dobrovoľným spolupracovníkom v misii a vyučovaní, v praktickej službe a správe zborov, seniorátov a dištriktov. Ďakujeme spolupracovníkom z GBÚ a našim partnerom z oboch biskupských úradov.

Ďakujeme všetkým modlitebníkom, ochotným darcom, pracujúcim a slúžiacim prácou rúk, starajúcim sa a spolucítiacim. Špeciálne ďakujeme všetkým sestram a bratom, akokoľvek nasadeným v službe vojnovým utečencom. Všetkým, ktorí napriek množstvu svojej vlastnej súkromnej agendy, plánov a povinností, dokázali „zastať na svojej ceste“, zdržať sa a vložiť veľkú časť svojho času, súkromia a prostriedkov do služby bližným. Neľutovali svoje „zastatie a zdržanie sa“, pretože išlo o podstatu – o službu.

Nemáme na všetko rovnaký názor. Rôznime sa v postojoch, v návrhoch riešení, v očakávaniach a v predstavách. Napriek tomu zdieľame jednu cestu – „syn – hodos“ – sme synodou. Túžime byť navzájom spojení priateľstvom, maximálnou možnou mierou spolupráce, normálnymi vzťahmi. Miera neistôt vo svete narastá. Jednotlivé ľudské duše i naše komunity majú množstvo duchovných i praktických potrieb. Práce je stále veľa. Túžime spoločne prinášať ovocie na dobro našej drahej cirkvi, pre fungovanie našej komunity, ale predovšetkým a v prvom rade na záchranu ľudských duší pre život s Bohom a pre ich večné spasenie. Túžime byť preto spoločne aktívni v misii a evanjelizácii, v budovaní vzťahov a spoločenstva, v mnohostrannej službe v mene Kristovej lásky, v budovaní dobre fungujúcej siete našej cirkvi.

Držme sa každý na svojom mieste a držme sa vedno spolu navzájom.

Budme s Kristom a spolu, v duchu našej Vízie na päť prstov!

Túžme po jednote, rozvoji a po dobrom ovocí na oslávenie Boha.

„Jedinému, múdremu Bohu a nášmu Spasiteľovi v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi, sláva, veleba, sila a moc pred všetkými vekmi aj teraz i na všetky veky!“ (Júda 1, 25).

Renáta Vinczeová a Ivan Eľko, Predsedníctvo ECAV na Slovensku.